Poštnina plačana v gotovini.
Leto XV., štev. 59
Ljubljana, torek 13. marca 1934
Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—.
Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1. Telefon št. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Naša zunanja politika je močna in dosledna

Velik dan v Narodni skupščini — Z viharnim odobravanjem sprejet ekspoze zunanjega ministra Jevtića — Soglasno odobren proračun njegovega resora — Proračunska razprava bo danes končana

Beograd, 12. marca. p. Podrobna proračunska razprava v Narodni skupščini se bliža koncu. Na današnji seji so bili sprejeti še zadnji proračuni, tako da bo Narodna skupščina jutri razpravljala samo še o finančnem zakonu in se bo že jutri vršilo zaključno glasovanje o proračunu.

Današnja seja je bila v glavnem posvečena zunanji politiki. Na dnevnem redu je bil proračun zunanjega ministrstva. Pri tej priliki je zunanji minister g. Boško Jevtić v svojem ekspozeju jasno in odločno označil naše stališče v vseh aktualnih mednarodnih zadevah, posebej še o onih, ki se tičejo Balkana in Srednje Evrope. Njegova izvajanja so bila sprejeta z viharnim odobravanjem, proračun zun. ministrstva pa brez glasovanja sprejet z aklamacijo. V debati so posamezni govorniki, podčrtavajoč važnost balkanskega pakta, podčrtavali željo vsega jugoslovenskega naroda, da bi prišlo čimprej in do čim tesnejšega sodelovanja z bratskim bolgarskim narodom. Prav tako je prišla ob tej priliki do izraza tudi želja pa ureditvi odnošajev z Rusijo.

Na popoldanski seji je Narodna skupščina odobrila še proračun ministrstva za telesno vzgojo, postavke za pokojnine in dolgove ter rezervne kredite.

*

Beograd, 12. marca p. Za današnjo sejo Narodne skupščine je vladalo ogromno zanimanje, ker je bil na dnevnem redu ekspoze zunanjega ministra. Narodni poslanci so bili zbrani polnoštevilno, prisostvovali pa so seji tudi številni senatorji. Diplomatska loža je bila popolnoma zasedena. Oddelki za občinstvo so bili že davno pred otvoritvijo seje nabiti. Razumljivo je, da je bila prenapolnjena tudi novinarska loža. Seja se je pričela ob 10. Po odobritvi zapisnika je skupščina takoj prešla na dnevni red. Burno pozdravljen je stopil na govorniški oder zunanji minister g. Boško Jevtić, ki je nato podal svoj ekspoze. Narodna skupščina je sledila njegovim izvajanjem z največjo pozornostjo, jih često prekinjala s toplim odobravanjem in aplavzom ter izrazila zunanjemu ministru ob koncu svoje priznanje in odobravanje njegove politike z dolgotrajnimi aklamacijami. Predsednik vlade in ministri so g. Jevtiću še osebno čestitali.

V pričetku svojega ekspozeja je g. minister izjavil, da je bil tudi proračun njegovega resora znatno znižan v skladu s politiko splošne štednje, ki jo izvaja vlada na vsej črti. Nato je prešel na politični del in rekel med drugim:

Društvo narodov

Naša zunanja politika, ki sloni na mirovnih pogodbah in na spoštovanju njihovih obvez, se je razvijala in je stalno delovala v pravcu pospeševanja mednarodnih odnošajev in organizacije miru.

Tesno povezana z Društvom narodov

in z njegovo ustavo, je zaradi tega naša zunanja politika razvijala vse svoje delo v okvirju in duhu te največje mednarodne ustanove. Prizadevali smo si z vso svojo silo, da bi postala v resnici krepak čuvar miru in hrbtenica mednarodnega reda. Kljub resni krizi, ki jo Društvo narodov preživlja, bo naša kraljevina ohranila svojo vero v nujnost njegovega obstoja in bo za ta cilj tudi v bodoče žrtvovala, kolikor bo mogla.

Izstop nekaterih držav iz Društva narodov, zlasti pa izstop Nemčije jeseni, je povzročil razpravo

o morebitni reformi Društva narodov

Po zamisli tistih, ki so te razgovore začeli, bi kazalo izpremeniti Društvo narodov v samem njegovem ustrojstvu in v načelih njegovega sedanjega obstoja. Iniciativo je dala fašistična Italia. Cilj je jasen. Želelo bi se, da se vzpostavi režim hierarhije držav. To idejo poznate še iz lanskega leta, ko je bil stavljen predlog o sklenitvi četvornega pakta.

Povsem razumljivo je, da so taki razgovori povzročili velik nemir v vsej svetovni javnosti. Posebno hud pa je bil

odpor pri srednjih in malih narodih.

Jasno je, da bi izvedba te zamisli s svojimi skrajnimi posledicami pomenila uničenje te ustanove, z njo pa tudi polom režima sedanjih mednarodnih obvez. Pomenilo bi hud pretres stanja, nastalega z mirovnimi pogodbami. To bi bil povratek nazaj na predvojna načela in metode v mednarodnih odnošajih.

Res je, pa tudi da parafirani pakt štirih še ni ratificiran in da sedaj sploh ne bo ratificiran. Ideje o reformi Društva narodov niso predmet resnih predlogov in razprav. Vendar je koristno podčrtati in opozoriti na vsesplošni odpor, ki bi ga povzročil morebitni poskus takih reform.

Spominjate se, da je stalni svet Male antante 26. marca lanskega leta storil svojo dolžnost in s posebno deklaracijo branil obstoječa načela mednarodne politike in Društva narodov.

Podpis konvencije o definiciji napada za vse medsebojne odnošaje je presekal te težkoče in v iskreni želji po miru in do spoštovanja obstoječega reda, se je rešilo vprašanje na kar najresnejši način za malone vse države Vzhodne Evrope.

Balkanski narodi morajo služiti samo sebi!

Jasne in odločne izjave o balkanski politiki — Delo za zbliževanje z Bolgarijo se nadaljuje

V zvezi s temi napori in dogodki za konsolidacijo miru je nastopil zdaj kot njihova najvažnejša posledica ugodni trenutek za čim živahnejše

delovanje za zbližanje balkanskih narodov

K temu zbližanju so silile ne samo razmere na Balkanu, temveč tudi splošni položaj v Evropi. Neurejeni politični in gospodarski odnošaji drugod, revolucionarni pokreti in brezobzirne metode vodilnih narodov, so prisilile narode na jugovzhodu Evrope, naše slabotne in siromašne narode, da si medsebojno pomagamo. Kraljevska vlada ni zamudila nobene prilike, da ne bi sodelovala in omogočila predvsem ostvaritev medsebojnega zaupanja na Balkanu, čeprav so se še vedno oglašali hudi sledovi tragične balkanske prošlosti.

Od lanske pomladi v Ženevi in poletja v Londonu smo

splošnih mednarodnih sestankih z Grčijo, Turčijo in Bolgarsko

proučevali možnost čim boljšega razvoja naših medsebojnih odnošajev in nekakšne organizacije skupnih naporov za ureditev razmer na Balkanu. Ni treba posebno opozoriti, da je Rumunija, ki ima z nami iste balkanske interese, ravnala nerazdvojno s kraljevino Jugoslavijo pri vseh teh stremljenjih. Pri teh razgovorih smo se sporazumeli s turško republiko, da kmalu sklenemo pogodbo o prijateljstvu, nenapadanju in arbitraži in uredimo še preostale spore med obema državama. Ti sporazumi so zdaj že pred Narodno skupščino zaradi odobritve.

Odnošaji z Bolgarijo

Zelo budna pozornost in trajni napori kraljevske vlade so bili obrnjeni kraljevini Bolgarski. Znani so vam odnošaji, ki so do nedavno tega vladali med obema sosednima in tako sorodnima narodoma s težkimi zablodami iz bolestne prošlosti. Morda ti naši odnošaji niti niso mogli biti drugačni. Toda

zdrava bodočnost in napredek naših narodov

in mir na Balkanu zahtevajo neodložno, da se ti odnošaji izpremene in popravijo tako, da morejo nade v boljšo bodočnost, v medsebojno zaupanje in v iskreno sodelovanje zavzeti mesto dosedanjega krvavega vznemirjenja, brezsmiselnih sporov in grozenj. Kraljev. vlada je z velikimi nadami krenila na pot zbližanja, želeč iskreno boljših dni v odnošajih z Bolgarsko. Pri tem svojem stremljenju je našla razumevanje tudi na strani Bolgarske, ki je prav tako sprejela politiko zbližanja in sodelovanja. Jugoslavija bo nadaljevala to politiko, ker je iskreno prepričana, da zahtevajo zbližanje obeh sosednih narodov nepotrebne potrebe trajnega miru in zagotovitev napredka na Balkanu.

Politika zbližanja in sodelovanja, ki jo kraljevina Jugoslavija želi in hoče nadaljevati napram kraljevini Bolgarski, je jasna in javna: Ta politika odgovarja varnosti in pomiritvi na Balkanu.

To bi ne bila nobena politika zbližanja in sodelovanja, če bi bila naperjena proti komurkoli. To ne bi bila, gospodje, v nobenem primeru politika kraljevine Jugoslavije.

Verujem, da tako mislijo tudi v Sofiji. Globoko sem prepričan, da odgovarja ta politika dobobra pojmovanim interesom tako Bolgarske kakor bolgarskega naroda, ki si mora kakor naš želeti miru, dela in napredka.

S temi občutki je ves

jugoslovenski narod iskreno pozdravil prvi sestanek obeh vladarjev

na železniški postaji v Beogradu, nato njun sestanek v Evkeinogradu, kakor je še posebej iskreno in prisrčno pozdravil Nj. Vel. kralja Borisa in Nj. Vel. kraljico Ivano pri njunem skupnem obisku v vzvišenem domu Nj. Vel. kralja.

Z zadovoljstvom smo tedaj ugotovili, da je tudi bolgarski narod to pravilno razumel in prisrčno pozdravil.

V tem znamenju, gospodje, iščimo skorajšnjo in srečnejšo bodočnost!

balkanska politika kraljevine Jugoslavije

ima svoj dalini koren v prošlosti. Ona že spada v našo tradicijo. Prvič jo je oznanil v revolucionarni dobi voditelj Karadjordje in od tedaj je skozi vse prejšnje stoletje to politiko zbližanja in sodelovanja balkanskih narodov dosledno izvajala Srbija, dokler jo ni izročila močneiši in srečnejši kraljevini Jugoslaviji. V balkanski politiki vidijo naši narodi jamstvo svoje nacionalne svobode in poroštvo svoje srečnejše bodočnosti. Zato smo zmerom pripravljeni za

sporazum in sodelovanje z vsemi balkanskimi narodi za svobodo Balkana

z druge strani pa se nepomirljivo borimo do konca proti tujcem in zavojevalcem, ne ozirajoč se na to, odkod pridejo, kakor tudi proti vsem njihovim zablodelim pomagačem na Balkanu. Danes ima kraljevina Jugoslavija na svojih mejah osvobojene in svobodne balkanske narode v njihovih nacionalnih državah. Z vsemi balkanskimi državami, to morem reči, gospodje, je Jugoslavija v popolnoma dobrih prijateljskih odnošajih. Toda to še ne zadošča. Za napredek in blagostanje na Balkanu je neobhodno potrebna organizacija trajnega miru in varnosti. Potrebno je zmiselno in iskreno sodelovanje na vseh poljih, političnega, kulturnega in gospodarskega življenja balkanskih narodov. Potrebno je še več čuta za solidarnost in skupnost interesov. Prizadevanja kraljevske vlade so šla posebno v tej smeri.

Balkanski pakt

Predvsem, gospodje poslanci, naj nam bo dopuščeno, da se s tega mesta globoko in s hvaležnostjo poklonimo neprestanim stremljenjem in

največjim zaslugam Nj. Vel. kralja Aleksandra

za ustvaritev atmosfere zaupanja in neobhodnih pogojev za organizacijo miru in sodelovanja na Balkanu, za balkanski sporazum. Na velikem potovanju ob koncu meseca septembra lanskega leta, kjer se je v Dobrudži in na Krfu v imenu jugoslovenskega naroda z Nj. Vel. kraljico pobožno poklonil manom svojih junakov in najboljših sinov te države, je Nj. Vel. kralj izvršil

zgodovinsko poslanstvo

od Sinaje v Evkeinograd, Carigrad in na Krf. Z razgovori, ki ko se uvedli pri tej priliki z vladarji in voditelji držav ter odgovornimi ministri balkanskih narodov, se je ustvaril občutek medsebojnega zaupanja in možnosti balkanskega sporazuma.

Takoj nato so se nadaljevali živahni razgovori in pogajanja odgovornih vlad o sklenitvi splošnega balkanskega sporazuma. Ti razgovori so se brez prekinitve vršili vse do začetka februarja t. l., ko so se zaključili v Beogradu, končali pa s podpisom pakta o balkanskem sporazumu dne 9. februarja t. l. v Atenah.

Vsebina in besedilo balkanskega pakta

sta vam znana. To besedilo je določno po zasnovi in jasno v izrazih. Paktu je temelj in smoter sporazum na Balkanu: organizacija trajnega miru in varnost državnih meja na našem polotoku.

Štiri države podpisnice so se obvezale v svrho okrenitve miru, da bodo ohranile in spoštovale sedanje teritorialno stanje na Balkanu. Države si med seboj jamčijo varnost vseh svojih balkanskih meja. A ne samo to. Posredno se obvezujejo tudi k spoštovanju varnosti meja tudi tistih balkanskih držav, ki niso podpisnice pakta.

Misel pakta je v popolnem skladu in v tradiciji politike Jugoslavije:

na Balkanu samo balkanski narodi

neodvisni, složni in sporazumni! V tem je jamstvo za njihovo lepšo bodočnost.

Države podpisnice se bodo zmerom, kadar bo to potrebno, posvetovale o ukrepih za zaščito svojih interesov po tej pogodbi. Zaradi discipline v duhu pakta in zaradi skladnosti politike na Balkanu ne bodo države podpisnice prevzemale nikakih političnih obveznosti proti katerikoli balkanski državi brez poprejšnjega sporazuma z drugimi.

Smernice in cilji balkanske politike

Da bo pakt v popolnem pomenu balkanski sporazum, da se do skrajnih meja doseže njegov cilj, je predviden

tudi pristop drugih držav,

ki tega dogovora še niso podpisale. Takšnemu, kakršen je, brez Albanije in Bolgarije, se paktu lahko to ali ono očita, toda pozabiti ne smemo, da je ta pakt prvi in edini izdelani poskus trajne organizacije miru in varnosti na našem polotoku. Pakt je največ, kar se je v današnjem času moglo doseči. Pakt je treba sprejeti lojalno in zavrniti zahrbtne misli o njegovi razlagi, če hočemo resnično in pravilno oceniti pravo vrednost konstruktivne politike, ki naj ji služi. Pravilno pojmovan in dobro izvajan mora ta dogovor

presekati na Balkanu politiko intrig,

prepirov in presenečenj. Ni pravilno tolmačiti pakt kot zvezo proti katerikoli državi, ne posredno, ne neposredno. Pakt hoče mir in zaščito balkanske varnosti. To je najvišji cilj naše balkanske politike. Ali naj bo to neprijateljstvo proti komurkoli?

Mi moramo želeti in hoteti, da samo sporazumno in z dobro voljo uredimo vse balkanske stvari in spore.

Nočemo biti sredstvo nikogar

nočemo služiti nikogar smotrom, pa naj bi bili še tako mamljivi — to se nam zdi najbolj zdrava politika. Vsaka druga je škodljiva in se bo maščevala. To smo že videli. Zlovešče je hoteti postavljati svojo varnost na prepiranje s tistimi, ki so nam potrebni. Jugoslavija je podpisala ta dogovor s čutom prijateljstva do vseh in v svesti si najvišjega smotra vzajemne balkanske politike. O njej se ne more reči, da ne bi bila v dobrih in prijateljskih odnošajih z vsemi balkanskimi državami brez izjeme. To politiko prijateljskega razmerja in vse tesnejšega sodelovanja bo kraljevska vlada z obilno dobro voljo nadaljevala z vsemi balkanskimi narodi.

Izboljšanje odnošajev z Albanijo

Kraljevska vlada more z zadovoljstvom ugotoviti, da je z urejanjem odnošajev na Balkanu šlo roko v roki tudi izboljšanje naših odnošajev z Albanijo. Naš narod je s simpatijami spremljal in vedno spremlja veliki napor Albanije in njene vlade, da sodobno organizira in uredi svojo državo, da razvije svoje gospodarstvo in se okrepi. Ojačenje neodvisnosti Albanije in stremljenje k temu, da postane čim koristnejši član Balkana in mednarodne zajednice, predstavlja iskreno težnjo naše politike in našega stremljenja. Prijateljsko zadržanje kraljevine Jugoslavije so v Tirani pravilno razumeli in z zaupanjem, kar se sme zabeležiti kot lep napredek v naših odnošajih. To se bo zlasti izrazilo v okrepitvi gospodarskega sodelovanja in izmenjave blaga po dopolnilnem trgovinskem dogovoru in sporazumu o obmejnem prometu.

Težnje Male antante

Zbližanje in sodelovanje na političnem in gospodarskem polju — Vrata so odprta vsem

Tu je prilika, gg. narodni poslanci, da podčrtamo obletnico podpisa pakta o organizaciji Male antante in da naglasimo, da je Mala antanta s tem paktom postala mednarodno dejstvo. Njena pozitivna politika se je že jasno videla.

Z združenimi silami so Jugoslavija, Rumunija in Češkoslovaška, zdaj organizirane v višjo mednarodno zajednico, z uspehom pobijale razdiralne in nepremišljene načrte revizionistične politike v srednji Evropi.

Organizaciji Male antante bomo s svojimi zavezniki poklonili svojo največjo pozornost in skrb. Soglasje v vseh vprašanjih, ki so skupnega ali splošnega interesa, kaže, da je Mala antanta zasnovana na čvrstih temeljih skupnih interesov in stvarnosti.

Zaradi naše politike sodelovanja smo prejšnja leta proučevali možnost organiziranega

gospodarskega sodelovanja Male antante

Zadnji dogodki v Evropi in pa pritisk splošne gospodarske stiske so zahtevali nujnih sklepov v tem pravcu. Tako so bile na izrednem sestanku Male antante decembra meseca 1932. že pripravljene osnove. Na zasedanju stalnega sveta Male antante v Pragi 1. junija 1933 pa smo že mogli sestaviti stalni načrt za gospodarsko sodelovanje. Ta naš sestanek, ki je bil prvi sestanek gospodarskega sveta, je imel nalogo, da na koncu najde pot za definitivno

ustanovitev gospodarske skupnosti v Srednji Evropi,

ki bo ugodno odjeknila tudi pri naših sosednjih državah. Tako bomo z medsebojnim zaupanjem razpršili vse zlohotne intrige in bomo s svojim vztrajnim delom in avtoriteto razpršili dvome v trajnost in v uspeh Male antante. Naj, gospodje, še na kratko povem,

kaj želimo doseči na gospodarskem področju:

1) Zaradi gospodarske in finančne krize se je zmanjšal obseg naše medsebojne izmenjave dobrin. Naša prva naloga je, da to izmenjavo čimprej dvignemo. Od poboljšanja v letu 1934, naj bo odvisen nadaljnji porast medsebojne izmenjave med našimi tremi državami. Leto 1935. naj zopet dokaže nadaljno sistematično izboljšanje v naših gospodarskih odnošajih in v izmenjavi blaga.

2) V tem pravcu bo prijavljen zaokrožen sistem raznih ukrepov, novih ustanov in novih organizacij za naše gospodarske odnošaje. Gre za ustanovitev stalnih ustanov, ki naj lajšajo in dvigajo iz leta v leto obseg medsebojne izmenjave blaga in prilagode gospodarske ustanove naših treh držav druge drugi, da ustvarijo pogoje za kritje potreb med tremi državami, tako da bo mogoče z delom in z evolucijo, kakor je to bilo z našo politično zajednico, doseči tudi tako gospodarsko zajednico, da bo mogla pospešiti gospodarsk blagostanje naših treh držav.

3) Pri svojem delu pa nikakor ne želimo, da bi izključili kakšno drugo državo. Nasprotno, v interesu nas vseh je, da sodelujemo na tem področju z vsemi našimi sosedi. Mi bomo upoštevali njihove upravičene gospodarske interese. Mi bomo iskreno in z zadovoljstvom pozdravili vse tiste, ki bi se nam hoteli pridružiti in ki bi hoteli z nami sodelovati.

Povsod, kjer gre za resno in iskreno besedo o gospodarski organizaciji in sodelovanju v Srednji Evropi, je treba kar najresneje računati s tem trajnim in lojalnim razpoloženjem Male antante. Gotovo ni njena krivda, če doslej v tem oziru še ni zadovoljivih sadov.

Delo za mir

Kraljevska vlada je, prešinjena s krepko željo, da vsestransko sodeluje pri mednarodni pomiritvi in varnosti, v duhu ustave Društva narodov in drugih mednarodnih pogodb vedno delovala na to, da se vsestransko uveljavijo velika načela mednarodne mirovne politike.

Prevzemajoč te načelne smernice v našo politiko hočemo, da se po teh ravnamo tako v srednji Evropi kakor na Balkanu, in da pokažemo, da smo s svojimi zavezniki in prijatelji voljni, da jih trajno krepimo in spoštujemo, hkratu pa krepko odločeni storiti vse, da jih bodo tudi drugi spoštovali.

Kraljevina Jugoslavija spoštuje pravice do miru vseh narodov, zlasti pa svojih sosedov. Priznava pravico vsem do varnosti in spokoja. Iskreno želi povsod okrog sebe napredek in blagostanje. Z enako pravico pa zahteva in bo v to zastavila vse svoje moči, da ravnajo podobno in lojalno z njo tudi drugi.

Na tej poti je kraljevska vlada 4. julija lanskega leta v Londonu podpisala

konvencija o definiciji napadalca.

Ta konvencija je za organizacijo miru zelo pomembna. Želeč, da okrepe sedanje mirovno stanje med njimi in da omogočijo boljše izvajanje Briand-Kelloggovega pakta so države Male antante, Turčija, Poljska in Zveza sovjetskih republik sklenile, da sprejmejo definicijo napada za svoje medsebojne odnošaje, kakor je bila opredelje na na razorožitveni konferenci v poročilu odbora za varnost z dne 24. maja lanske-

Položaj v Srednji Evropi

Restavracija Habsburžanov: mora prošlosti — Kaj kujejo v Rimu — Razorožitev in oborožitev

V zadnjem času so se ponovno začele v inozemskem tisku širiti govorice o nameravani restavraciji habsburške monarhije. Da bo strašilo še večje, se opaža tudi precejšnja aktivnost v tako imenovanih legitimističnih krogih v Avstriji in na Madžarskem. Vse to ni nikaka indiskretnost in se spravlja v zvezo s krvavimi dogodki v Avstriji in razgovori o avstro-madžarski uniji. Moglo bi pa tudi pomeniti zmiselno akcijo določene politike nenavadno velikega pomena. To zasluži veliko

našo in svetovno pozornost.

Umestno je, gospodje, da tudi mi o obnovi habsburške monarhije pri tej priliki rečemo svojo besedo. To je naša pravica in tudi dolžnost. Mi smo deloma nasledniki avstro-ogrske monarhije in ona se je na nas razbila. Nam ni treba ničesar dokazovati. Zgodovina habsburške monarhije je znana. O njej je definitivna sodba izrečena. *Kadarkoli se za obnovo habsburške monarhije poskusi kaj resnega, kakor tisto na Madžarskem, ali pa kaj izpregovori, kakor tole v Avstriji, vselej se kakor iz neke neizbežne fatalnosti prelije kri.* Ali naj bo to politika rešitve in konsolidacije? Ni je več sile, še manj, takšne politične kombinacije, ki bi

to moro prošlosti

vsilila narodom na Dunavu kot nado v boljšo bodočnost. Jasno je, kaj naj to pomeni. Toda tudi za bodočnost naj se ve, naše mišljenje: *politika obnove habsburške monarhije ni in ne more biti politika ne konsolidacije, ne pomiritve. Ta politika je proti redu in proti miru. Kdor hoče njo, hoče narodno in mednarodno zlo. Kar se pa nas tiče, gospodje, se jugoslovenski narod ni ustrašil ne pred igom avstro-ogrske monarhije, pa se prav gotovo ne bo pred njenim strahom.*

Italija, Avstrija, Madžarska

Gospodje narodni poslanci! V kratkem se sestanejo v Rimu voditelji avstrijske, madžarske in italijanske vlade. Sestanejo se v posebno važnem poslu, važnem ne samo za te tri države, važnem tudi za vso Evropo, glede na položaj teh držav, glede na njihove možne politične in gospodarske odnošaje. Za zdaj ni še nič uradnega objavljeno ne o obsegu tega sestanka ne o čemer koli v zvezi s tem sestankom. Vse tisto, kar že vemo, ne zadošča, da bi mogli v naprej opredeliti naše stališče do te kombinacije, ki naj bi se napravila.

Po avstrijskem in madžarskem obisku v Italiji in dobljenih gospodarskih olajšavah, po ponovnih obiskih g. Suvicha na Dunaju in v Budimpešti, po žalostnih in krvavih dogodkih na Dunaju ter izpremembi režima v Avstriji se je

pričakoval širši sporazum med temi tremi državami

za politično in gospodarsko sodelovanje. Ali je to enostranska kombinacija te skupine, ali pa naj bo začetek širše akcije za tesnejše sodelovanje in trajnejšo gospodarsko organizacijo Srednje Evrope — to bomo, gospodje, kmalu videli. Dotlej pa moramo

počakati s svojo sodbo

in opredelitvijo. V vprašanju Avstrije in ohranitve njene neodvisnosti je kraljevina Jugoslavija, gospodje, imela zmerom svoje stalno mišljenje in isto politiko. Res je,

mi nismo poklicani, da bi se med prvimi ukvarjali s to izrazito mednarodno evropsko brigo.

Problem Avstrije

se ne more pravilno rešiti in ga tudi ni treba reševati v interesu te ali druge velesile, temveč ga je treba *reševati samo v interesu trajnega miru in konsolidacije mednarodnih odnošajev*, tako kakor to velevajo pogodbe in sprejete mednarodne obveznosti. Naša politika je šla in bo šla stalno v tej smeri, pri čemer bo gojila nasproti Avstriji in njenemu narodu vedno najboljše razpoloženje in prijateljsko razmerje.

Razorožitev

Iz prejšnjih izjav, gospodje, vam je znano, koliko truda in pozornosti je položila kraljevska vlada v vprašanje razorožitve. Niti trenutek ni pomišljala, da sodeluje z drugimi vladami in da stori vse, kar je v njeni moči, da se to zelo važno vprašanje pozitivno in sporazumno reši. Kljub vsem naporom in kljub izpremembi delovne metode pa doslej ni bilo mogoče doseči neobhodnega sklada med glavnimi silami. Ni se mogel storiti

niti korak naprej.

Po drugi strani pa so *v vprašanju oborožitve šli povsod brez vsakega predhodnega dogovora daleč naprej. Ta pojav je le poglobil splošno nezaupanje.* Upajmo, da bodo odgovorne vlade v tej zadnji fazi diplomatskih pogajanj storile vse, da se bo politika miru in mednarodnega zaupanja preobrnila v pozitivno stran in da bo mogoče v razorožitvenem vprašanju tisto neobhodno soglasje, ki veže moralno vse tiste države, ki jim je na srcu ohranitev in napredek Društva narodov in mednarodni mir.

Kraljevska vlada se nadeja, gospodje, da ste z njo istega prepričanja: *da more kraljevina Jugoslavija v skupni politiki s Francijo, Malo antanto in s svojimi balkanskimi prijatelji mirno in z zaupanjem gledati v bodočnost.*

Za slovansko zajednico

Razprava o zunanji politiki — Tudi opozicija soglaša žnjo in glasuje za proračun zunanjega ministra — Vedno tesnejše sodelovanje z vsemi Slovani

Nato sledeča debata je pokazala, da je Narodna skupščina v pogledu zunanje politike Jugoslavije docela solidarna in enodušna. Takoj v začetku razprave je nar. posl. g. Svetislav Hodjera podal v imenu opozicije izjavo, ki obžaluje, da balkanski pakt ne obsega tudi Bolgarije, in nato med drugim pravi: »Na Balkanu se more le z bratskim sporazumom med nami in Bolgarijo zajamčiti trajen mir, a za trajnim miro mstremimo tako mi kakor Bolgarija. Odnošaji katerihkoli dveh drugih balkanskih držav niso istovetni z našimi odnošaji do Bolgarije. Mi in Bolgari smo Južni Slovani, mi smo dva bratska plemena in prirodna je težnja, ki se čuti tako pri nas, kakor pri Bolgarih, težnja po definitivnem bratskem zbližanju.« Izjava zaključuje: »Pozdravljajoč vsak mednarodni mirovni akt in izražajoč željo, naj ima naša zunanja politika vedno pred očmi težnje našega in bolgarskega naroda po ustvaritvi solidne in bratske zajednice, izjavljam v imenu vseh svojih tovarišev, da bomo glasovali za proračun zunanjega ministrstva.«

Posl. Omer Kajmaković

je z zadovoljstvom ugotovil veliko aktivnost naše zunanje politike v teku zadnjih let. Pogodbe Male antante in balkanski pakt so elementarne mednarodne važnosti in predstavljajo trajen uspeh. Govoreč o vprašanju restavracije Habsburžanov je naglašal, da si mračne sile še vedno prizadevajo, obiti določbe mirovnih pogodb in z reorganizacijo Podunavja obnoviti habsburški režim. Treba je jasno povedati, da mi te akcije ne bomo gledali prekrižanih rok, marveč bomo svoje pravice ščitili z vsemi sredstvi, ki so nam na razpolago. Ob koncu svojega govora se je govornik zavzemal za izboljšanje odnošajev z Nemčijo.

Posl. Mita Dimitrijević

se je pridružil želji po tesnejšem zbližanju z Nemčijo in z zadovoljstvom ugotovil, da smo tik pred začetkom pogajanj za ureditev trgovinskih odnošajev z Nemčijo. Ostali del svojega govora je posl. Dimitrijević posvetil vprašanju odnošajev do Rusije in se zavzemal za obnovo diplomatskih odnošajev, opozarjajoč na plemensko skupnost in tradicijo prošlosti. Toplo je pozdravil pristop Jugoslavije k paktu o definiciji napadalca, ki je ustvaril prve neposredne stike z Rusijo. Z raznimi pakti in konvencijami so vzpostavljeni stiki tudi med Rusijo in drugimi našimi zaveznškimi državami, tako da tudi v krogih Male antante vse bolj narašča razpoloženje za bolj pozitivne odnošaje s Sovjetsko Rusijo.

Posl. dr. B. Vošnjak

je med drugim izvajal: Naša zunanja politika je odbila zelo nevarno ofenzivo. Ta ofenziva je rodila baš nasprotno od tega, kar je pričakovala. Sklenjen je bil balkanski pakt in prišlo je do tesnejšega zbližanja z Bolgarijo. Nova ofenziva je sedaj usmerjena na Podunavje, na Dunaj in Budimpešto.

V svojih nadaljnjih izvajanjih je govornik omenil problem varnosti in moralne razorožitve: Vidimo, da gotove sile še niso prenehale rovariti proti integriteti naše države. Montiranje peklenskih strojev v vagonih to jasno kaže, a pripetile so se še mnogo hujše stvari. Poskušali so se ustvarjati revolucionarni pokreti, ki naj bi porušili naš notranji mir. To je zločin proti mednarodnemu pravu.

Dalje je posl. Vošnjak obširno govoril o Mali antanti in o avstrijskem problemu, ki ga smatra za najdelikatnejše mednarodno vprašanje. Tu se križajo interesi treh velesil, Italije, Nemčije in Francije. Na vsak način je prostor med Karavankami in Jadranskim morjem pod pritiskom velike politične napetosti. V zvezi s tem se je govornik dotaknil tudi vprašanja koroških Slovencev in naglasil, da je Avstrija s saintgermainsko mirovno pogodbo prevzela določene obveznosti glede zaščite narodnih manjšin. Naša dolžnost je, da se vprašamo, ali Avstrija te svoje obveznosti izpolnjuje tudi napram koroškim Slovencem in gradiščanskim Hrvatom, ki so postali avstrijski državljani. Dejstvo je, da Avstrija napram koroškim Slovencem kljub prevzetim obveznostim postopa skoro enako, kakor Italija, ki nima nobenih mednarodnih pogodb v tem pogledu. Vse šolstvo na Koroškem ima edini cilj, da čim prej odtuji slovenski živelj svojemu narodu in ga germanizira. Slovenskega šolstva na Koroškem sploh ni. **Nemci v Jugoslaviji pa imajo 154 osnovnih šol s 5570 razredi, 6 meščanskih šol, učiteljišče in gimnazijo.** Kako ogromna je razlika med postopanjem Jugoslavije do nemške narodne manjšine in postopanjem Avstrije do slovenske narodne manjšine!

Ob koncu svojega govora se je dr. Vošnjak zavzel za tesnejše gospodarsko sodelovanje z Nemčijo in za izboljšanje odnošajev z Rusijo, poudarjajoč, da je Sovjetska Rusija v zadnji dobi znatno izpremenila svojo politiko. Odnošaji med Berlinom in Moskvo so se ohladili in skrajni čas je, da tudi mi zavzamemo v tem pogledu jasno in določeno stališče. V zvezi s tem je govornik podčrtal potrebo čim tesnejšega sodelovanja vseh slovanskih držav, ki se morajo združiti v veliko slovansko zajednico.

Posl. inž. Ferdo Šega je obširno govoril o potovanju Nj. Vel. kralja, ki je dovedlo do sklenitve balkanskega pakta. Tudi on se je zavzel za tesnejše stike z Rusijo. Skrajni cilj naše zunanje politike mora biti združitev vseh slovanskih narodov in držav v veliko slovansko zajednico.

Posl. Vojko Kurtović se je bavil predvsem z nalogami zunanje politike v pogledu iskanja novih trgov za naš izvoz. Potrebno se mu zdi, da se ustanovi poseben oddelek Cetralnega presbiroja, ki bi se specialno bavil s tem vprašanjem. Poveča naj se tudi število trgovskih atašejev.

Posl. dr. Milovan Grba je podčrtaval miroljubnost jugoslovenske zunanje politike, ki je enaka od Karadjordjevega ustanka pa vse do današnjega dne. Tudi on se je zavzel za zbližanje z Rusijo in za dosledno izvajanje načela: Balkan balkanskim narodom!

Govorila sta nato še nar. posl. dr. Vladimir Melančec, ki je govoril o odnošajih do Madžarske, in dr. Ante Kuntarić, ki je odobraval balkansko politiko Jugoslavije, nakar je bila dopoldanska seja ob 13. zaključena.

Soglasna odobritev zunanjega proračuna

Na popoldanski seji, ki se je pričela ob 16., sta govorila nato še nar. posl. dr. Miloslav Stojadinović in dr. Steva Ćirić. Dr. Stojadinović je govoril zlasti o odnošajih do Francije in izrazil trdno prepričanje, da bo Franciju premagala vse težkoče, ki se ji stavljajo na pot in da bo tudi v bodoče glavni čuvar mednarodnega miru in mednarodnega ravnotežja. Posl. dr. Stevan Ćirić je obširno razpravljal o načelu »Balkan balkanskim narodom«, ki se je s sklenitvijo balkanskega pakta praktično začelo uveljavljati. Glede Bolgarije smo si vsi edini v želji po čim tesnejšem zbližanju, toda Bolgari se morajo zavedati, da o kaki reviziji meja ne more biti govora.

Narodna skupščina je nato z dolgotrajnimi ovacijami kralju in burnimi aklamacijami zunanjemu ministru soglasno odobrila proračun zunanjega ministrstva.

Sokolstvo in gasilstvo

Ekspoze ministra za telesno vzgojo dr. Lavoslava Hanžeka — Gasilcev je že nad sto tisoč

Ob 17. se je nato pričela razprava o proračunu ministrstva za telesno vzgojo. Uvod v razpravo je tvoril ekspoze ministra dr. Lavoslava Hanžeka, ki je v svojih izvajanjih orikal veliko važnost telesne vzgoje ne samo za zdravje naroda, marveč tudi za nacionalno in državljansko zavest. Njegov proračun, ki je v primeri s sličnimi proračuni drugih držav naravnost neznaten, je bil znižan še za 1 milijon. Zato se je moral zožiti tudi delovni program ministrstva, vendar pa minister upa, da bo tudi s temi skrčenimi sredstvi vendarle mogoče doseči zadovoljive uspehe. Telesna vzgoja, kakor je zamišljena in kakor se izvaja pri nas, ni usmerjena na vzgajanje vojnega duha, marveč je predvsem in izključno usmerjena na pospeševanje narodnega zdravja in poglobitev nacionalne državne zavesti.

V drugem delu svojega ekspozeja se je g. minister dotaknil zakonodajnega dela svojega resora ter podčrtal zlasti važnost zakona o obvezni telesni vzgoji, ki se bo začel sedaj izvajati na vseh šolah z izjemo univerz. Na učiteljiščih bo obvezen pouk v telovadbi, da se mladi učitelji usposobijo za voditelje telesne vzgoje. Pri izvajanju tega zakona računa minister predvsem tudi na sodelovanje Sokola kraljevine Jugoslavije. Sokol je danes vsenarodna organizacija in sedaj že najširši sloji spoznavajo, da je bistvo Sokolstva v tem, da vzgaja mladino v duhu bratstva in ljubezni.

Nato je g. minister obširno govoril o gasilstvu in z zadovoljstvom ugotovil, da je zakon o gasilcih izveden v vsej državi. Nova gasilska organizacija šteje danes 2300 čet z nad 120.000 člani. Gasilstvo bo postalo vse bolj važen faktor za prosvetno povzdigo naroda.

Ob koncu svojega govora je g. minister obravnaval vprašanje sporta in pohvalil sportne organizacije, da razvijajo kljub najskromnejšim sredstvom vzorno in res uspešno delovanje. Omenil je zlasti razveseljiv razvoj zimskega sporta in veliko važnost te sportne panoge za naš tujski promet.

Narodna skupščina je sprejela izvajanja ministra dr. Hanžeka s toplim odobravanjem. Po kratki razpravi, v kateri so govorniki zlasti opozarjali na veliko važnost sokolstva in gasilstva, je Narodna skupščina ob 18. odobrila tudi proračun ministrstva za telesno vzgojo.

Po kratkem odmoru so bili nato brez debate sprejeti proračuni pokojnin, državnih dolgov in rezervnih kreditov, nakar je bila današnja seja ob 20. zaključena. Jutri dopoldne bo Narodna skupščina razpravljala še o finančnem zakonu, nakar se bo vršilo zaključno glasovanje o proračunu.

NE POZABITE:

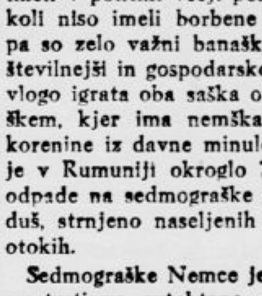

je izredno okusna!

Zahtevajte jo povsod!

Politika nemške manjšine v Rumuniji

Bukarešta, 9. marca.

Kakor znano ima Velika Rumunija med svojim prebivalstvom dobro četrtino tujerodnih narodnih manjšin. Poleg Rusov in Ukrajincev v Besarabiji in Bukovini, ima še znatno manjšino Bolgarov v Dobrudži in Besarabiji, nekoliko tisoč Srbov in Krašovanov v Banatu, lepo število madžarskih Sikuljcev na Sedmograškem, medtem ko so Nemci in njihove naselbine raztresene po vsej kraljevini. Strnjeni nemški narodni otoki so v Bukovini in v Besarabiji, na Sedmograškem in v rumunskem Banatu. Bukovinski Nemci so premalo številni, da bi imeli v politiki večji pomen, besarabski nikoli niso imeli borbene organizacije. Zato pa so zelo važni banaški Švabi, ki so najštevilnejši in gospodarsko najjačji. Še večjo vlogo igrata oba saška otoka na Sedmograškem, kjer ima nemška tradicija globoke korenine iz davne minulosti. Vseh Nemcev je v Rumuniji okroglo 750.000, od katerih odpade na sedmograške Sase kakih 240.000 duš, strnjeno naseljenih v dveh jezikovnih otokih.

Sedmograške Nemce je treba brez dvoma smatrati za avtohtone, saj so se priselili tja sredi 12. in v začetku 13. veka. Do srede prošlega veka so imeli tudi svojo lastno narodno organizacijo, ki je bila vedno važen činitelj v zgodovini in politiki Sedmograške. Tudi nasilna madžarizacija ni mogla popolnoma izbrisati tega v tradiciji zakoreninjenega značaja, kar je v nemali meri prispevalo, da so se Sasi obdržali med obdajajočimi jih Rumuni in Madžari. Naslednstvene države so osvobodile Nemce izpod madžarskega jarma in tudi sedmograški Sasi so se po pripojitvi k Rumuniji začeli živahneje gibati.

Njihovo gibanje pa se je zadnja leta vrglo popolnoma v naročje hitlerjevcem, ki uče, da je vsak Nemec član idejne nemške državne skupnosti, naj živi v katerikoli državi. Novo usmerjanje sedmograških Sasov, ki so ga le-ti iz razumljivih razlogov skrbno tajili in zagotavljali svojo udanost rumunski državi, je prišlo z vso jasnostjo na dan šele nedavno. V vodstvu Sasov je namreč nastal prepir, ki sta ga obe stranki skušali razčistiti v nemški reviji »Die Zukunft«. Tu sta izšla dva članka, ki omogočata pogled v zakulisje politike nemške manjšine v Rumuniji.

Rumunska javnost je bila itak vznevoljena, ko je nemški škof iz Sedmograške Pach poseti kancelarja Hitlerja in se pri tej priliki poklonil tudi drugim mogotcem njegove okolice. Ta nejevolja se še ni bila polegla, ko je vodja Sasov poslanec Hans Otto Roth priobčil v imenovani reviji članek, v katerem se pred nemško javnostjo na vso moč opravičuje zaradi volilne koalicije z rumunsko vladno stranko. Poslanec Roth je v tem članku branil svoje mesto v vodstvu nemškega Volksrata, ker ga je v isti reviji ljuto napadel bivši poslanec dr. Hedrich, ki smatra, da volilni kompromis ni bil umesten in da se Nemci, odkar imajo na čelu Hitlerja, ne smejo več »mazati z oportunistično politiko«, marveč morajo povsod odločno in krepko manifestirati svojo pripadnost k Veliki Nemčiji, ne glede na to, katere države podanki so in katerega naroda gostoljubje uživajo.

Poslanec Roth je na te očitke prav prostodušno odgovoril, da je vedno pospeševal širjenje hitlerjevske miselnosti med Sasi, da je z njegovo pomočjo zmagalo v »Volksratu« krilo kljukastega križa in da je vedno vzdrževal intimne zveze s kapetanom Fabriciusom, voditeljem oddelka za nemško narodno socialistično propagando med nemško manjšino v Rumuniji. Roth zlasti trdi, da kompromisa z vladno stranko ni sklenil, da bi tako pripomogel rumunski državni ideji do zmage med Nemci, marveč da mu je pri tem bila pred očmi edino in izključno korist Nemcev.

Poslanec Roth zlasti naglaša, da kot zaveden hitlerjevec ni mogel trpeti prenagljene akcije prenapetih agitatorjev, ker je bilo njegovo početje naravnost v kvar nemški stvari. Volilni kompromis je bil samo njegova zelo posrečena taktična poteza, ki so jo dogodki čez par mesecev potrdili kot silno modro in premišljeno. Po razpustitvi nemške narodno-socialistične stranke se je hitlerjevstvo zateklo pod okrilje vlade in tam nemoteno nadaljevalo svoje delo. Da ni bilo vladne zaščite, bi bila po umoru Duce padla težka pest tudi na Nemce, ki so bili v zelo tesnih zvezah z onimi krogi, iz katerih je izšel atentator. Roth se hvali, da je s pametno taktiko odvrnil to nesrečo od Nemcev, in ponovno podčrtava, da mu je bila država pri tem deveta briga, rešitev hitlerjevstva pa glavna naloga, ki da jo je tudi uspešno izvršil.

Svoj članek zaključuje Roth z željo, da bi nemško manjšino popolnoma prepojile hitlerjevske ideje, ter s tem opozarja vso rumunsko javnost, koliko je verjeti raznim nemškim izjavam lojalnosti. Najbrž tudi v drugih državah ni drugače.

Kočljiv položaj v Španiji

Na pragu nove revolucije — Razširjenje stavkarskega gibanja — Atentati levičarskih elementov

Madrid, 12. marca. s. V Tarrasi pri Barceloni so sindikalisti položili v hišo nekega tovarnarja bombo, ki je eksplodirala ter hudo ranila tri osebe. V Barceloni je neki anarhist zažgal voz cestne železnice, več napadov pa je bilo izvršenih tudi na avtotaksije. V Malagi so ekstremisti z več streli ranili nekega bikoborca, ki zaradi nasprotnega mišljenja ni bil priljubljen med njimi. Vlada odločno demantira govorice, da bo še danes v Španiji izbruhnila splošna stavka.

Agencija Fabra kategorično demantira glasove, ki so se razširili v inozemstvu, da bo drevi v Madridu izbruhnila splošna stavka. Preteklo noč je okoli polnoči notranji minister izjavil, da vladajo v vsej državi popolnoma normalne razmere in da vlada nadaljuje svoje delo za ureditev obstoječih sporov.

Možnost državljanske vojne

Pariz, 12. marca. č. Iz Madrida poročajo, da je politični položaj v Španiji izredno napet in da se še za ta teden pričakuje izbruh nove državljanske vojne. Lerroux je razpustil delavske sindikate in organizacije socialistične mladine, a je s temi ukrepi le še bolj razburil levičarske množice in dal povod za še večjo agitacijo. Stavkovno gibanje se je razširilo na vso državo. Opolnoči so prenehali delati tudi poslednji stavci, tako da danes v Madridu in drugih španskih mestih ni izšel noben list. Da prepreči razširjenje neresničnih in alarmnih vesti, je vlada sklenila izdajati začasen list. Včeraj so policijski organi izvršili nešteto hišnih preiskav pri socialistih. Zaplenili so več tisoč revolverjev in večje količine streliva. Nekaj sto ljudi je bilo aretiranih.

Varnostni ukrepi

London, 12. marca. AA. Iz Madrida poročajo: Čeprav še ni prišlo do resnejših dogodkov v španski prestolnici, vlada vendarle mučno razpoloženje. Mesto je podobno vojaškemu taborišču. Na vse strani križarijo patrulje policijske konjenice. Za banke in javna poslopja so izdani posebno ostri varnostni ukrepi. V vežah bank so postavili jeklene branike, če bi prišlo do nenadnih naskokov. Nadalje so oblasti izdale potrebne ukrepe za zagotovitev električne in plinske razsvetljave, funkcioniranje vodovoda in drugega prometa za primer stavke. Stavka zasebnih delavcev najbrže še ne bo tako kmalu končana. O položaju v notranjosti države si je težko napraviti jasno sliko, ker pride le malo vesti, vendar pa se doznava iz več mest, da je izbruhnila stavka.

Španski ministrski predsednik Lerroux je izjavil zastopniku »Daily Telegrapha«, da obstoj republike ni ogrožen, ker je vlada trdno odločena, da za vsako ceno ohrani mir in red in brani ustavo. Ministrski predsednik je tudi demantiral vse govorice, da namerava vlada razpustiti socialistično stranko.

Podružnica NSZ v Celju ustanovljena

Celje, 12. marca

Celjska podružnica Narodno strokovne zveze je imela v nedeljo dopoldne v salonu restavracije v Narodnem domu ustanovni občni zbor, ki se ga je udeležilo nad 100 članov. Zbor je otvoril predsednik pripravljalnega odbora g. Franjo Wltavsky in pozdravil vse udeležence, zlasti pa predsednika mariborske podružnice g. Bajta, podpredsednika mariborske podružnice g. Tumpeja in strokovnega tajnika g. Kravosa iz Ljubljane. Celjska podružnica šteje že 170 članov.

G. Tumpej je v daljšem govoru orisal težavni položaj našega delavstva ter program in smernice nacionalnega delavskega pokreta, ki ga zastopa Narodno strokovna zveza in ki hoče priboriti delavstvu človeku vreden položaj. Ta preokret hoče iztrebiti vse, kar je nezdravega, in delati popolnoma samostojno. G. Kravos je govoril o brezposelnosti, stanovski zavednosti in potrebi močne strokovne organizacije nacionalnega delavstva.

Za predsednika celjske podružnice NSZ je bil soglasno izvoljen g. Emanuel Janežič. Govorili so še gg. Bajt iz Maribora o zahtevah delavstva in Fric in Bavdek iz Celja ter Tumpej iz Maribora, ki je poudaril, da je nacionalno delavstvo avantgarda našega naroda in Nj. Vel. kralja. Nacionalno delavstvo v Celju in okolici je dobilo svojo strokovno organizacijo, s katero bo lahko uspešno zastopalo svoje interese in zahteve.

Priprave za preosnovo bolgarske vlade

Sofija, 12. marca. č. Vprašanje rekonstrukcije vlade je postalo sedaj po občinskih volitvah znova aktualno. Ministrski predsednik Nikola Mušanov se je spočetka zavzemal za to, da bi pritegnili k narodnemu bloku zgovoriste Ljapčeva, vladni zemljedelci pa so se znova odločno uprli sodelovanju z zgovoristi. Zemljedelski minister Gičev je zato poskušal najti drugo rešitev ter je ministrskemu predsedniku Mušanovu predlagal pridobitev nacionalnih liberalov za vlado. Vse kaže, da je Mušanov na to pristal. Včeraj in danes je imel Gičev celo vrsto političnih sestankov. Posebno so politični krogi opazili in komentirali njegov sestanek s prvakom nacionalnih liberalov in bivšim ministrom Petrovim. Politični krogi napovedujejo, da sta se Mušanov in Gičev sporazumela, da se ponudi nacionalnim liberalcem v vladi en resor. Gičev se je sestal tudi z ministrom Kasakovim, ki je pristal na to, da se bo z vsemi silami zavzel za uedinjenje vladnih in opozicijskih nacionalnih liberalcev.

Praktično delo za zbližanje z Bolgarijo

Sofija, 12. marca t. Te dni prične izhajati v Sofiji prvi list z nalogo, da propagira jugoslovensko - bolgarsko zbližanje. List se bo imenoval »Bolgarsko - jugoslovenski pregled«. Urejal ga bo bivši minister Dimo Kasazov. Pri prvi številki bo sodelovalo več bolgarskih kulturnih delavcev, med njimi Vera Pločeva, dr. Bojadžijev in drugi.

Aretacija atentatorjev na vlak v Bolgariji

Sofija, 12. marca t. Kakor znano, je bil pred nekaj dnevi v bližini Stare Zagore izvršen atentat na brzi vlak Burgas—Sofija. Policijski organi so včeraj prišli atentatorjem na sled in jih aretirali. Atentat so izvršili trije omladinci iz okolice Stare Zagore. Že pri prvem zaslišanju so priznali svoj zločin. Jutri bodo izročeni sodišču.

Seja kluba senatorjev

Beograd, 12. marca. Seja kluba senatorjev JNS je sklicana za sredo 14. t. m. ob 10. Na dnevnem redu je razprava o tekočih zadevah.

Napredovanja

Beograd, 12. marca p. Napredovala sta v višjo skupino člana Narodnega gledališča v Ljubljani gg. Emil Kralj in Ivan Trost.

Pravilnik o rabi zastav

Beograd, 12. marca AA. Prometni minister je predpisal pravilnik o razvijanju zastav na državnih, trgovskih in zasebnih ladjah.

Plebiscit v Švici

Curih, 12. marca. d. Pri ljudskem glasovanju je bil včeraj zvezni zakon za zaščito javnega reda odklonjen s 489.000 glasovi proti 416.000. Udeležba je znašala približno 80 odstotkov. Proti zakonu so nastopili socialni demokrati, komunisti, nacionalna fronta in nekatere druge skupine. Najhujši odpor je bil proti čl. 7 zakona, ki pravi, da se kaznuje z ječo, kdor ima ali pa razdeljuje orožje in municijo brez dovoljenja oblasti. Za sprejem zakona se je izrekla večina v kantonih Luzern, Uri, Glarus, Freiburg, Appenzell-Innerhoden, Graubinden, Thurgau, Tessin, Wadt in Wallis.

Pogreb dr. Ernesta Kobeta

Novo mesto, 12. marca

Danes se je vršil tu pogreb dr. Ernesta Kobeta, starešine ljubljanskega sreskega sodišča, katerega truplo so prepeljali z zagrebške klinike v domači kraj v soboto popoldne. Krsta je bila položena na mrtvaški oder v kapeli na starem pokopališču, kamor so hodile včeraj in danes goste trume meščanov kropit pokojnikovo truplo. Kako je sočustvovalo naše občinstvo s težko prizadeto rodbino in ostalimi sorodniki, je pa najlepše pokazal ogromni žalni sprevod, ki ga je vodil prošt g. Karel Čerin z asistenco številne duhovščine. Pred krsto so nosili številne krasne vence. Za krsto, ki so jo nosili jetniški pazniki okrožnega sodišča, je stopala užaloščena rodbina z drugimi sorodniki.

Nadalje so se zvrstili v sprevod: zastopnik apelacijskega sodišča dr. Debeljak, predsednik ljubljanskega okrožnega sodišča Keršič, s. o. s. Avsec, s. o. s. Kralj, namestnik ljubljanskega državnega tožilca dr. Lučovnik, zastopnik sreskega sodišča sodnik Branko Goslar, Društvo slovenskih sodnikov sta zastopala novomeška sodnika Kacijan in Prijatelj. V žalnem sprevodu smo opazili tudi župana dr. Režka, sreskega načelnika Logerja, predsednika novomeškega okrožnega sodišča dr. Josipa Kavčiča, komandanta orožniške postaje majorja Živkovića in še mnogo oficirjev, predstojnikov raznih uradov in deputacij iz posameznih krajev, kjer je pokojnik služboval, tako zlasti iz Kranja in Škofje Loke. Pred odprtim grobom na novem pokopališču se je poslovil z ganljivimi besedami sodnik Branko Goslar. Vsa žalna svečanost se je globoko dojmila udeležencev.

Rokoborbe v Unionu

Ljubljana, 12. marca

Iz današnjega sporeda je bila do 10. ure končana samo borba med Herzogom (Jugoslavija) in Bachratyjem (Bavarska), ki se je končala po 17 minutah z zmago Herzoga. Borba med Jandero (ČSR) in Abramovom (Rusija) še ni odločena.

Jutrišnji spored obsega naslednja štiri srečanja: Bognar (Madž.) : Bachraty, Tom Sajer (Črnec) : Abramov (Rusija), Mrna (ČSE) : Marunke (Nemčija) in Czaja (Madžarska) : Kawan (Avstrija).

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za torek: Oblačno, deževno, ponekod morda viharno. Temperatura bo padla.

V večna lovišča je odšel moj dobri stari prijatelj in loveki tovariš, gospod

Ferdo Učakar

rudar v pokoju

Srčna plemenitost in kremenit značaj so bile vrline tega moža.

Pokopan bo danes v torek zjutraj na celjskem pokopališču. Ohranimo ga v trajnem in prijaznem spominu.

Laško, dne 12. marca 1934.

Dr. Fran Roš.

Naši kraji in ljudje

Naš zunanji minister

g. dr. Bogoljub Jevtić je včeraj podal svoj ekspoze v narodni skupščini. V vsaki proračunski razpravi je poročilo zunanjega

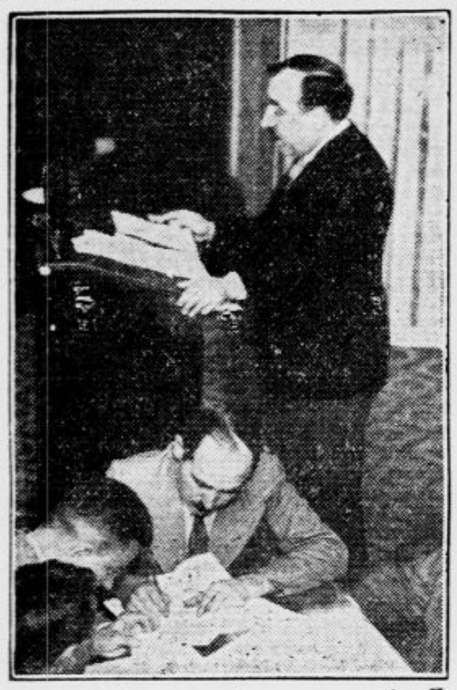

ministra deležno posebne pozornosti. Za včerajšnji ekspoze pa je vladalo še prav posebno zanimanje v političnih in diplomatskih krogih in vobče v vsej naši javnosti. Da je bilo upravičeno, izvira pač iz ekspozeja samega, ki ga priobčujemo na drugem mestu.

Nov most v savski soteski

Litija, 12. marca

Vsa pokrajina med Litijo in Zagorjem nima mostu čez Savo. Dosedanji brod pri Strusu je ob visoki vodi neporaben in tako časih za več dni preneha vsaka zveza. Zaradi tega so se prebivalci že svoj čas zavzeli za to, da bi se zgradila žičnica, ki bi tovorila les in drugo čez savsko soteško. Progovni nadzornik Ronko je napravil načrte, lesni trgovci so obljubili pomoč v denarju, kmetje pa so bil voljni darovati ves potrebni les. Žično železnico so nameravali postaviti med Klicalnikom in Mošenikom.

Odkar pa zori načrt za prepotrebno zasavsko cesto, so Zasavci odločeni zbrati potrebni denar za zgraditev mostu, ki naj bi služil prometu po novi cesti. Z njim naj bodo povezani s svetom kraji tudi na levem bregu Save. Zgradili bi ga pri Moharjevi čuvajnici, kjer so zadnje dni že bili komisijski ogledi. K skladu, ki je bil zagotovljen za žičnico, so se zdaj prijavili še drugi interesenti. Prispevali bodo: sreski cestni odbor ter polšniška in litijska občina. Slednja je stavila te dni 10.000 Din v svoj proračun. Nadalje so odboru zagotovljena sredstva iz gradbenega fonda banovine. Odbor je že pripravil potrebne skice in naprosil bansko upravo za načrte. V prepričanju, da se bodo dela čimprej pričela, so vneti domačini že sami začeli kopati potrebni gradbeni materijal. Vse opravljajo s kulukom.

V kraljestvu desetega brata

Ivančja gorica, 12. marca

Ker je bila preteklo nedeljo predstava »Desetega brata« tako dobro obiskana, so marljivi igralci to nedeljo predstavo ponovili. Dvorana Sokolskega doma je bila zopet polna, prišli so ljudje iz vse okolice Muljave. K predstavi se je pripeljalo nekaj gostov iz Ljubljane in z njimi seveda gospa Tinca, prijateljica Jurčičevih častilcev, ki radodarno podpira vse prireditve, ki imajo namen povzdigniti zanimanje za Jurčičev rojstni kraj.

V imenu ljubljanskih gostov je pozdravil občinstvo dr. *Ivan Lah*, ki se je spominjal prve predstave »Desetega brata« na Muljavi pred 30 leti. Takrat so dolenjski študenti prvič hoteli privabiti slovensko javnost zopet na Muljavo, da pokažejo Jurčičeve originale na kraju, iz katerega so izšli. Delo je sedaj tem lažje, ker novi Sokolski dom omogoča lepše predstave. Tu bi moralo nastati pravo Jurčičevo gledališče, ki bi privabilo k sebi goste od vseh strani. Vse hvale vredno je, da pri predstavi sodelujejo preprosti domači ljudje, da slišimo pravo govorico Jurčičevih originalov. Namen teh predstav je, da propagiramo zanimanje za Jurčičeva dela in slavimo s tem njegov spomin in da privabimo goste v kraljestvo desetega brata. Lepo je, da tudi v sedanjih slabih časih ljudje kažejo toliko zanimanje za te vrste prireditve. Kraj Jurčičev je siromašen, a prav iz tega siromaštva so vzrasli oni Jurčičevi ljudje, ki jih najrajši srečujemo v Jurčičevih povestih. Naj bi se delo, ki so ga začeli domačini z Jurčičevimi igrami, nadaljevalo in naj bi privabilo v ta lepi kot naše domovine čim več gostov!

Sledila je igra v Delakovi dramatizaciji, ki se zdi tudi za ljudske odre zelo posrečena. Igralci so rešili svoje vloge s popolnim uspehom. Občinstvo je do konca s polnim zanimanjem sledilo prizorom, ki so bili podani lepo, tu in tam domače, tu in tam scenično in igralsko dovršeno. Igralska družina pod Ivančjo gorico ima še nadaljnje načrte. Želimo ji pri tem delu podpore in uspeha.

Ljubavna drama v Celju

Mlad slikarski pomočnik je smrtno nevarno ranil zaročenko, sebe pa usmrtil z dvema streloma

Celje, 12. marca.

Danes okrog 14.30 se je odigrala v gozdu nad gozdno restavracijo v Celju pretresljiva ljubavna drama, ki je izzvala v Celju in okolici veliko senzacijo.

29letni slikarski pomočnik Zmago Bevc, sin znanega slikarskega mojstra Viktorja Bevca, je šel po kosilu s svojo zaročenko, 26letno uradnico Anico F. iz Celja na sprehod skozi mestni park proti Liscam. Ko sta prišla v gozd nad restavracijo je rekel Bevc zaročenki, naj sede na tla in se odpočije.

Nič hudega sluteč je dekle res sedlo, **Bevc je pa nenadno potegnil iz žepa majhen samokres, 4 mm kalibra, ga naperil na zaročenko in sprožil. Krogla je zadela dekle med desnim očesom in desnim ušesom ter obtičala v čelu. Dekle se je takoj nezavestno zgrudilo. Nato je Bevc naperil samokres še sebi na desno sence in sprožil; vendar je ostal pri zavesti. Pognal si je takoj nato še drugo kroglo v prsi. Drugi strel je bil smrten.**

Ljudje v bližini so slišali tri strele in so takoj pohiteli v gozd, kjer so bili priče strašnega prizora. Bevc je bil že mrtev, zaročenka pa je ležala v krvi na tleh. Smrtno nevarno ranjeno so jo prepeljali **v bolnišnico,** kjer se zdravniki trudijo, da ji rešijo življenje. Njeno stanje je zelo kritično. Bevčevo truplo pa so prepeljali v mrtvašnico na okoliško pokopališče.

Pri pokojnem mladeniču so našli pismo, v katerem pravi, da gre v smrt zaradi zaprek, ki so se pojavile na poti njegovega življenja.

Dražje in cenejše cigarete

Beograd, 12. marca

Monopolska uprava si močno prizadeva, da bi povečala promet dražjih cigaret in da bi zlasti reklamirala cigarete »Vardar« in »Drina«. Na zavojčkih cigaret »Drave« vidimo že dalje časa napise: Pušite »Vardar«! — Pušite »Drinu«! — Taka opozorila so sicer v reklamnem oziru izdatna, ker je največ kadilcev cigaret »Drave« in pridejo tako opozorila v najširši krog kadilcev, željene koristi pa vendarle ne utegnejo imeti, ker se je večina kadilcev odločila za »Dravo« tudi iz gmotnih razlogov. Velik del odjemalcev izdelkov naše monopolske uprave niti ne pozna točno vseh vrst cigaret. Mnogi poznajo samo najcenejše; srednjo vrsto »Vardar« in »Drino« pa seveda samo po imenu, ker čitajo o njej na zavojčkih svojih »Drava« cigaret.

Potrošnja cigaret »Vardar« in »Drina« je takole izkazana v statistiki monopolske uprave. Cigaret »Vardar« odpade na enega prebivalca v dravski in savski banovini 10.3 komadov, 0.9 v vrbaski, 6.8 v primorski, 4.3 v drinski, 3.7 v zetski, 7.9 v dunavski 4.2 v moravski, 2.7 v vardarski banovini, 93 komadov pa na področju beograjske mestne uprave. O »Drini« pa navaja statistika: v dravski banovini 74 komadov na enega prebivalca, v savski 13.4, v vrbaski 1.6, v primorski 4.6, v drinski 2.1, v zetski 3.3 v dunavski 3.1, v moravski 0.59, v vardarski 0.39, 22 komadov pa na področju beograjske mestne uprave. Če pa seštejemo potrošnjo »Drine« in »Save« skupaj, odpade na enega prebivalca v dravski banovini 432 komadov, v savski 318, v vrbaski 128, v primorski 199, v drinski 228, v zetski 245, v dunavski 318, v moravski 222, v vardarski 226 ter 1444 komadov obeh vrst na beograjskem področju.

Za slovansko vzgojeslovje

Zagreb, 12. marca

Za učitelje zagrebških in okoliških osnovnih šol je prirejen v Zagrebu že drugi ciklus strokovnih predavanj. Otvoril ga je kot predavatelj profesor učiteljišča g. Salih Ljubunčić, ki je zanimivo orisal razliko med germanskim in slovanskim vzgojeslovjem ter med starimi šolami in novo delovno šolo. V primer je navedel češkoslovaške osnovne šole.

Med našim in češkoslovaškim narodom so živahne politične in kulturne zveze. Tudi v preteklosti je bilo med nami in Čehi mnogo vezi, ki pa so se v glavnem nanašale na pedagogiko. Jugoslovensko učiteljstvo oživlja in poglablja te zveze in je zaradi tega lani organiziralo tudi ekskurzijo v Češkoslovaško. Češkoslovaška ima 16.000 osnovnih šol, ki jih obiskuje 1,809.000 otrok pod vodstvom 44.000 učiteljev. Poleg osnovnih je okrog 2000 meščanskih šol. Na 1200 prebivalcev pride tako po ena osnovna, na vsakih 6000 prebivalcev pa po ena meščanska šola. Češkoslovaška prosvetna uprava se mnogo briga za strokovno šolstvo. Pri zgradbi šolskih poslopij se dosledno skrbi za to, da je vsako novo šolsko poslopje kolikor mogoče obsežno ter najboljše oskrbljeno, ker je pač lažje, oskrbeti eno veliko šolo z vsem potrebnim kakor pa več manjših šol. Vsi tipi šol so medsebojno zvezani. Iz osnovnih šol prehajajo otroci v enotno diferencirano meščansko šolo s tehnično in humanistično smerjo, potem pa v srednje šole in akademije. Posebna pozornost je posvečna meščanskim šolam. Za šolsko reformo je bil izdelan načrt na visoki pedagoški šoli in je sestavljanje načrta trajalo tri leta. Pri načrtu so vzajemno sodelovali profesorji univerz in učitelji osnovnih šol. Vse je izvedeno po načelih delovne šole in na temelju učenčeve samostojnosti. Šole se ne delijo več na leta, marveč na semestre in učenec, ki ne doseže zahtevanega uspeha v enem predmetu, pride vseeno v višji semester ter tam popravlja dotični učni predmet. Načela češkoslovaških šol so zelo različna od načel stare šole, ki je bila urejena v mnenju, da je mogoče vsakega otroka vzposobiti in zavzeti za vse učne predmete. Glavno načelo moderne šole pa je, da je treba vsakega učenca zavzeti za one predmete, za katere ima prirojene sposobnosti in tako tudi največ zanimanja. Staro šolo je propagirala germanska pedagogika, za nas pa je potrebno, da sledimo vzoru Čehoslovakov.

Gospa Cana Korunova †

Kakor smo v nedeljo poročali, je po operaciji na slepiču umrla gospa Cana Korunova, soproga uglednega ljubljanskega odvetnika, mati edinke Tatjane, stara šele 36

let, po rodu iz Valjeva. O veliki priljubljenosti, ki si jo je v teku desetih let pridobila v Ljubljani, je pričala številna udeležba pri pogrebu, ki se je vršil v nedeljo popoldne po pravoslavnem obredu.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, pljučnem katarju, zasluzenosti nosu, sapnika, požiralnika in jabolka, obolenjih oči in ušes, skrbimo za to, da često očistimo temeljito želodec in črevo z uporabo naravne »**Franz Josefove**« grenčice. Znameniti strokovnjaki za nego zdravja svedočijo, da »**Franz Josefova**« voda dobro služi tudi pri šenu in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih. »**Franz Josefova**« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ohranite svojim zobem

njihovo naravno lepoto

ravnajoč se točno

po teh navodilih:

1. Še danes izrezite spodaj natisnjeni bon za eno tubo Chlorodont-a kot poskušnjo in ga pošljite tvrdki TVORNICE ZLATOROG, MARIBOR.
2. Kakor hitro to tubo prejmete, prenehajte uporabljati svojo dosedanjo zobno pasto in napravite poskušnjo s Chlorodontom.
3. Denite zvečer in zjutraj na suho ščetko 2—3 cm zobne paste Chlorodont.
4. Čistite zobe močno v vseh smereh, zlasti tudi med zobmi.
5. Zdaj šelej umočite ščetko v vodi ter si še enkrat temeljito očistite zobe.
6. Končno si skrbno izplahnite usta, še najbolje z ustno vodo Chlorodont.

Prej ko v 4 dneh bodo imeli Vaši zobje zopet svojo prvotno lepoto.

Zobna pasta: Velika tuba Din 13·- mala tuba Din 8·-

Ustna voda: Vel. steklenica Din 30·- mal. steklenica Din 16·-

5 BON

Za izrezanje po gornjem navodilu.

Pošljite mi za poskušnjo eno tubo zobne paste Chlorodont in sicer brezplačno in brez najmanjše obveznosti z moje strani.

Ime: _____

Kraj: _____

Ulica: _____

Stanovske zadeve učiteljstva meščanskih šol

Laško, 12. marca

Učiteljstvo meščanskih šol je imelo to nedeljo svoj redni občni zbor v Laškem. Udeležba je bila dovoljna. Odposlani sta bili brzojavki: Nj. Vel. kralju udanostna in g. ministru prosvete pozdravna. Predsednik ravnatelj Hočevar je še pred prehodom na dnevni red pozdravil senijorja med učiteljstvom meščanskih šol g. dr. Tomaža Romiha, ki se je kljub svoji visoki starosti 80 let udeležil občnega zbora in tako s svojo navzočnostjo kakor z besedo bodril svoje tovariše k vztrajnemu delu v dobrobit meščanskih šol, njenega učiteljstva in naroda. Nato je podal predsednik izčrpno poročilo o vsem društvenem delu v pretekli poslovni dobi; prečital je vse spomenice in opisal intervencije in korake, ki jih je društvo storilo v šolskih in stanovskih stvareh.

Ga. Potočnikova je podala tajniško poročilo in ga. Kalinova blagajniško. Slednja je imela ob prevzemu blagajne veliko posla, da je spravila blagajno v sedanji vzorni red. Predsedniki pododborov so podali poročila in predloge, ki so se strnili v naslednjo *resolucijo:*

Nastavniki meščanskih šol naj se premeščajo in nameščajo le od strani kr. banske uprave na one šole, kjer je resnična potreba. Omogoči naj se absolventom meščanskih šol vstop na učiteljišča. Na meščanskih šolah naj se šolnina odpravi, saj te šole, ki imajo praktično smer, obiskujejo učenci še v šolo obvezni starosti. Poučni izleti so sestavni del učnega programa zato naj se spremljajoče učiteljstvo honorira in ima četrtinsko vožnjo kakor učenci. Učiteljstvo meščanskih šol ima kljub svoji večji izobrazbi in težjemu delu manjše prejemke nego učiteljstvo osnovnih šol, zato naj se njegovi prejemki regulirajo tako, da napreduje v IV. stopnjo prejemkov po U. Z. 1931. Šolski okoliši naj bodo taki kakor so že določeni; k vzdrževanju meščanskih šol naj pa prispevajo na deželi le one občine, iz katerih prihaja v šolo najmanj 5, v mestih pa najmanj 15 učencev. Sedanje razredne tiskovine so urejene za gimnazije; drž. tiskarna naj izda za meščanske šole posebne za nje prirejene tiskovine.

V društvu sta se konstituirala dva odseka: *pedagoško-didaktični*, v katerem so: Gaspari, Pečjak, Rode, Osterc in Pirc ter *stanovsko-politični*, v katerem so: Fakin Černe, Kunc in Mervič. O mladinskem listu »Razori« so poročali: Humek, Pirc, Korošec in Vončina. Razori je najboljši mladinski list v Jugoslaviji in kot tak zelo priljubljen. Tiska se v 3600 izvodih in stane vsaka številka 3 Din; izide pa letno 10 številk. Stalni naročniki dobe na koncu leta malo brošurico v dar. — Preden je zaključil predsednik Hočevar zborovanje je pozval pododbore k še večji inicijativni delavnosti.

A. F.

DAME IN GOSPODJE,

ki zahajate v brivske in česalne salone, skrajšajte si čakanje s čitanjem ilustrovane tedenske revije »**ŽIVLJENJE IN SVET**«, ki jo dobite v vsakem boljšem salonu.

Samo še danes EDDIE CANTOR

KRALJ ARENE

100 plesalk v zboru

Šala — smeh — zabava — balet

ZVOČNI KINO DVOR

Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri

Cene 2, 4, 6 in 8 Din

KULTURNI PREGLED

Koncert tenorista Šimenca v Ljubljani

V petek je priredil naš najodličnejši tenaški tenor Marij Šimenc v zvezi s pianistom Srečkom Kumrom koncert v veliki dvorani hotela Uniona. Koncert ni bil tako dobro obiskan kot prejšnje leto, dasi je sporad navajal poleg dveh tretjin slovenskih pesmi tudi troje opernih arij, v katerih občinstvo tega pevca pač najraje posluša.

Prvi del sporeda je obsegal samospeve Lajovica, Gotovca, Ravnika, Ipavica, Bersa in Hacela, drugi Ipavčeve, Devove, Foersterjeve, Gerbičeve in Jenkove pesmi, tretji pa dve arije Puccinija ter nagradni spev Valterja iz Wagnerjevih »Mojstri pevci« — v celoti torej pester in bogat spored, ki nudi pevcu dovolj prilike, da pokaže poleg glasovnih vrlin tudi prednašalne. Da ima Šimenčev glas mnogo blaska in zavzetnega zvoka, je znano ter mu je ustvarilo zasluženi sloves. Moram pa reči, da ga je ljubše poslušati na odrskih deskah, kot na koncertu, kajti pesmi, ki jih je izvajal, zahtevajo v pretežni večini lirski glas ter rahločutno prednašanje. Zato jim teatralno vživetje ne prija ter postanejo — vsaj nekatere — nehote malce smešne. Druga tretjina sporeda sploh je bila izpolnjena s pesmimi, ki ne morejo več predstavljati slovenske lirske glasbene literature, temveč spadajo že v zasluženi pokoj. Največ uspeha je pevec žel seveda z arijami, katerih eno je moral ponoviti, nakar je na nenehajoči aplavz dodal še nekaj pesmi.

Pri klavirju ga je spremljal gosp. prof. Srečko Kumar. Izgledalo je, kot da umetnika nista bila prav vživeta drug v drugega, ali pa da sta se le prav malo poglobila v skupni študij, kar je bilo na mnogih krajih občutno.

Aplavz je bil velik in navdušenja — posebno med mladino — prav mnogo.

L. M. Š.

Deset slik iz predmestja

(Maksim Sedej, »Predmestje«. 10 linorezov.)

Pred nedavnim časom se je publiciteta naših upodabljajočih umetnosti, ki se od nekdanje siromaščine zmerom bolj živahno razvija, obogatila za nov dragocen dar. Mladi akademski slikar Maksim Sedej, ki je že na razstavah v zadnjem času vzbujal s svojimi deli občo pozornost, — razstavljal pa je tudi že v Saarbrücknu in Metzu —, je zbral deset svojih linorezov in jih pod naslovom »Predmestje« izdal v lično urejeni mapi. Zbirka desetih originalov velja samo 300.— Din, kar pomeni na trgu upodabljajočih umetnosti, kjer cene po navadi visoko notirajo, pač brezkonkurenčno ceno.

Že naslov vsebine sam priča, da je Sedej kakor za vse svoje delo, tudi za »Predmestje« iskal motivov tam, kjer se življenje kaže v socialnih kontrastih. Pa kakor je socialna motivnost v umetnosti in literaturi pri nas pogostokrat samo tribut modi, je pri Sedeju snovna in idejna socijalna usmerjenost v resnici plod najelementarnejših doživetij. Maksim Sedej, ki je iz žirov doma, je s svojim očetom-rudarjem prva otroška leta preživel na Westfalskem in njegove pokrajine s tovarniškimi dimniki in zamreženimi okni, njegovi izžeti obrazi in ubite družinske idile imajo svojo prvo domovino v tem njegovem davnem spominu. Med vojno se je s svojimi vrnil domov in potem je prišel na kiparski oddelek obrtne šole v Ljubljani, kjer se je prvih prijemov v umetnosti učil pri Repiču in Francetu Kralju. Iz Ljubljane je šel na akademijo v Zagreb, kjer so bili njegovi učitelji Kljaković, Babić, Becić, Tartaglia, Krizman. V družbi z mlado generacijo slovenskih slikarjev in kiparjev, ki so se v zadnjih letih šolali tam — Miheličič, Didek, Klemenčič, Smerdu, Mušič, Uršič —, v razgibanem, sproščenem vzdušju zagrebškega umetniškega življenja, zlasti pa še v borbi slovenskega študenta, ki jo je sredi bučnega, v luksusu in siromaščini pojočega velikega mesta bil za svoj gmotni obstanek in za svojo duhovno zmago, so se westfalski vtisi v Maksimu Sedeju tu razživeli do konca. Iz zagrebškega ambijenta je tudi njegovo »Predmestje« motivno po večini doma.

Ko človek lista po tem ciklu, mu nehote zalebdijo v spominu veliki socialni oblikovalci s severa, Kollwitzeva, Grosz, Masereel. In vendar je Sedej vdihnil tem svojim črno-belim listom nekaj čisto svojega in čisto našega. Če se ob njem spominjamo velikih socialno usmerjenih Nemcev in znamenitega Flamca, hočemo samo poudariti, da je njegovo ustvarjanje nošeno pač po istem mogočnem valu, ki giblje in usmerja sodobno umetnost po svetu. Za razliko od onih je Maksim Sedej samo manj zamišljen, manj ostro sarkastičen in manj idejno zgovoren. Iz njegovih linorezov diha pač resničnost našega človeka in neposrednost ambijenta, ki smo uklenjeni vanj. Že naslovi njegovih listov kažejo liričnega pesnika, ki je segel po sredstvu grafike, da bi se v likih pač elementarneje, neposredneje izpovedal, kakor se je mogoče v besedah: Jutro, Večer, Ljubezen, Mrtvo dete, Pogreb, Nedelja, Družina, Berač, Bolnik, Brez dela.

Pod temi lirično pridušenimi gesli pa kipi življenje, kakor v prividih na dan, ubito, pogaženo življenje, ki pa se vkljub vsemu ne mara vdati in ki vstaja zmerom k novemu vstajenju: tod mimo gredo otroci s kanglicami v rokah zjutraj v tovarno, tod tiplje slepi starec za belo roko svojega otroka, tod se po praznih, mrtvih sobah srečuje najbednejša ljubezen, tod hodijo matere po napol preraslih predmestnih potih s praznimi košarami v rokah, tod leže po kuhinjah mali mrlički z železnimi hranilniki za zglavjem in s prižganimi svečkami ob nogah, tod nosijo očetje svoje male v belih krsticah na pokopališče in samo matere gredo za pogrebom, tod hodijo delavske žene in bosi otroci se jih drže za krilo, mimo pa beže telegrafske žice in iz tovarniških dimnikov se kadi; tod mimo počivajo delavci ob nedeljah in gospodje v

Lomberg FILM ELOCHROM 26°
6×9 8 posnetkov Din 16·—
Razvijanje Din 1.— ✱ Kopija 6/9 Din 1.—
LOMBERG plošče, BYK foto papirji
edino
Drogerija KANC
LJUBLJANA — MARIBOR

Domače vesti

Usmiljeni zdravniki

Na tem mestu so se pritoževali naši reporterji in poročevalci, koliko križev in nadlog imajo s poročili o najrazličnejših občnih zborih. Očividno so si te tožbe vzeli k srcu naši gospodje zdravniki, ki ravno kot zdravniki najbolje vedo, kako zelo lahko križi in nadloge škodujejo zdravju.

V nedeljo so imeli gospodje zdravniki občni zbor svoje zbornice. Novinarji so seveda smatrali za svojo dolžnost, da tudi gredo tja in pogledajo, kaj je treba o tem povedati javnosti, ki se je ravno letos še posebej zanimala za to zborovanje. Toda ko so dospeli do zborovalne dvorane, jih je sprejel reditelj in jih s prijaznim poklonom obvestil: »Sporočam vam tužno vest, da novinarji nimajo dostopa.«

V prvem hipu so bili poročevalci malo osupli in pikirani. Toda kmalu se jim je posvetilo v glavi: a, zdravnikom se novinarska raja smili, pa ji hočejo prihraniti delo in razburjenje. Prijetno presenečeni nad toliko zdravniško obzirnostjo, so poročevalci odšli v deževni nedeljski dopoldan.

Radi bi se zahvalili gg. zdravnikom za ta dokaz njihovega človekoljubja. Toda na občnem zboru je bil izvoljen popolnoma nov odbor Zdravniške zbornice, pa zdaj ne vemo, na koga naj bi adresirali zahvalo, na stari ali novi odbor. Zato jo sporočamo javno na tem mestu.

• **Masarykova proslava na Gorenjskem.** V soboto zvečer se je vršila v gledališki dvorani Narodnega doma v Kranju proslava Masarykovega 84. rojstnega dne, ki so ji prisostvovali župan Pirc, sreski načelnik dr. Ogrin, odborniki JČ lige s predsednikom inž. Eimmerjem na čelu, in mnogo občinstva iz vseh vrst kranjskega meščanstva. Večer je otvoril trio Glasbene šole, nato je predstavil g. Fran Sirc predavatelja dr. Ivana Laha, ki je predaval o temi »Masaryk in nova Evropa«. Svoje predavanje je govornik naslonil na Masarykovo knjigo »Nova Evropa«, kjer je podal Masaryk med vojno svoje nazore o preureditvi narodov in držav, družbe in človeštva v Novi Evropi. Predavanje je bilo tem bolj zanimivo, ker je pokazalo pereče rane sedanjosti, ko se niso izpolnile vse zahteve Masarykove glede ureditve nove Evrope. Spoznali smo, kako je Masaryk šele pokazal evropski diplomaciji, kdo smo mali slovanski narodi in kaj hočemo. Občinstvo je sprejelo predavanje s toplim odobravanjem. Po predavanju je prof. Tomšič podal nekaj skioptičnih slik iz Masarykovega življenja, s čimer je bila proslava primerno zaključena.

Obrambo proti prenosu nalezljivih obolenj dihalnih organov tvorijo okusne ANACOT PASTILE.

• **Obisk rumunskih intelektualk.** Beograd je obiskalo nekaj odličnih rumunskih javnih delavk in je ena od njih, gospa Nikolay, ki se publicistično udejstvuje, predavala o zgodovini feminizma v Rumuniji. V Rumuniji so se žene uveljavljale v javnem življenju, ko drugod še ni bilo niti govora o ženski enakopravnosti. Mnogo prej kakor drugod so pričele obiskovati tudi srednje in visoke šole in je danes na rumunskih srednjih šolah precej ženskih učnih moči. Občinsko volilno pravico so si pridobile rumunske žene l. 1929. Tudi v Rumuniji se v zadnjem času predlaga redukcija žená v javnih službah, a ženske organizacije so prepričane, da taki predlogi ne bodo prodrli. V tem pogledu je dala predavateljica našim ženam razne nasvete.

• **Beograjske Slovence opozarjamo na** dva koncerta ljubljanske Glasbene Matice, ki se vršita v nedeljo 18. t. m. v Beogradu. Ob 15. bo izvajal mešani zbor v cerkvi sv. Antona v Bregalniški ulici vrsto madrigalov, ki jih je zložil naš rojak Jakob Gallus-Petelin. Pri tem koncertu sodelujeta gospoda kateheta Ulaga (govor) in prof. Matija Tomc (harmonij) ob pol 21. pa izvaja Glasbena Matica Berliozovo dramsko legendo »Faustovo pogubljenje« (Prokletstvo Fausta), za soli, zbor in orkester v dvorani Kolarčeve narodne univerze. Za večerni koncert se dobe vstopnice v blagajni pred dvorano in v knjigarni Harmonija, za cerkveni koncert pa bodo vstopnice na razpolago pred koncertom pred cerkvijo. Rojake vabimo k posetu koncertov.

• **Posebni vlak v Beograd.** Danes je zadnji dan, ko se sprejemajo priglasi za posebni vlak v Beograd, ki naj bi vozil iz Ljubljane ta petek ob 20. ter se vrnil v Ljubljano v torek zjutraj ob 3. Vožnja stane sem in tja 200 Din. Priglasi se sprejemajo v knjigarni Glasbene Matice in pisarni Putnika. Za posebni vlak se vsakdo lahko priglasi, ni potrebno da je član Glasbene Matice, čeprav se pevski zbor tudi vozi s tem vlakom. V sredo zjutraj bo potem objavljeno definitivno, če vlak vozi ali odpade zaradi premajhne udeležbe.

• **Kriza v Jugoslovenskem kemijskem društvu.** To društvo je imelo poprej sekcije v Zagrebu, Ljubljani in Mariboru. Ljubljanska in mariborska sekcija sta likvidirali in ostalo je samo Jugoslovensko kemijsko društvo v Zagrebu, ki je imelo v nedeljo svoj redni občni zbor. Predsednik profesor dr. Njegovan je ugotovil, da društvo ni imelo zaželjenega uspeha pri iskanju širše podlage za sodelovanje vseh kemikov filozofskih in medicinskih fakultet in s kemiki, ki so dovršili tehnično fakulteto. Število članov stalno pada in do krize v društvu je prišlo tudi zaradi nesoglasij med starimi in mladimi člani. Na občnem zboru je bil izvoljen nov odbor s predsednikom profesorjem tehnične fakultete inž. dr. Hamanom na čelu. Letos se bo vršil v Zagrebu drugi kongres jugoslovenskih kemikov in ker so nanj povabljeni tudi kemiki iz ostalih slovanskih držav, bo imelo zborovanje pomen vseslovanskega kongresa kemikov. Uvedena je akcija, da bi se zagrebškemu velesejmu takrat pridružila tudi posebna razstava naše kemične industrije.

• **Na rednem občnem zboru Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani,** ki se je vršil 10. t. m. v restavraciji Zvezda, je bil pri volitvah izvoljen naslednji odbor: predsednik dr. Valentin Meršol, podpredsednik dr. Alojzij Kunst, tajnik dr. Slavko Rakovec, blagajnik dr. Mira Finkova, knjižničar dr. Oton Bajc, odbornika dr. Alojzij Brenčič in dr. Ivan Pintar, revizorja dr. Ana Zalokarjeva in dr. Lojze Kramarič.

• **Škofjeloška podružnica SPD v Škofji Loki** vabi svoje članstvo na redni občni zbor, ki se bo vršil 29. t. m. ob 8. zvečer v posvetovalnici mestne hiše, Mestni trg št. 16. z običajnim dnevnim redom.

• **Pogrešan inkasant.** Inkasant tvrdke »Standard, Company« Ivan Cizelj iz Zagreba, ki je po rodu iz Hromelj, je te dni neznano kam izginil z doma. Pred odhodom je sporočil svojcem, da namerava izvršiti samomor. Pogrešani je star 35 let ter je

PRIDE! PRIDE!
Madame Butterfly

oblečen v rjav površni suknjič, na glavi pa je imel siv klobuk.

• **Starosta aktivnih uradnikov ne samo** pri nas, marveč v vsej Evropi je gotovo vojaški referent mestnega načelstva v Sremski Mitrovici Gjoka Živanović. Mož službuje aktivno že 68 let. Rodil se je leta 1851. v Golubincih v Sremu in so ga starši dali v kadetnico v Gradcu. Komaj je to vojaško šolo dovršil, je že kot kadet sodeloval v vojni med Avstrijo in Prusijo. Po vojni je stopil v civilno službo in je služboval najprej v Rumi, potem v Petrovaradinu, od leta 1884. pa službuje v Mitrovici. Kot vnet pristaš gasilstva je pred 50 leti ustanovil tudi gasilsko društvo v Mitrovici. Republika Estonija je odlikovala starega Živanoviča kot enega najstarejših gasilcev v Evropi, a tudi od naše države je dobil že več odlikovanj za svoje vzorno službovanje.

• **Smrt starega kapetana.** V Bakru je umrl 75letni Silvije Randić, ki je bil eden od naših najstarejših in najuglednejših pomorskih kapetanov. Kot mladenič je služboval na jadrnicah, potem pa je stopil v službo prvih parnikov, ki jih je stavilo v promet nekdanje Ugarsko-hrvatsko društvo. Od tega društva je prišel v službo Jadranske plovidbe in je bil poveljnik najlepših parnikov. Dolga leta je bil tudi poveljnik »Karadjordja«. Šele pred nekaj leti je stopil v pokoj ter se nastanil v Bakru.

• **Raziskovanje rude v okolici Fojnice.** Okolica Fojnice je že od nekdaj znana po svojem bogastvu raznih rud, ki pa, kakor tudi v drugih krajih Bosne in Hercegovine, niso izkoriščane. Te dni so se sestali v Fojnici mnogi domači rudarski strokovnjaki, kakor univerzitetni profesor g. inž. Gostiša iz Ljubljane, upravitelj železarne v Varešu g. inž. Kralj, upravitelj premogovnika v Zenici g. inž. Šinkavs, predsednik rudarskega ravnateljstva v Sarajevu g. inž. Tibold in še nekateri drugi. Prof. inž. Gostiša se je posebno zanimal za rude v okolici Fojnice in za pesek tamošnje reke, ki vsebuje zlato. Več vzorcev rud in peska je vzel s seboj v svrho laboratorijske preiskave.

• **Zgradba novega mostu preko Odre pri Sisku.** Na glavni državni cesti Zagreb-Sisak ki je bolj frekventirana kakor vse druge ceste, ki vodijo v Sisak, je bila doslej velika zapreka rednega prometa starinski leseni most preko Odre pri Sisku. Ker je most razpadal, so ga morali zožiti, tako da sploh ni več zadoščal normalnemu prometu in da se je na njem pripetilo tudi več nezgod. Banska uprava je naposled upoštevala prošnje mnogoštevilnih interesentov ter odredila zgradbo novega betonskega mostu, ki bo dolg 50, širok pa 7 m. Z zgradbo tega mosta se bo izdatno izboljšal avtobusni promet med Zagrebom in Siskom ter zveze s Petrinjo in Kostajnico.

URAN-KREMA ZA LICE
Vas napravi lepšo in mlajšo. Dobiva se povsod.

ZVOČNI KINO MOSTE
Torek, sreda, četrtek ob 8. uri
Marlene Dietrich
VISOKA PESEM
Pride: Najlepši film letošnje sezone HREPENENJE 2822

• **Regulacija rek v vrbaski banovini.** Uprava vrbaske banovine je razdelila kredite za javna dela po načrtu, ki so ga izdelali posebni odbori v posameznih srezih. V tem načrtu so popravila banovinske ceste Gradačac-Brčko, Gradačac-Krepšić in Bosanski Šamac-Brčko, Poleg tega pa bo izvedena tudi regulacija na rekah Sani, Savi, Vrbasu in Uni, ker so kraji ob teh rekah vsako leto v veliki nevarnosti pred poplavami.

• **Živinski in kramarski (Jožefov) sejem v Krškem bo 17. t. m.**

• **Bančni uradniki!** Neobhodno potrebujete strokovno knjigo: Černe, Kontokorenti. Dobi se v vseh knjigarnah ali pri založništvu: Trgovski učni zavod, Ljubljana, Pražakova ulica 8-II.

Samo še danes DOLLY HAAS
RUMBA — RAPSODIJA
Zgodba o človeku, ki je požri milijon
ZVOČNI KINO IDEAL
Predstave danes ob 4., 7. in 9¼
Cene 4, 6 in 8 Din

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.**

Iz Ljubljane

u— **V slovo staršini dr. Kobetu** smo prejeli naslednje vrstice iz kroga sodnih uradnikov: Včeraj popoldne so položili v Novem mestu v prezgodnji grob sodnega starešino dr. Ernesta Kobeta. Preden je pokojnik prevzel vodstvo sreskega sodišča, ga sodni uradniki po večini osebno niti nismo poznali. Le malo kdo od nas je delal prej pod njegovim vodstvom kje na deželi. V Ljubljani pa smo morali kmalu uvideti, da nimamo opraviti samo s predstojnikom, s sodnikom, navezanim na suhe paragrafe, marveč z blagim možem, dostopnim za vsako upravičeno željo in prošnjo. Zlasti sodnim uradnikom je v kratki dobi službovanja dokazal toliko uvidevnosti in upoštevanja, da smo ga vsi nele globoko spoštovali, temveč res tudi imeli strašno radi. Kdo izmed nas je le mogel pričakovati, da nas bo na pogled tako trdni in prožni mož zapustil nepričakovano, brez slovesa! Venci in rože, ki so bili včeraj položeni na njegov prerani grob, bodo oveneli, toda naša hvaležnost in globoko spoštovanje do blagega pokojnika ostaneta trajni. — Avgust Juh, pis. v. oficijal.

u— **Smrt vzorne žene.** Danes ob 17. spremimo k večnemu počitku vrlo ženo Katinko Renčljevo, soprogo sodnega uradnika v p. Ni se udejstvovala v društvih, ni bila v nikakem odboru, a bila je znamenitejša, kot mati številne dece, v svojem žrtvovanju in delu, nenadomestljiva, skrbna soproga, vzorna gospodinja, delavna kakor čebelica, neutrudljiva, vedno dobro razpoložena, odrekujoča se vsemu, samo da je mogla več nuditi svojcem. Žena redkih čednosti. Sama požrtvovalnost, skrb, samozatajevanje. Vsi, ki smo jo poznali, bodisi že v Sežani, v Podgradu v Istri, potem v Trstu in slednjič še tu v Ljubljani, vemo ceniti to vzorno družinsko mater, ki je vse otroke dobro preskrbela, nam pa je bila prava učiteljica v vseh gospodinjskih panogah, odkritosrčna, nesebično dobra prijateljica in svetovalka, ljubka družabnica, pravična v presojevanju in neizprosno nacionalna. Zapušča poleg užaloščenega soproga Ivana, sinova Dušana in Kazimira ter hčere Nado, Vero in Vido. Poslednja ima svoj damski salon v palači Kreditne banke. Naša krepostna Katinka se je vsa izmučena zrušila pod težo vsakdanjih skrbi in končala svojo težavno življenjsko pot. Lahka ji bodi zemljica! Primorske rojakinje smo dolžne, počastiti vzorno prijateljico na njeni zadnji poti. — Maša.

u— **Posetite vsi današnjo »PrePorodovo« predstavo »Drobtine«** v dramskem gledališču! Prijetno boste presenečeni nad uspehom mladih igralcev, ki so svoj tako na kratko odmerjeni čas uporabili, da so pod vestno roko režiserja g. Škrbinška naštudirali tri enodejanke pod skupnim imenom »Drobtine«. Vse tri so polne humorja in še bo naše občinstvo ob njih sijajno zabavalo. Žal da naša javnost tako slabo sega po vstopnicah, kljub temu, da je ves čisti dobiček namenjen revnemu dijaštvu. Dosedaj pa iz denarja prodanih vstopnic niso plačani niti stroški. Torej dokažite mladini, da jo podpirate. Upajmo, da bomo pri predstavi videli vse zastopnike šol ter g. profesorje-vzgojitelje mladine. Cene so znižane. Predprodaja vstopnic v opernem gledališču od 10. do 12. in 14. do 16. pred predstavo pa v dramski blagajni.

u— **Rezervnim oficirjem pododbora združenja v Ljubljani** se naznanja, da se bo vršil redni občni zbor pododbora UROIR 24. t. m. ob 17. v društveni sobi v »Zvezdi« II. nadstropje. Vse predloge za zbor se bo sprejemalo do 20. t. m. Vabijo se vsi rez. oficirji, da se udeleže v čim večjem številu občnega zbora in da s plačanjem predpisane članarine pridobe pravico glasovanja na občnem zboru. Uradne ure so vsak torek in petek od 18. do 19. Zemljevidi so prišli. Odbor.

u— **Okrajna organizacija JNS za poljanski okraj** je imela prav lepo uspel občni zbor v soboto 10. t. m. Prostoren vrtni salon pri Klemenčiču na Krekovem trgu je zasedlo članstvo do zadnjega kotička. Zborovanje je vodil predsednik g. dr. Klepec. Po poročilih funkcionarjev organizacija krepko deluje, zlasti veliko skrb pa posveča socialnim vprašanjem ter izkuša pomagati siromašnim družinam v okraju. Nato je posl. minister g. dr. Kramer v skoro dveurnem govoru obravnaval državni proračun, ki je predmet razprav v Narodni skupščini, in orisal sedanje politične in gospodarske prilike. Za njegova izčrpna in izredno zanimiva izvajanja so mu zborovalci priredili burne ovacije in izrekli soglasno zaupnico. Za sresko organizacijo je zborovanje pozdravil predsednik dr. Cepuder. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen z majhnimi izpremembami ves prejšnji odbor. Ob 23. je predsednik zaključil zborovanje s pozivom, da naj se zborovalci še udeleže prireditve mestne občine v prid siromašnim v Unionu.

u— **Mariborski mali harmonikarji,** ki koncertirajo v soboto 17. t. m. zvečer v veliki unionski dvorani, nam zaigrajo celo vrsto narodnih pesmic. Nekatere igrajo samo na harmonikah, druge pa tudi pojo in se sami na harmonikah spremljajo. So to več ali manj znane narodne pesmice, deloma pa tudi za nas popolnoma nove. Da je vmes »Gor čez jezero«, je čisto naravno, saj ni nikdar šopka narodnih pesmic brez te, ki jo smatramo za svojo najlepšo. Nazadnje pa nam predstavijo slovensko kmečko gostijo s petjem in harmoniko. Veselje bo gledati male igralce, ki bodo lepe in ubrane glasove izvabljali svojim 26 mehovom. Sedeži od 30 do 8 Din so v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice.

u— **»Večerni zvon«** je brez dvoma najlepša ruska popevka, ki so jo po vsem svetu uveljavili donski kozaki. To in še mnogo drugih pesmi bomo slišali na koncertu donskih kozakov v sredo 14. t. m. v veliki unionski dvorani. Nastopi pravi zbor donskih kozakov pod vodstvom zborovodje Sergija Jarova. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

PRIDE! PRIDE!
Madame Butterfly

u— **Sočani in prijatelji iz Primorja!** Preminila je blaga gospa Katinka, soproga Ivana Renčelja, našega dolgoletnega člana in prijatelja. Vabimo Vas, da počastite pokojno na njeni zadnji poti s tem, da se polnoštevilno udeležite njenega pogreba, ki se bo vršil danes ob 17. izpred mrtvašnice državne bolnice k Sv. Križu. Žalujočim preostalim naše najiskrenejše sožalje!

u— **Zagorka, prva jugoslovenska novinarka, dramatičarka in romanopiska.** O življenju polnem dramatičnih zapletljajev, in o mnogostranskem plodovitem literarnem delovanju te hrvatske žene bo predavala v sredo, 14. t. m., točno ob pol 17. Minka Govekarjeva v prostorih Splošnega ženskega društva, Rimska cesta 9. Dobrodošel vsakdo!

u— **Sokolsko društvo Ljubljana-Šiška** obvešča starejše članstvo, da se prične 14. t. m. ob pol 9. v šolski telovadnici redna telovadba prostih vaj za zlet v Zagrebu. Vodi br. Cuznar Julij.

u— **Ustanovni občni zbor šahovskega kluba »Šentpeter«** se bo vršil v četrtek 15. t. m. ob 8. zvečer v salonu gostilne »Pri Nacetu« na Šmartinski cesti z običajnim dnevnim redom. Vsi prijatelji kraljevske igre so vljudno vabljeni.

u— **Nov film ZKD. Za novi spored si je** ZKD nabavila napet in zanimiv film, imenovan »Otok demonov«. Posnet je bil na otokih Bali. Vsi posnetki so naravni. Film je že zato zanimiv, ker so upodobljena plemeni, ki so na glasu, da imajo najlepše žene na svetu. Za film lahko torej upravičeno vlada že zdaj veliko zanimanje, saj obeta biti za Ljubljano svojevrstna senzacija.

u— **SOS — ledena gora. Danes bo zadnja** predstava mogočnega filma, drame iz Ledenega morja. To filmsko delo je vzbudilo po vsem svetu ogromno zanimanja. Nič čudnega. Vse je originalno, brez trika. Posnetki so bili napravljeni na Grenlandu. Leni Riefensthalova in Ernst Udet sta se v tem filmu izkazala kot velika umetnika. Te dni pričakujemo v Ljubljani filmsko veledelo »Madame Butterfly« po Puccinijevi operi. V glavni vlogi je Sylvia Sidney.

u— **Krompir za barjanske poplavljence.** Včeraj popoldne so na dolenjskem kolodvoru pričeli deliti semenski krompir, ki ga je priskrbela mestna občina za barjanske posestnike, prizadete po zadnjih poplavah. Drug za drugim so prihajali Barjani z vrečami in vozovi po svoj delež, ki so jim ga mestni uslužbenci odmerjali na dveh tehtnicah. Včeraj so razdelili prva dva vagona, v treh ali štirih dneh pa pridejo še ostali štirje vagoni, tako da bodo vsi poplavljenci prišli na vrsto.

u— **Umrla je v splošni bolnišnici gdč.** Danica Severjeva. K večnemu počitku jo bodo spremili danes ob 14. — Blag ji spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

u— **Dar za brezposelne.** G. dr. Gašper Pekle daruje namesto cvetja na grob pokojnega dr. Ernesta Kobeta za brezposelne učitelje v Ljubljani 50 Din, enak znesek pa za brezposelne delavce v Mostah! Iskrena hvala!

u— **Bolniška blagajna mestnih nameščencev v Ljubljani** bo imela občni zbor drevi ob 18. v zborovalni dvorani mestnega načelstva. Dnevni red običajen.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V ŠISKI. — Telefon 33-87
Karin Hardt, Theodor Loos
v filmu, ki je bil nagrajen z zlato medaljo za filmsko umetnost
Prebujene strasti
(Prva dekliška ljubezen)
Predstave: torek, sreda in četrtek ob pol 7. in pol 9. uri
Dopolnilo nov zvočni tednik
PRIDE! Ruski film: PRIDE!
POT V ŽIVLJENJE

sledite teku časa!
Doramad
radioaktivna zobna krema
za najvišje zahteve!
Dobite jo povsod!

u— **Ptičke je včeraj oženil sveti Gregor,** čeprav jim ni naklonil baš lepega vremena. Nebo je bilo hudo zastrto in od časa do časa se je vsula iz oblaka prha. Navzlic temu pa je vladalo spričo zgodaj se obetajoče pomladi v naših parkih in gozdovih že nekaj dni prav svatovsko razpoloženje. Žvrgolenje je bilo čuti pri tleh kakor v vejah, povsod sam frfot ljubkih krilatcev. Letos se se prav zgodaj pričele vračati tudi družine škorcev, a vobče je selitev ptic zelo zgodnja, kar pač najbolje dokazuje, da imamo zeleno pomlad tik pred durmi.

u— **Groharjeva cesta,** ki vodi s Trnovske ceste preko Mirja proti Koleziji, obljubija postati sčasoma eno najlepših sprehajališč. Cesta se nahaja v primeroma dobrem stanju, zdaj so pa nasadili ob straneh vrsto mladih drevesc, ki bodo dajala že v nekaj letih blagodejno senco.

u— **Huda avtomobilska nesreča** se je primerila v nedeljo v okolici Kranja, njena žrtev pa je postal železniški uradnik Lojze Kepec, stanujoč v Kolodvorski ulici v Šiški. Kepec se je bil odpeljal z družbo na avtomobilski izlet. V bližini Kranja je prišlo do karambola in je Kepca vrglo iz voza. Obležal je nezavesten in so ga s hudimi poškodbami prepeljali v ljubljansko bolnico. Kepec je ležal dolgo časa nezavesten in pozneje sploh ni imel pojma, da se je ponesrečil pri karambolu. Poleg zunanjih poškodb ima hudo pretresene možgane.

u— **Tatovi koles so pričeli postajati spet podjetnejši.** V zadrego jih ne spravi niti ka registracija koles in tudi ne drugačne varnostne mere in ukrepi. V zadnjih tednih so odpeljali tatovi nad 15 koles, v vrednosti okrog 10.000 Din. Tatovi najraji razdirajo kolesa in zamenjajo posamezne dele, nakar jih pod ceno še vedno lahko spravijo v denar, največ na deželi.

u— **Ukradeno kolo.** Zasebniku Alojziju Barbariču je bilo v nedeljo dopoldne iz neke gostilne v Vetrinjski ulici ukradeno 1000 Din vredno kolo znamke Peugeot«.

u— **Družabna senzacija za Ljubljano** bo nedvomno prvi nastop inozemskih plesnih parov srednjeevropskega slovesa gg. inž. Shalka, dr. Schreiner, Lorenzutti, inž. Wolf s svojimi elegantnimi partnericami, ki bodo tekmovali z najboljšimi jugoslovenskimi pari na I. mednarodnem plesnem turnirju v soboto 17. t. m. v Kazini. Vse informacije pri »PSK« in mojstru Jenku v Kazini.

Iz Celja

c— **Francoski krožek** priredi v sredo 14. t. m. ob 20. v mali dvorani Narodnega doma predavanje v francoskem jeziku. Predavala bo ga. S. Jerasova iz Ljubljane o življenju na deželi v Franciji. Vstop vsakomur prost. — O Masaryku pa bo predaval g. dr. F. Mikuletič v sredo 14. t. m. zvečer na rednem sestanku celjske »Sokole«.

c— **V celjskem gledališču** bodo člani ljubljanske drame uprizorili danes ob 20. komedijo W. Lichtenberga »Kariera kanolista Winziga«. Predstava je za abonma. Neabonenti dobijo vstopnice v predprodaji v novi knjigarni »Domovini« na Kralja Petra cesti.

c— **Združenje mizarjev v Celju** je imelo v nedeljo dopoldne dobro obiskano letno skupščino, ki jo je vodil predsednik mizarski mojster g. K. Golob. Po poročilih funkcionarjev in odobritvi obračuna je prišlo pri razpravi o razmerah v upravi združenja do velikih nesoglasij. Sprejet je bil predlog, da se izreče upravi nezaupnica, zaradi česar so vsi člani uprave podali ostavko. Ker volitve novega odbora ni bilo na dnevnem redu, je na zahtevo zastopnika Zbornice za TOI kot nadzorne oblasti g. Žabkarja, predsednik predčasno zaključil skupščino.

c— **Brezplačen semenski krompir** se bo delil danes dopoldne v občinskem uradu za Celje-okolico. Interesenti poplavljenci naj se javijo danes dopoldne v občinskem uradu na Bregu.

c— **Srečke 28. kola drž. razredne loterije** so prispele in se dobijo v podružnici »Jutra« v Celju.

c— **Kino Union.** Danes ob 16.15 in 20.30 zvočna opereta »Če Baby ljubi« in zvočni tednik.

Iz Maribora

a— **Občni zbor rezervnih častnikov.** Preteklo nedeljo dopoldne je imel mariborski pododbor Združenja rezervnih častnikov in bojevnikov občni zbor. Predsedoval je g. Jakob Perhavec, tajniško poročilo je podal g. Korbar. Mariborski pododbor šteje 341 rednih članov rezervnih častnikov. Na dnevnem red je bil med drugim tudi predlog, naj bi mariborski pododbor kolektivno pristopil v novo ustanovljeno bojevniško organizacijo »Boj«. Pri tem predlogu, ki je bil slednjič sprejet, se je razvila zelo živahna debata. Pri raznoterostih se je oglasilo k besedi več članov, ki so sporočili pododboru razne želje. Pri volitvah je bil z malimi izpremembami izvoljen dosedanji odbor s predsednikom g. Perhavcem.

a— **Žene, zbirajte podpise!** Po sklepu ljubljanskega ženskega zborovanja, ki se je vršilo 11. t. m. pod predsedstvom ge. Tavčarjeve, pozivamo vse žene iz območja nekdanje mariborske oblasti, da zbirajo podpise za resolucijo, ki je bila na zborovanju sprejeta in v časopisih objavljena. Podpišejo naj se vse žene in dekleta, ne glede ali so v službi nastavljene ali ne. Ker morajo biti vse pole do 20. t. m. pri Savezu v Beogradu, prosimo zbirateljice podpisov, da pošljejo pole do sobote, to je 17. t. m. na naslov: Mariborsko slovensko žensko društvo, Maribor, Ciril-Metodova ulica 18.

a— **Skrivnosten nestanek 73 letnega starčka.** Včeraj dopoldne se je zglasila na mariborski policiji posestnica Marija Rakovičeva od Sv. Križa pri Mariboru in prijavila, da je njen mož Alojzij Rakovič že preteklo sredo odšel v Maribor in da se do včeraj še ni vrnil. Imel je opraviti pri notarju. Vse dosedanje poizvedovanje za njim je bilo brezuspešno.

a— **Aretiran tat kokoši.** Policija je v soboto zvečer aretirala 31 letnega brezposelnega slikarskega pomočnika Karla Rapa, ki je v zadnjem času izvršil več vlomov v kokošnjake in odnesel iz njih več kokoši, gosi in puranov. Pri zaslišanju je Rap pri-

---

črnih cilindrih stopajo za mrtvaškim vozom, tod se stikajo delavske družine po sobah s štedilnikom, berači, bolniki, brezposelni.

Takšen je svet, ki iz njega zajema Sedej, takšna je gmota, ki jo v tišini najčistejšega dela ureja v obliko. Kaj more on zato, če mu izpod prstov uhaja v te linoreze resnica sveta! — Samo svet ne gleda rad resnici v obraz in Maksimu Sedeju bo pač pripadel delež, kakršen že od nekdaj gre med nami umetnikom resnice. Njegovo »Predmestje« pa je vendarle preizkusni kamen o tem, ali je v našem kulturnem občestvu še toliko človeka, da se bo krik, ki je v tem »Predmestju« ujet, prebil do kakšnega živega odmeva. Fri.

Dr. Danilo Švara je dirigiral v Beogradu. Dirigent ljubljanske opere gosp. dr. Danilo Švara je v minulih dneh dirigiral v beograjski operi Leoncavallovo opero »Bajazzo«. Kritik »Pravde« je ob tej priliki napisal: »Dirigent ljubljanske opere g. Danilo Švara je učenec enega najodličnejših nemških dirigentov in propagatorjev sodobne glasbe Scherchena in kaže sigurne, precizne in izdelane dirigentske geste. Široke melodične linije velikega italijanskega mojstra, ki so v »Bajazzo« perfektno izdelane, je razvil g. Švara z velikim okusom in čutom za stil. Po preciznih »Einsatzov« g. Švare je bil ansambl beograjske opere, ki že dolgo ni izvajal »Bajazzo«, prav siguren.«

Violinski virtuoz Bronislav Huberman na Dunaju. Avstrijska vlada je pridobila svetovno znanega violinskega umetnika Bronislava Hubermana za vodjo mojstrske šole za gosli na dunajski akademiji za glasbo in upodabljajočo umetnost. Bronislav Huberman bo začel s poukom že v teku meseca marca 1934. Prijave nadarjenih napredovanih učencev za vstop v to mojstrsko šolo se morajo nasloviti na državno akademijo za glasbo in upodabljajočo umetnost na Dunaju, I., Lothringerstrasse 18.

Danica Pinterović, Teodora vizantiska carica. V Osijeku je pravkar izšla v lično opremljeni knjižni izdaji doktorska teza tamošnje profesorice Danice Pinterović »Teodora, vizantiska carica«. Po splošnem prikazu Justinijevega vladanja v prvi polovici šestega stoletja opisuje avtorica vladanje njegove žene tako, kakor je zabeleženo v virih. Teodora je bila tako močna, da je vladala skupaj s cesarjem. Čeprav je potekla iz nizkega rodu in je preživela mladost zelo razuzdano (bila je cirkuška igralka), jo je Justinijan proti zakonom in običajem vzel za ženo in sovladarko. Teodora je pridobljeno moč in oblast temeljito izkoriščevala in se je vmešavala v politično, cerkveno in socialno delovanje Justinijana. Njeno življenje in delo je znano iz mnogih sodobnih virov, predvsem pa iz Prokopijeve »Skrivne zgodovine«, ki izvrstno ilustrira ne samo njen značaj, marveč tudi vse življenje na dvoru in v prestolnici Bizancije, v Carigradu. Avtorica je razčlenila značaj Teodore po rezultatih sodobne Freudove in Adlerjeve psihologije, primerjajoč Prokopijeve trditve z ostalimi viri. V tej doktorski tezi so zbrane povesti in legende, a tudi najpomembnejša literatura o cesarici Teodori od davnih časov do najnovejših dni.

SAMO ŠE DANES MOGOČNO FILMSKO DELO
S. O. S. — LEDENA GORA
Očarljive pokrajine — Naravni posnetki Polarnega morja — Napete scene
LENI RIEFENSTAHL — SEPP RIST — ERNEST UDET
Predstave ob 4., 7¼ in 9¼ uri
Predprodaja vstopnic od 11. do ½13.
ELITNI KINO MATICA

znal samo 4 viome, ki jih je bil izvršil pri prevozniku Slugi na Tržaški cesti. Ker ima na vesti še druge grehe in ker je splošno nevaren tuji lastnini, ga je policija izročila sodišču.

Iz Zagorja

z— **Važen članski sestanek delavstva** NSZ bo danes ob 16. v Sokolskem domu. Med drugimi bo poročal tov. Jakob Štruc iz Trbovelj o pomenu volitev rudarskih zaupnikov.

z— **Predavanji o škropljenju, saditvi, rezi in oskrbovanju sadnega drevja** bo imel sreski kmetijski referent 15. t. m. ob 14. na vrtu g. Bleiweisa na Izlakah in 16. t. m. ob 14. na vrtu g. Ašiča na Lokah. V petek 16. t. m. priredita referent za mlekarstvo pri banski upravi g. Pavlica Franjo in sreski kmetijski referent Šušteršič v prostorih osnovne šole na Izlakah enodnevni tečaj iz živinoreje in mlekarstva.

z— **Semenski fižol** bo razdelilo sresko načelstvo. Fižol koks je iz okoliša Rakeka, čist in odbran. Cena 2.75 Din franko Litija. Naročite ga takoj pri županstvu v oddelku III.

z— **Poravnajte pasji davek.** Konjederec ima nalog, da polovi vse pse, ki še nimajo pasjih znamk.

z— **Naročite umetna gnojila.** Podružnica kmetijske družbe je letos naročila večjo količino umetnih gnojil, ki jih bo dajala članstvu in tudi nečlanom, ako se zavežejo, da pristopijo v teku leta k podružnici. Zglasiti se je pri blagajniku g. Drnovšku v Zagorju.

Iz Ptuja

j— **Ljudska univerza.** Prihodnje javno predavanje pod okriljem odbora za splošno naobrazbo trgovskega in obrtniškega naraščaja v Ptuju bo 14. t. m. ob 20. v gremijalnih prostorih. Predaval bo profesor g. Onič o spočetju in razvoju živega bitja. Pridite!

j— **Akademija podmladka JS tukajšnje državne realne gimnazije,** ki se je te dni vršila v gledališču, je dobro uspela. Spored je bil zelo pester in so vse točke izvajali dovršeno. Zanimivo je bilo tudi predavanje učitelja g. Pirnata iz Ljubljane, ki nas je s svojimi skioptičnimi slikami povedel na našo solnčno riviero. Obisk akademije je bil razmerno dober.

j— **Kino** bo predvajal v sredo in četrtek ob 20. muzikalno komedijo »Gospa ne želi otrok« z Liano Haidovo. Dodatek Ufin tednik.

Gospodarstvo

Denarni zavodi in Narodna banka

Med velikimi nalogami, ki jih bo morala rešiti nedavno izvoljena nova uprava Narodne banke, je vsekakor na prvem mestu vprašanje reforme njene kreditne politike. To vprašanje je danes bolj aktualno, kakor kdaj prej, saj so ogromni odpisi dubioz baš zadnji dve leti pokazali, da sedanjega sistema ni mogoče več držati in da je treba osvojiti nova načela ter vso kreditno politiko postaviti na novo bazo. Vsi se zavedamo, da ni mogoče preko noči preiti k sistemu svobodnega in neomejenega reeskonta menic, ki so za ta namen sposobne, brez kontingentov in določenih kreditov, tako da bi novčanična banka postala zares banka vseh denarnih zavodov; za tak prehod je gotovo treba šele ustvariti pogoje. Zavedati pa se moramo tudi, da po sedanjih potih ne moremo iti več naprej. Zadnja leta žal ne opažamo v kreditni politiki Narodne banke prav nobenih sprememb v cilju reforme in prehoda k pravilnejšemu in bolj elastičnemu sistemu; nasprotno vidimo, da gre tendenca za tem, še bolj poostriti sistem, ki je napačen in kvaren za vse naše gospodarstvo ter predstavlja danes občutno oviro za ozdravljenje našega kreditnega organizma. Če se omejimo na vprašanje kreditiranja denarnih zavodov od strani Narodne banke, tedaj moramo omeniti predvsem naslednje:

Usodepolni greh

Že pred krizo je dala kreditna politika Narodne banke našim denarnim zavodom mnogo povoda za pritožbe. Večji in solidni denarni zavodi, zlasti v Zagrebu in v Ljubljani in deloma tudi v Beogradu, so smatrali kontingentiran kredit pri Narodni banki le za skrajno rezervo za čas nujne potrebe po likvidnih sredstvih. Zato odobrenih kreditov niso izkoriščali. Že takrat so zahtevali, da se jim poveča možnost reeskonta dobrih trgovskih menic brez ozira na kak kreditni kontingent. Drugi manjši denarni zavodi, zlasti na jugu, pa so smatrali, da je treba kredit pri Narodni banki do zadnjega izkoristiti, ker je razmeroma cenen in so to tudi večinoma storili, ker kredita pri Narodni banki niso smatrali kot rezervo za hude čase, temveč so ga jemali za obratni kapital.

Ko pa so sredi leta 1931. nastopile napete razmere na našem denarnem trgu, je v avgustu Narodna banka napravila oni nesrečni sklep, ki je postal usodepoln za vse naše kreditno gospodarstvo. Ukinila je vse kredite do one višine, do katere so bili takrat izkoriščeni. Tako je bila solidnejšim denarnim zavodom na mah vzeta še ona borna likvidnostna rezerva, ki so jo uživali pri Narodni banki, in to baš v času, ko so se razmere razvijale tako, da bi zaslombo pri novčanični banki najbolj potrebovali. Krediti so bili restringirani in reducirani na ta način baš najboljšim in kredita najbolj sposobnim zavodom, dočim so ostali neokrnjeni krediti onim večinoma manj solidnim zavodom, ki so te kredite že izčrpali. Ko je prišel naval na denarne zavode, so se pokazale usodepolne posledice tega ukrepa. Šele pozneje, ko je bilo že prepozno, je pričela Narodna banka pomagati denarnim zavodom. Pomoč pa ni bila samo prekasna, temveč tudi nezadostna. Ta napačna politika Narodne banke se še danes maščuje, ko je naše kreditno gospodarstvo na tleh.

Posledice grehov, ki jih je naša novčanična banka napravila leta 1931. pa uprave tega zavoda še do danes niso privedle do spoznanja, da je treba ves sistem kreditiranja denarnih zavodov spremeniti. Prodreti pa mora vendar spoznanje, da je za normalizacijo našega kreditnega poslovanja **neobhodno potrebno, da se zajamči denarnim zavodom likvidnostna rezerva vsaj v takem obsegu, da bi mogli neizkoriščen kredit vsak čas izrabiti.**

Visoke obresti za denar v blagajni

Število zavodov, ki jim je z velikimi žrtvami uspelo ohraniti zaupanje in nadaljnje normalno poslovanje, je danes zelo skrčeno. Ti zavodi pa so sedaj zaradi pogrešne kreditne politike Narodne banke v precej neugodnem položaju. Mnogi od njih imajo v blagajnah ogromne vsote gotovine, vendar se ne morejo odločiti, da bi pričeli dajati nove kratkoročne kredite ali pa da bi vrnili Narodni banki prej izposojen denar, kajti v trenutku, ko denar vrnejo, se jim odobren kredit avtomatično skrči do višine dejansko izkoriščenega kredita, tako da dotičnega kredita v primeru potrebe ne morejo znova izkoristiti, četudi lahko nudijo še tako solidne garancije. Če si torej hočejo ohraniti likvidnostno rezervo ne smejo Narodni banki vrniti izposojenega denarja in morajo nadalje plačevati 7 odnosno 8% obresti za denar, ki jim leži brezobrestno v blagajni. To stanje pa je trajno nevzdržno. Tudi najboljši denarni zavod, ki strogo pazi na svojo likvidnost, potrebuje za primer nenadne potrebe po gotovini likvidnostno zaslombo in rezervo.

Položaj denarnih zavodov, ki so pod zaščito, v tem pogledu tudi ni mnogo drugačen. Novo poslovanje teh zavodov, ki je strogo ločeno od starega, se ne more prav razviti. Sredstva iz novega poslovanja lahko ti zavodi le v majhni meri izkoristijo za kratkoročne plasmane, ker za novo poslovanje nimajo nobene zunanje likvidnostne rezerve in morajo nova pritekajoča sredstva držati večinoma brezplodno v blagajni, da lahko na zahtevo vsak čas izplačajo nove vloge. Pa tudi glede starega poslovanja imajo ti zavodi težkoče. Iz sredstev, ki jih dobivajo v zvezi z likvidacijo starih naložb, morajo prvenstveno vračati stara posojila Narodni banki, kar ima za posledico, da ne morejo v večji meri izplačevati starih vlog.

Tesavriran denar

V zadnjem času se opaža, da se pri privatnikih tesvarirani denar polagoma vrača v promet. Narodna banka v svojem letnem poročilu za lansko leto sama opozarja, da stopa v ospredje vprašanje absorbiranja teh sredstev, ki bodo brez suma iskala samo kratkoročne naložbe, vse dotlej, dokler se gospodarske razmere ne normalizirajo. Rešitev gornjega problema postaja dejansko vedno nujnejša. Položaj je danes tak, da se prej tesavriran denar deloma neposredno in še bolj po ovinkih steka nazaj v denarne zavode, zlasti v državne. Ti zavodi pa ta pritekajoči denar po večini zopet sami tesavrirajo s tem, da ga obdrže v blagajnah. Tako se vračanje tesavriranih denarnih sredstev v živem denarnem obtoku ne more poznati. Kolikor pa se ta denar zopet vrača v Narodno banko, povzroča le še nadalje krčenje obtoka bankovcev.

Prav poučen je primer naše Poštne hranilnice. V teku l. 1933. so se čekovne in hranilne vloge pri Poštni hranilnici povečale za 335 milijonov Din. Od te vsote, ki je pritekla v Poštno hranilnico, pa je hranilnica vrnila prometu samo 111 milijonov, dočim je ostalih 224 milijonov obležalo pri njej v obliki povečanih blagajniških sredstev (gotovine in žirovnih dobroimetij pri Narodni banki), ki so narasla od 190 milijonov Din ob koncu leta 1932 na 414 milijonov Din ob koncu lanskega leta. Tako je ležala lani ob koncu leta samo pri Poštni hranilnici skoro ena desetina našega obtoka bankovcev in žirovnega denarja Narodne banke. Pri znano nizkem denarnem obtoku v naši državi se to že precej občuti.

Denar, ki je bil prej nevidno tesavriran pri privatnikih, se sedaj polagoma zbira v blagajnah denarnih zavodov in je torej razlika le v tem, da je sedaj vidno tesavriran. Morda je bila ob koncu leta 1932. blagajniška rezerva Poštne hranilnice glede na obseg obveznosti v resnici premajhna; vendar pa se zdi, da gre sedaj Poštna hranilnica s kupičenjem gotovine vendar predaleč. Večjo gotovinsko rezervo mora Poštna hranilnica držati prav za prav le zaradi čekovnih vlog, ki se znatno spreminjajo, dočim za hranilne vloge, kjer ni takih fluktuacij, ne potrebuje tako velikih blagajniških rezerv. Bati se je, da bo nadaljnji pritok denarnih sredstev v Poštno hranilnico prav tako obležal v blagajnah. Če pa Poštna hranilnica kopiči gotovino, ker ne najde možnosti za sigurno in kratkoročno naložbo odvišnih sredstev, potem naj vsaj skuša omejiti dotok vlog, zlasti hranilnih, če je treba tudi z nadaljnjim znižanjem obrestne mere.

Za zopetno oživljenje gospodarstva je vsekakor nujno potrebno, da oni denar, ki je bil tesavriran in se polagoma vrača v promet, sedaj ostane v prometu, ne pa da se znova tesavrira in kopiči v blagajnah denarnih zavodov ali pa na žirovnih računih pri Narodni banki. Razmere se razvijato tako, da postaja to vprašanje vedno bolj aktualno.

Tendenca po zbiranju in spravljanju gotovine, ki se kaže pri denarnih zavodih, zlasti pri onih, ki so ostali likvidni, je pred vsem posledica neorganiziranosti našega denarnega trga in napačne kreditne politike Narodne banke. Naši denarni zavodi ne vidijo danes v naši novčanični banki prav nobene zaslombe več in so prisiljeni, da si sami ustvarjajo likvidnostne, odnosno gotovinske rezerve za silo. Take tendence morajo sčasoma postati ovira za oživljenje gospodarstva. Če se bodo vsi prihranki in vsi oni denarni zneski, ki prihajajo polagoma na dan iz nogavic in omar, stekali le v blagajne denarnih zavodov, kjer bodo obležali, in se ta sredstva ne bodo znova dovajala gospodarstvu v obliki kreditov za financiranje produkcije in trgovine, tedaj se naše gospodarstvo ne bo moglo tako hitro izmotati iz sedanje krčevite odrevenelosti.

Potrebne reforme

Če bodo morali v bodoče denarni zavodi brez vsakega upanja na zunanjo pomoč v sili sami skrbeti za likvidnostne in blagajniške rezerve, bomo še dolgo časa čakali, preden bomo prišli v normalne kreditne razmere. Po slabih izkušnjah v zadnjih letih se naši denarni zavodi v bodoče ne bodo več zadovoljili z blagajniškimi rezervami v onem obsegu, kakor so jih imeli pred krizo. Vsak zavod bo skušal nalagati odvišna sredstva le kratkoročno in ker so možnosti kratkoročnega plasmana zelo omejene, bo primoran držati gotovino v blagajni. To bo na eni strani povzročilo nadaljnje padanje obrestne mere za vloge, dočim obrestna mera za posojila, razen za strogo kratkoročna, ne bo mogla pasti. V primeru, da bo v bodoče vsak zavod navezan le na lastne rezerve, bo moralo v doglednem času priti do povečanja denarnega obtoka, kajti za redno vzdrževanje normalnega denarnega prometa je pri nas potrebno najmanj 3 in pol do 4 milijarde dinarjev in bo moral skupni denarni obtok narasti na 6 milijard, če bodo hoteli denarni zavodi v svojih blagajnah zbrati 2 do 2 in pol milijarde Din, (približno 20 odstotkov svojih obveznosti). Tak sistem bi bil seveda zelo neekonomičen. Če pa bomo hoteli pri sedanjem odnosno pri ne mnogo večjem denarnem obtoku priti do normalnih kreditnih razmer, bo morala Narodna banka spremeniti svojo kreditno politiko na ta način, da bo postala zares banka vseh bank in denarnih zavodov in da bo denarnim zavodom vedno pomagala z reeskontom dobrih menic in z lombardom, kadar bodo nujno potrebovali gotovino. Taka sprememba kreditne politike pa nikakor ne pomeni, da bo morala Narodna banka povečati posojila; nasprotno, marsikdo bo vrnil Narodni banki staro posojilo, če bo vedel, da bo v primeru potrebe kredit lahko znova izkoristil. Le pri taki reorganizaciji kreditne politike bodo naši denarni zavodi lahko shajali z manjšimi blagajniškimi rezervami in se bodo lahko prej odločili za dajanje novih kreditov gospodarstvu.

Če pa Narodna banka smatra, da ne more v celoti ustreči tej želji, tedaj mora priti samo z iniciativo za drugačno rešitev, morda v obliki posebnega reeskontnega in lombardnega instituta, kakršnega sedaj ustanavlja češkoslovaška republika. Pri ustanovitvi takega zavoda bi morala seveda sodelovati država, ki pa ji ne bi bilo treba šteti gotovine, ker bi zadostovalo, da bi namesto glavnice dala zavodu državne kratkoročne blagajniške zapiske, ki bi jih zavod potem plasiral na trgu in bi tako dobil sredstva. Z ustanovitvijo takega zavoda bi bil deloma rešen tudi problem organizacije denarnega trga, zakaj v večini drugih držav so taki državni blagajniški zapisi glavni del materiala za kratkoročne plasmane denarnih zavodov. Po izkušnjah, ki jih ima Narodna banka s svojimi blagajniškimi boni, bi bilo plasiranje državnih blagajniških zapisov lahko izvedljivo, saj je danes zanimanje za blagajniške bone Narodne banke vedno tako veliko, da se stalno dviga obtok teh blagajniških zapisov (lani ob koncu leta je znašal že 341 milijonov), čeprav je Narodna banka v teku preteklega leta znižala obrestno mero za te bone od 4,5 odnosno 6 odstotkov na 1,2 in 3 odstotke, letos pa celo na 0,5, 1.5 2.5 odstotka. Z gornjimi problemi, ki nujno zahtevajo rešitve, bi se morali čim prej baviti naši merodajni krogi, zlasti pa Narodna banka.

F. S.

Pred važnimi trgovinskimi pogajanji

V sredo se bodo v Beogradu pričela trgovinska pogajanja z Nemčijo. Prihod nemške delegacije je napovedan že za torek. Kakor znano, smo bili lani z Nemčijo več mesecev v brezpogodbenem stanju, t. j. v carinski vojni. Šele 29. julija lanskega leta je bil sklenjen začasni sporazum, ki je stopil 1. avgusta v veljavo. Ta porazum pa je bil določen le kot provizorij ter vsebuje samo določbo, da si obe državi priznavati klavzulo o največjih ugodnosti. Sklenjen je bil za 6 mesecev, toda z dodatkom, da se tiho podaljšuje, če ga nobena stranka ne odpove z rokom mesec dni. Vesti, ki so nedavno krožile v naši državi, češ da je ta sporazum potekel in da smo prišli znova v brezpogodbeno stanje, niso bile točne.

Nemški listi trdijo, da je nemška vlada pripravljena v novi pogodbi dati naši državi razne ugodnosti za izvoz kmetijskih pridelkov. Naša trgovinska bilanca z Nemčijo je bila vsa leta po vojni hudo pasivna; šele lani smo prvič zabeležili aktivnost v višini 92 milijonov Din, dočim je bila leta 1932. bilanca še pasivna za 161 milijonov Din, leta 1931. za 382 milijonov in leta 1930. za 430 milijonov. Lani se je naš izvoz v Nemčijo dvignil od 345 na 471 milijonov, dočim je uvoz iz Nemčije ponovno nazadoval od 506 na 379 milijonov Din. Izboljšanje naše trgovinske bilance z Nemčijo je omogočilo, da je bil lani v precejšnji meri zmanjšan saldo v kliringškem prometu, ki predstavlja naš trgovinski dolg nasproti Nemčiji. Da izravna ta saldo, je Nemčija kupovala zlasti našo koruzo, ki pa jo je le v maniši meri uvažala za svoje lastne potrebe, dočim je pretežni del naprej prodala v druge države. Pogajanja, ki se bodo pričela v Beogradu, se bodo nanašala v prvi vrsti na ureditev izvoza naših jajc, perutnine in sadja. Vrh tega se bo razpravljalo tudi o vprašanju izvoza naše koruze in pšenice. Nemčija nam bo morala dati v tem pogledu olajšave, kajti lansko povečanje izvoza ni bilo morda posledica kakih olajšav, temveč je bilo le v zvezi z okolnostjo, da je Nemčija z nakupom agrarnih proizvodov v naši državi izkoristila svoja pri nas zamrznjena dobroimetja. Bodoči izvoz naših proizvodov v Nemčijo, kakor tudi obratno nemških proizvodov v Jugoslavijo, pa bo v znatni meri odvisen od tega, kakšne ugodnosti nam bo pripravljena dati Nemčija.

Pogajanja z drugimi državami.

V prihodnjih mesecih bomo imeli važna pogajanja tudi z drugimi državami. V početku aprila se bodo najbrž pričela pogajanja z **Avstrijo** v svrho revizije dopolnilnega trgovinskega sporazuma. Avstrija namreč zahteva zmanjšanje naših kontingentov. Prav tako v aprilu so predvidena pogajanja z **Bolgarijo**, s katero sploh še nimamo trgovinske pogodbe. Tudi ta pogajanja se bodo vršila v Beogradu. S Turčijo so predvidena pogajanja ob koncu marca v Ankari. Enako kakor z Bolgarijo tudi s **Turčijo** nismo še sklenili trgovinske pogodbe. V bližnjem času pa se bodo najbrž vršila tudi pogajanja s Grčijo, ker bo rok dosedanjega trgovinskega sporazuma, sklenjenega 20. julija preteklega leta, potekel 20. marca t. l. Od naše strani je bilo predlagano, da se stari sporazum podaljša za 6 mesecev, ni pa še znano, kakšno stališče bo zavzela Grčija. Končno je omeniti še pogajanja z Madžarsko, ki se bodo pričela ob koncu marca v zvezi z izvajanjem dopolnilnega sporazuma, ki je bil lani sklenjen 15. marca. Mešana komisija, ki je predvidena v tem sporazumu, bo razpravljala o vprašanju povečanja našega kontingenta za izvoz lesa v Madžarsko in glede ureditve kompenzacijskih kupčij.

Stanje Narodne banke

V poslednjem izkazu Narodne banke od 8. t. m. je zabeleženo povečanje zlate in devizne podlage za 3.8 na 1849.3 milijona Din. Devize, ki se ne vštejejo v podlago, pa so se zmanjšale skoro na polovico za 41.4 na 46.7 milijona Din. Kakor znano, se na račun deviz, ki se ne vštejejo v podlago, knjižijo dobroimetja v inozemstvu, ki so pripravljena za zamanja plačila države, zlasti za anuitetno službo. Tudi kovani denar v niklju in srebru je nazadoval za 10.6 na 276.8 milijona Din.

Menični portfelj je ostal skoro na nespremenjeni višini, zato opažamo **znaten padec lombardnih posojil**, ki so se skrčila za 54.7 na 240.7 milijona Din. Lombardna posojila so torej sedaj za točno 100 milijonov Din manjša, nego so bila lani ob istem času. **Skupna vsota meničnih in lombardnih posojil znaša sedaj 1904 milijone Din, t. j. za 650 milijonov Din manj nego v jeseni 1932. torej pred poldrugim letom, ko so narasla na preko 2550 milijonov.**

Obtok bankovcev se ni nasproti zadnjemu stanju bistveno spremenil; povečal se je le za 3.1 na 4235.8 milijona Din. Tudi obveznosti na pokaz so narasle le za 7.4 na 966.0 milij. Din, obveznosti z rokom pa so nazadovale za 26.3 na 1053.2 milijona Din. Razmerje kritja je prav tako ostalo nespremenjeno in znaša sedaj kritje v zlatu in devizah 35.55% (po zadnjem izkazu 35.54), v samem zlatu pa 33.93% (33.99).

Gospodarske vesti

= **Ustanovna skupščina jugoslovensko-češkoslovaške gospodarske zbornice.** Na prizadevanje praške Češkoslovaško - jugoslovenske gospodarske zbornice se bo tudi v naši državi ustanovila slična institucija. Kakor poročajo iz Beograda, je za četrtek 15. t. m. ob 5. popoldne sklicana ustanovna skupščina Jugoslovensko - češkoslovaške gospodarske zbornice, ki se bo vršila v prostorih Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine (Ratnički dom). Interesenti, ki želijo sodelovati na tej skupščini, naj se javijo Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine.

= **Dobave drv in premoga.** Dne 22. t. m. se bo vršila pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani javna ustmena licitacija za dobavo 11.930 m³ drv.

= **Dobava masti.** Dne 15. t. m. se bo vršila pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani javna ustmena pogodba za dobavo 50.000 kg svinjske masti.

= **Dobave.** Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: 21. t. m. pri upravi smodnišnice v Kamniku glede dobave 80.000 kg trinitrotoloula: 11. aprila glede dobave 30.000 kilogramov preje od jute, 30.000 kg preje od konoplje, 35.000 kg papirja za zavijanje kamniktita; 12. aprila glede dobave 300.000 kilogramov amonijevega solitra in 30.000 kg parafina; 13. aprila pa glede dobave 1200 m³ jelovih hlodov; 23. t. m. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 630.000 metrov pločevinastih spojk; 27. t. m. glede dobave 5500 bal belega papirja za zavijanje tobaka; 29. t. m. pa glede dobave 12.000 kg kromovega kartona, 16.500 kg nadomestnega kromovega kartona, 2000 kg kromovega papirja in 2000 kg pergamin - papirja.

Borze

12. marca.

Na ljubljanski borzi se tečaji deviz danes niso bistveno spremenili. Avstrijski šilingi so bili v privatnem kliringu zaključeni po 9.17 (v Zagrebu po 9.22, v Beogradu po 9.20 in 9.15), grški boni pa so se trgovali le v Beogradu po 35 in 34.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda danes ponovno nekoliko okrepila: za kaso je bil zabeležen tečaj 318 do 321 (v Beogradu zaključki po 320 in 318.50), promet pa je bil za marc po 319 in za april po 317. Nadalje je bil zabeležen promet samo še v 7% dolarskem posojilu Državne hipotekarne banke po 63.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2308.18 — 2319.54, Berlin 1359.03—1369.83, Bruselj 799.68 do 803.02, Curih 1108.35—1113.85, London 173.95—175.57, Newyork 3405.50—3433.76, Pariz 235.85—226.97, Praga 142.29—143.15, Trst 293.79—296.19 (premija 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.17.

Curih. Pariz 20.38, London 15.73, Newyork 309.75, Bruselj 72.10, Milan 26.55, Madrid 42.15, Amsterdam 208.25, Berlin 122.875, Dunaj 56.50, Stockholm 81, Oslo 79, Kobenhavn 70.25, Praga 12.8450, Varšava 58.52, Bukarešta 3.05.

Dunaj (Tečaji v priv. kliringu.) Beograd 11.42, London 27.52, Milan 46.25, Newyork 540.06, Pariz 35.59, Praga 21.74, Curih 174.28, 100 S v zlatu 128 S nap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 316 den., 7% investicijsko 72 — 73, 8% Blair 53 — 55, 7% Blair 50 — 52, 7% Drž. hipotekarna banka 62 — 64, 4% agrarne 36 den., 6% begluške 53 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 318 — 321, za marc 316 — 319, za april 317 do 319, za maj 313 — 317, 7% investicijsko 72 — 73, 7% Blair 50.50 — 51.50, 8% Blair 53 — 54.50, 7% Drž. hipotekarna banka 62 do 63, 6% begluške 52 — 55; delnice: Narodna banka 4100 — 4300, Priv. agrarna banka 255 — 257, Šećerana Osijek 150 do 170, Trbovlje 107 — 114.

Beograd. Vojna škoda 320, 318.50 zakli., za april 319 zakli., 7% investicijsko 72 zakli., 4% agrarne 35.50 zakl., 6% begluške 54.20, 54 zakl., 7% Blair 51.50 zakli., 7% Drž. hipotekarna banka 62 — 65, Narodna banka 4100 zakli., Priv. agrarna banka 256 zakli.

Dunaj. Državne železnice 18, Alpine-Montan. 10.95.

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Chicago, 12. marca.** Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 87.625, za julij 87.375, za september 89; **koruza:** za maj 51.25, za julij 53.125.

+ **Ljubljanska borza (12. t. m.)** Tendenca za žito nespremenjena. Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): **pšenica** (po mlevski tarifi): baška, 79-80 kg po 147.50 — 150; sremska in banatska, 78-79 kilogramov po 145 — 147.50; **koruza** (po navadni tarifi): nova času primerno suha s kakovostno garancijo 115 — 117.50; **moka:** baška »0« po 245 — 250; banatska po 255 do 260.

+ **Novosadska blagovna borza (12. t. m.)** Tendenca nespremenjena. Promet slab. — **Pšenica:** baška, okolica Novi Sad, srednjebaška in sremska 101 — 103; okolica Sombor 100 — 102; gornjebaška in baška, ladja Begej 102—104; baška, potiska in slavonska 104—106; gornjebanat 98—100; južnobanat, 97 — 99. **Oves:** baški, sremski 58 — 60; banatski 54 — 56, slavonski 52 — 54. **Ječmen:** baški, sremski, 65/66 kg 72.50—75; pomladni 67/68 kg 82 — 84. **Koruza:** baška, sremska stara 81—82; stara okol. Sombor 82—83; baška, sremska nova 65—66; nova sušena 76 — 77. — **Moka:** baška, banatska »0g« in »0gg« 177.50 — 197.50; »2« 157.50 — 177.50; »5« 137.50 — 157.50, »6« 107.50 — 117.50; »7« 75 — 85; »8« 72.50 — 75; sremska slavonska »0g« in »0gg« 172.50 — 187.50; »2« 152.50 — 167.50, »5« 132.50 — 147.50; »6« 102.50 — 112.50; »7« 75 — 85; »8« 72.50 — 75. **Otrobi:** baški, sremski 68—70; banatski 66 — 68. **Fižol:** baški, sremski 120 — 122.50.

+ **Budimpeštanska terminska borza (12. t. m.)** Tendenca prijazna, promet srednji. **Pšenica:** za marc 10.04 — 10.05, za maj 9.74 do 9.75; **koruza:** za maj 10.07 — 10.08, za julij 10.30 — 10.32.

Sokol

Sokolsko društvo Novo mesto priredi drevi ob 20. predavanje predavatelja Z. K. D. g. dr. Mihelak o temi: Pomen zlata in denarja v narodnem gospodarstvu v zvezi s sedanjo denarno krizo.

Radio

Torek, 13. marca.

LJUBLJANA 11: Šolska ura: Potovanje vzgaja (Jagodic Vojko). — 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 18: Otroški kotiček: Otroci se vesele (F. Delak). — 18.30: Koračnice na ploščah. — 19: Francoščina. — 19.30: O državljanski vzgoji (prof. Marinko). — 20: Glasbeno predavanje ilustrirano s klavirskimi točkami (Jadviga Poženelova). — 20.45: Beethovnov klavirski koncert v G-molu s spremljevanjem radio - orkestra igra gdč. Mucha Božena. — 21.30: Humoristično posnemanje instrumentov (g. Zor). — 22: Čas, poročila, angleške plošče.

Repertoar

DRAMA.
Začetek ob 20.
Torek, 13.: Drobtine. Prireditev Preporoda. Izven.
Sreda, 14.: Visoška kronika. Sreda.
Četrtek, 15.: Konec poti. C.
Petek, 16.: Zaprto.

OPERA.
Začetek ob 20.
Torek, 13.: Traviata. A.
Sreda, 14.: Tičar. Izven. Globoko znižane cene od 6 do 20 Din.
Četrtek, 15.: Ples v Savoju. Četrtek.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.
Torek, 13.: Natalija. B.

★

Gomača otroška igra na mariborskem odru. Te dni bo repriza »Jurčka«, pravljične igre Pavla Golie. Delo je zelo zabavno. Režira Rasberger, nastopijo Barbičeva, Gorinškova, Starčeva, Dragutinovičeva, Gorinšek, Harastovič, Medved, Rasberger, Skrbinšek, Crnobori, Grom, Verdonik, mali Mohor in drugi.

CELJSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20.
Torek, 13.: Kariera kanclista Vinciga. Gostovanje ljubljanske drame. Abonma.
Četrtek, 15.: Deseti brat. Uprizoritev osmošolcev celjske gimnazije.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga, v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. padavine v mm, 8 vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo druge najnižjo temperaturo.

12. marca

Ljubljana 7, 752.3, 8.0, 79, W1, 7, 6.4, dež; Ljubljana 13, 751.1, 11.5, 77, SW3, 10, —, —; Maribor 7, 749.6, 8.0, 70, S3, 4, 0.2, dež; Zagreb 7, 752.3, 8.0, 70, SE6, 9, ?, dež; Beograd 7, 754.6, 13.0, 50, SE3, 7, —, —; Sarajevo 7, 756.7, 9.0, 70, mirno, 5, —, —; Skoplje 7, 759.8, 6.0, 70, mirno, 9, —, —. Iz Splita, Kumborja, Raba in Visa ni depeš.

Temperatura: Ljubljana —, 6.8; 12.6, —; Maribor 13.1, 7.0; Zagreb 14.0, 7.0; Beograd 21.2, 12.0; Sarajevo —, 7.0; Skoplje 18.0, 1.0.

Solnce vzhaja ob 6.21, zahaja ob 18.01.

Razumna varčnost: uživanje kave Hag!
Kdor jo pije — čuva zdravje.

Zlata dežela Ofir

Zanimiva odprava na črno celino — Na sledi za zlatokopi kralja Salomona

Pod vodstvom znamenitega afriškega raziskovalca, grofa Byrona de Proroka, se je odpravila ekspedicija 14 učenjakov, da poišče med drugim tudi pravljično deželo Ofir, deželo zlata, draguljev, opic in sandalovine.

Iz svetega pisma vemo te podatke o skrivnostni deželi, a dosti več tudi ne. Ko je judovski kralj Salomon zaradi svojega potratnega življenja zapadel dolgovom in so ga upniki, posebno kralj Hiram iz Tira, pritiskali na vse pretege za svoj denar, je odposlal ekspedicijo, da bi mu prinesla zlata. Vrnila se je čez tri leta in je res imela nekaj zlata, dragega lesa in pavov. Vse to je našla v deželi Ofir. A kje leži ta dežela, ni zvedel nihče in ne ve tudi danes nihče zagotovo, kajti Salomon je svojim brodarjem strogo prepovedal, da bi črhnili o tem kakšno besedo.

Danes imamo v glavnem sedem teorij, ki se bavijo s položajem te dežele. Nekateri menijo, da gre za Sofalo ob vzhodni afriški obali, drugi govorijo o Simbabeju ob vzhodni obali Južne Afrike, tretji o Abiranenu, četrti o Indusu, peti o Haitiju, šesti o Vzhodni Indiji, sedmi o Rodeziji in naziranje zadnjih je danes najbolj razširjeno. Grof De Prorok pa mora imeti čisto drugačno naziranje, kajti njegova pot gre skozi Libijsko puščavo do oaze Jupitra Amona, od tam vzdolž Nila skozi Sudan do Hred Ane v neraziskanem etiopskem ozemlju in preko Adis Abebe, Rudolfovega jezera in Somalije domov.

Najvažnejša postaja na tem potu je Hred Ana. V tem kraju hoče ekspedicija stikati za zlatimi rudniki, ki so jih izkoriščali Salomonovi ljudje in ki so davno opuščeni. Grof de Prorok je prepričan, da bo našel sledove teh rudnikov. Je prepričan, da so tudi Egipčani od tod dobivali svoje zlato. Drugo pa je vprašanje, da-li bo v njih še kaj dosti zlata in da-li so imeli kaj dosti zlata celo v Salomonovem času. Gotovo je vsekako, da bogastva, ki jih je od tam dobil, niso bog ve kaj zalegla. Kralj Hiram n. pr. je rajši sprejel 20 krajev na severu Salomonovega kraljestva za svoje terjatve, nego da bi čakal na Salomonovo zlato. Zdi se, da si je Salomon s svojo »prebogato« deželo Ofir dovolil majhno potegavščino, da bi svoje upnike malo potolažil, a ta potegavščina mu ni dosti koristila.

Seveda pa Prorokova ekspedicija ni odšla v Afriko samo zato, da bi iskala skrivnostni in problematični Ofir. Raziskovalce bodo zanimali bolj sledovi prazgodovinskega afriškega človeka, zlasti pa izvor nilske kulture, ki je dala v svojem času vsemu sredozemskemu svetu svoj pečat in katere sledove nahajamo še v današnji evropski kulturi. Ozemlje okrog Hred Ane bo brškone izvorno ozemlje te kulture, a dajalo ji je temelje seveda v dobi, ki utegne biti najstarejša v zgodovini človeške kulture. Tako je Prorokova ekspedicija ena najzanimivejših, kar jih je kdaj odšlo na črno celino.

Usoda jetičnikov

Prognostična diagnoza jetike v otroških letih

Na zadnji seji Dunajske zdravniške družbe je poročal znani medicinec prof. v. Groer iz Lvova o zanimivih poskusih, ki poglabljajo diagnostične napovedi tuberkuloze v otroških letih.

Za ugotovitev skrite ali očitne tuberkuloze pri otrocih so doslej uporabljali injekcijo zelo razredčene raztopine tuberkulina (1:10.000 do 1:1,000.000). Na mestu injekcije se pokaže lokalna reakcija s pordečitvijo in steklostjo kože v različnem obsegu. Pozitivni potek tega poskusa pa pravi samo to, da se je telo nekoč okužilo z bacili tuberkuloze, o stopnji obolenja pa ne pove ničesar.

Prof v. Groer je ta poskus izpopolnil toliko, da uporablja dve istočasni injekciji različno koncentriranih raztopin. Pričakovati bi bilo, da je reakcija po injekciji bolj razredčene raztopine šibkejša, z bolj koncentrirano raztopino pa jačja. Pokazalo pa se je, da je premer kožne reakcije pred vsem v določenem razmerju s stanjem bolezni. Z večkratno injekcijo v določenih časovnih presledkih se da dognati spreminjajoče se razmerje med obolenjem in odpornostjo otroka, umna zveza medicinske znanosti in matematike omogoča izraziti to razmerje s krivuljo, ki daje jasno sliko o usodi tuberkuloznega otroka.

Tako trdi vsaj prof. v. Groer. Če se njegove trditve z novimi poskusi izkažejo za pravilne, tedaj bo imelo njegovo odkritje nedvomno velik praktičen in socialen pomen.

Smrt angleškega državnika

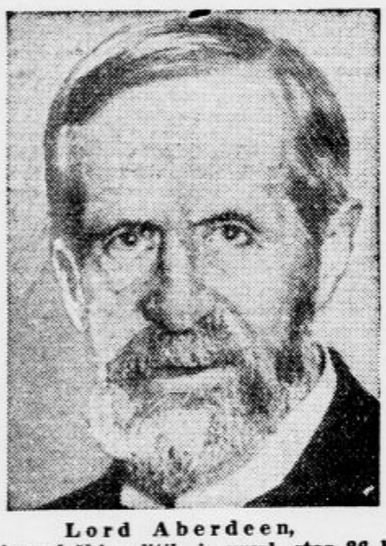

Lord Aberdeen, znani angleški politik je umrl, star 86 let na Škotskem

Ovaduštvo cvete

»Vossische Zeitung« poroča, da se čujejo iz vrst narodnih socialistov velike pritožbe glede ovaduštva. Denunciantstvo cvete kakor še nikoli. Nekateri funkcionarji stranke so se zavzeli za to, da bi ta kuga ponehala, toda uspeh je doslej popolnoma izostal.

Poslovanjena Evropa

Češki časopis »Nová Práce piše:

»Vsi narodi zapadno od poljsko-nemške meje, če jo podaljšamo proti jugu z moravsko slovaško in madžarsko romunsko mejo do Trsta, kažejo močno nazadujoče število rojstev, dočim se njihova umrljivost ne spreminja. Vzhodno od te meje so porodi številni, tako da ljudstva na vzhodu po številu rasejo. To so Slovaška, Podkarpatska Rusija, Poljska, Bolgarska, zlasti pa ogromna Rusija. Ta pojav vzbuja v zapadnih državah strah pred slovanstvom. Računati je s tem, da se bo nazadovanje porodov tu uveljavilo v polnem obsegu zlasti potem, ko se bo kriza omilila (v Nemčiji bo število prebivalstva, ki je znašalo leta 1932. približno 65 milijonov, padlo na 47 milijonov v l. 1970.). Zapadne države bodo prisiljene sprejemati delavstvo iz vzhodne Evrope, torej iz slovanskih dežel.«

Princa je dal za žensko

V švedskem ministrskem svetu je te dni sporočil prestolonaslednik, ki opravlja v odsotnosti svojega očeta regentske posle, da je princ Sigvard s poroko z Eriko Patzekovo iz Berlina izgubil pravo na svoje dedne pravice in da se je tudi odrekel svojemu dosedanjemu naslovu. Ministrski svet je to naziranje potrdil. Nato je izjavil švedski prestolonaslednik, da sme princ Sigvard v bodoče uporabljati samo rodbinsko ime Bernardotte.

Pošast v Jadranskem morju

Zabaven doživljaj iz predvojne dobe

V graški »Tagespost« opisuje bivši avstrijski častnik Anton Schwarz vesel dogodek z ogromno morsko pošastjo v južnem Jadranu.

Bilo je v predvojnem času, ko je Avstrija segala še do črnogorskega primorja. Na skrajnem južnem koncu Dalmacije, v Špiču na neapeljskem vzporedniku, je štacioniral takrat oddelek avstrijskih graničarjev, ki so ga zamenjali vsakih toliko let. Vsak bataljonski poveljnik in vsak graničar je sanjal o tem kraju, ki ga je komaj vsakih 14 dni obiskal kakšen parnik in ki je bil več dni naporne ježe oddaljen od Kotora, kjer je bilo nadrejeno vojaško poveljstvo. Nenadejani inspekcijski obiski predstojnikov so bili tedaj nemogoči. Toda kraj je imel velikansko prednost tudi v nekem drugem oziru: vse, kar si rabil za življenje, si dobil tam namreč po nezaslišano nizkih cenah.

V ta kraj je torej prišel Schwarz kot mlad poročnik. Nekega večera je sedel z družbo drugih častnikov ob obali in užival prekrasen sončni zaton. Bila je izredno nizka oseka in valovi, ki bi jim drugače segali do nog, so šumeli kakšnih sto korakov daleč. Hipoma je pritekel brez sape neki podčastnik in sporočil poveljujočemu stotniku, da je zagledal malo dalje na jugu v bližini obale ogromno, črno pošast. Vsa družba je odšla previdno v označeno smer. Res so zagledali tam sredi nizke vode ogromno telo. Stotnik je menil, da je kakšen kit velikan, ki je morda na ledeni gori iz severnega Atlantika in skozi Gibraltarsko morsko ožino priplaval sem. Ugovor, da bi se ledena gora na tem potu davno raztopila in bi kit davno poginil, pri njem ni obveljal. Dal si je prinesti vojaško puško in je sklical najboljše strelce iz kompanije. V nastajajoči noči so možje izstrelili na pošast cel zaboj patron. Nekateri so trdili, da slišijo žival ječati.

Ko se je storila noč, je stotnik izjavil, da je nestvor sedaj ubit, a da bi mu ga valovi ne odplavili, je velel, naj bi žival še privezali s trdno vrvjo. Rad bi si namreč rešil dragoceno kitovo mast. Tako je odveslalo nekoliko pogumnih mož z močno vrvjo do ubite živali. Voda se je spet dvigala in bibavica je postajala močnejša, toda krepkemu vojaku je le uspelo, da je v temi zadrgnil vrv skoraj potopljeni pošasti okrog vratu. Drugi konec vrvi so privezali na trden kol na bregu.

Takšen dogodek je bilo treba seveda primerno proslaviti in stotnik, ki ga je rad pil, ni bil tako skop, da bi moštvu ne podaril pol hektolitra težkega dalmatinca, častnike pa povabil na posebno gostijo. Med njo se je vedno znova vračal k vprašanju, kako bi iz ubite živali pridelal mast in pravočasno obvestil vojaško intendanco. Brškone je sanjal tudi o kakšnem odlikovanju. Proti polnoči, ko je vino tudi moštvu stopilo v glavo, je prišlo nekoliko mož s sporočilom, da je slišati, kako žival tuli, iz njene glave pa se dvigne od časa do časa močan curek vode.

Naslednje jutro pa so ob izredno nizki vodi opazili, da je bila na vrvi privezana podolgovata — čer... To se je zgodilo 3. oktobra 1893.

Nova francoska svetnica

Louisa de Marillac, vdova Legras, ustanoviteljica usmiljenih sester Vincencija Pavlanskega, ki so jo v nedeljo proglasili v Rimu za svetnico. Ceremoniji je prisostvoval tudi pariški kardinal Verdier

Druga obletnica Briandove smrti

Francoski vnanji minister Barthou je položil na spomenik velikega državnika v Pacyu sur Eure venec

Obleke za gospode

po meri ali pa blago za obleke modernih vzorcev, najboljših kvalitet, po najnižjih cenah pri

Drago Schwab, Aleksandrova c.

16 hudičev

Avstralska vlada je naročila pri angleški družbi »Hawker-Aircraft« šestnajst vojnih letal najmodernejše konstrukcije.

Pomen tega naročila je zelo velik. Letala, ki so jih proizvajalci krstili za »hudiče«, so tako nove konstrukcije, da jih lahko smatramo za popolne revolucionarje v zračni vojni bodočnosti. Da se ubranijo sovražnih napadov, se lahko dvignejo v zrak do višine 6000 m ter vzdrže tamkaj celih 15 minut. Letala so vrhu tega zelo okretna, letijo pa z brzino 310 km na uro.

Letala te vrste so uporabna tudi za bombna letala in ko odvržejo svoj tovor pri bombardiranju, so zopet porabna za odprto borbo v zraku. Ti aeroplani imajo tudi izvrstne radio aparate ter lahko vrše opazovalno službo, sposobni pa so tudi za vodstvo napadov na oddelke tankov.

Saba je odkrita

»L' Intransigeant« poroča iz Džiboutija, da je Francoski letalec Comiglion-Moliner v družbi s pisateljem Malrauxom odkril v Arabski puščavi pravljično mesto Saba. Ohranjenih je v njem kakšnih 20 svetišč in stolpov. Razvaline leže na severni meji Rubat el Khalija v južnem delu Arabske puščave. Raziskovalca sta napravila več fotografskih posnetkov, ki pojasnjujejo njuna odkritja.

Angleške železnice in letalski promet

Med štirimi največjimi angleškimi železniškimi družbami in med Imperial Airways Lmtd je prišlo do sporazum zaradi obrazovanja družbe s 50.000 funtov osnovne glavnice. Naloga družbe je skrbeti za dobre zveze med železnico in letali.

Johnsonova sili v stratosfero

Angleška letalka Johnsonova, žena letalca Mollisona, se je te dni vrnila iz Amerike v Evropo. Na ladji je izjavila novinarjem, da bosta z možem najprej absolvirala polet iz Anglije v Avstralijo, nato pa se bosta pripravila na vzlet v stratosfero.

Za dobro in slabo voljo

Narednik: »Vi, Potegon, zakaj brekate tako po jedi okrog?«

Vojak: »Ker so same kosti, gospod narednik.«

Narednik: »Tako? Ali ste kdaj videli vola brez kosti?«

Vojak: »Pokorno javljam, gospod narednik, nisem videl, a tudi ne nobenega brez mesa!«

*

»No, no, zakaj pa hočeš tako hitro iz gostilne?«

»Moja žena je telefonirala.«

»Ali se je doma kaj zgodilo?«

»Ne. Rekla je samo: Ali prideš ti ali pridem jaz!«

Afera Stavisky

Poskušen samomor sleparjeve vdove? — Skok kompromitiranega advokata v Seino — Nova Bonnyjeva odkritja — Arlettina pohlepnost po draguljih — Skrivnostna priča

KJ — Pariz, 10. marca.

Vse mesto govori o tem, da je skušala lepa gospa Arletta Staviska v zaporu »Petite Roquette« izvršiti samomor. Službena poročila sicer ne navajajo tega, vendar je stvar povsem mogoča in verjetna. Staviska je sprva bila prepričana, da je osebno ne bodo potegnili v afero njenega moža. Ko pa je zasumila, da pride tudi sama na vrsto, je hotela pobegniti. Aretirali so jo v trenutku, ko se je mislila umakniti. Ni dvoma, da ji je postala aretacija in vse, kar se je izcimilo iz nje, zelo mučna. Zato je verjetno, da je skušala obračunati z lastnim življenjem.

Pol. nadzornik Bonny

Druga oseba, ki so jo posledice afere Stavisky potegnile v vrtinec samomorilcev, je advokat Raymond Hubert, dika francoskih braniteljev. Njegovo ime je slavno, izgovarjajo ga poleg imena Moro-Giafferija in drugih slovitih juristov z največjim spoštovanjem. Hubert, ki je v svojstvu advokata branil ožje sodelavce Staviskega, je po večurnem razburljivem zasliševanju s preiskovalnim sodnikom Ordonneaujem skočil s solferinskega mostu v Seino, kjer bi bil gotovo utonil, da ga ni sta rešila dva stražnika, ki sta planila za njim v valove. Baje je preiskovalni sodnik dolžil Huberta, da je poneveril, oziroma skril velevažno listino, ki jo je prejel iz rok svojih klientov. Hubertovo zdravstveno stanje je zelo slabo.

Policijski komisar Bonny je medtem izvohal, da je bil Stavisky ponovno ovaden policiji zaradi dvomljivih kupčijskih operacij. Uradnikom, ki so reševali dotične listine, pa se je zdela stvar vedno premajhna, in tako se je postopanje zavlačevalo od slučaja do slučaja. Šele ko se je pojavila bayonnska afera, se je pokazala vsa dalekosežnost goljufij Staviskega, a takrat je že bilo prepozno, kajti sleparja ni bilo več med živimi.

Veliko vlogo igrajo pri sedanji preiskavi dragulji Staviskega žene. Tudi o njih je prinesel Bonny več jasnosti v preiskavo. Do zadnjega se je namreč domnevalo, da je nesel Romagnino vse dragulje v London, kjer jih je shranil v neki banki. Toda komisar Bonny je zdaj odkril, da hrani za 1 milijon 200 tisoč frankov iskanih draguljev mestna zastavljalnica v Orleansu. Zastavil pa jih je bivši prijatelj Staviskega, ravnatelj pariškega amfiteatra Hayotte, kateremu je zavod izplačal v ta namen 200.000 frankov.

Ker smo že pri draguljih, lahko pristavimo še to, da je bila gospa Staviska velika čestilka nakita. Še tik pred izbruhom afere 16. novembra 1933 so se prodajali na javni dražbi v Parizu dragulji ene izmed Dolly-Sisters, Jenny Dollyjeve. Na tej dražbi se je ga. Staviska pojavila kakor krvoločna zver in je kupovala neki 52 karatni demant, za katerega je gnala ceno do 1 milij. frankov, potem pa je omagala, ker je imela prehude tekmece, ki so naposled kupili kamen za 1,626.000 frankov. Vendar pa si je zasigurala iz nakita Jenny Dollyjeve za 4 milijone frankov drugih dragotin. Na tej dražbi je prišlo tudi do zanimivega prizora. Neka stalna obiskovalka hotela Drouot (kjer se vrše takšne dražbe) je opsovala go. Stavisko zaradi njene pohlepnosti po nakitu. Arletta Staviska ni molčala in tako je nastal besedni dvoboj, ki je zabaval vso navzočo publiko. Nihče ni tedaj slutil, da bo šest tednov pozneje izbruhnil škandal, ki bo odkril vse ozadje pohlepnega nakupovanja draguljev.

V zadevi umora sodnika Princeja je kopica novih domnev in podatkov. »Liberté« poroča, da je prejel pariški državni tožilec šifrirano brzojavko iz Dijona. Ta brzojavka je dala povod, da je krenila preiskava zaradi umora na zadnji še potrebni košček poti, ki bo prinesel popolno jasnost v tej aferi. Pariška kriminalna policija je tudi res dala svojim organom nova zadevna navodila.

Upravičen je namreč dvom, če je bil sodnik Prince umorjen v Dijonu. So znaki, ki pričajo, da je bil morda umorjen, preden je dospel v Dijon, kamor so ga bili izvabili zahrbtni morilci. Pojavile so se razne priče, med njimi moški, ki noče izdati svojega imena.

Vse te priče trdijo, da je bila brzojavka, ki jo je poslal Prince iz Dijona svoji ženi, falsificirana. Rekonstrukcija zločina bi bila naslednja: Princeja so njegovi sovražniki umorili med železniško vožnjo v predoru Blaizy-bas. Ugotovljeno je, da svetilka v tem delu vožnje ni gorela, zaradi česar se lahko sklepa, da je tu po sredi čin sabotaže. Po teh navedbah so se vrgli na Princeja med vožnjo trije moški. Omamili so ga s kloroformirano vato. Pri tem napadu so mu vzeli kompromitujoče listine, potem pa vrgli truplo iz voza.

Priča, ki noče izdati svojega imena

AFERA STAVISKEGA V KARIKATURI

Pariški »Matin« priobčuje to dovtipno ilustracijo k aferi Staviskega. Francoski tekst pravi zgoraj nekako to-le: »Nekega gospoda so našli razsekanega v kolobarje.« Spodaj: »Po komisionalnem pregledu je policija ugotovila, da gre za samomor.«

Sebi in svojim v pouk in zabavo

naročite ilustrirano tedensko revijo

„ŽIVLJENJE IN SVET"

Uprava: Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5.

ANEKDOTA

L. 1915. je Masaryk v Švici instruiral dr. Sychravo v političnem delovanju. Opazil je, da nosi Sychrava vse rokopise v žepih in kadar je kakšno stvar iskal, je moral izprazniti ves žep, da je lahko našel iskani papir. Masaryk mu ni dejal niti besede. Ko pa sta nekoč stopala po ulici, se je Masaryk s Sychravo ustavil pred trgovino z usnjenimi izdelki in je rekel svojemu spremljevalcu:

»Kdor hoče delati revolucijo, mora svoje stvari imeti v redu. Če pa hočete imeti svoje stvari v redu, potrebujete torbo.«

Šla sta v trgovino in Masaryk je kupil svojemu sodelavcu usnjeno torbo.

ČE BEREŠ TO, IZVEŠ:

da se je anamski cesar zaročil s Kitajko Juenhuhao in da bo oficielna poroka 20. marca;

da je češkoslovaška vlada prepovedala uvoz nemških filmov. Omejitev velja zaenkrat samo za 14 dni;

da so te dni položili temeljni kamen za Wagnerjev spomenik v Lipskem;

da je letela soproga ameriškega predsednika Roosevelta z nekim velikim aeroplanom iz Miamija v Portorico;

da so na policijskem kongresu v Chicagu sklenili ustanoviti svetovno centralo za zatiranje zločinstev. Ameriške Zedinjene države so v ta namen že osnovale svoj posebni urad.

VSAK DAN ENA

»Oprostite, prosim, pri vas je menda gorelo — jaz sem namreč uradnik zavarovalne družbe!«

S P O R T

Ali bomo dobili nov svetovni rekord

Velika ilirijanska skakalnica v Planici je svoj krst ob priliki državnih smuških prvenstev odlično prestala. Vendar se je izkazalo, da so na njej nujno potrebne nekatere adaptacije, ako naj v polni meri izpolni svoj namen, da bo namreč sposobna za skoke, daljše od sedanjega svetovnega rekorda.

Stavbeno podjetje I. Rožman iz Ljubljane je danes začelo s pripravljanjem skakalnice. Do konca tedna bodo vsa dela gotova, tako da bodo tekom prihodnjega tedna treningi že mogoči. Na pripravah za to veliko mednarodno skakalno tekmo se sploh na vseh straneh prav pridno dela. Pričakujemo, da bo to res prvovrstna prireditev, saj bodo nastopili res znani internacionalci, med katerimi je treba omeniti Norvežane Sigmunda Ruuda in Sigmunda Guttormsena, letos nad vse uspešnega Poljaka Maruszarza, njegovega rojaka Czecha, dalje Nemca Hoffa in Švicarja Alstadta. Skoro gotovo je, da se bodo prijavili še nekateri odlični skakači.

Za prireditev vlada veliko zanimanje po vsej državi. Iz Ljubljane bo vozil na dan prireditve poseben vlak, ki bo že zarana, ob 8. uri v Planici. Povratek bo tudi zelo ugoden. Putnik in sportne trgovine bodo že te dni začele s prodajo voznih listkov in vstopnic. Cena obojemu znaša 48 Din.

Snežne razmere v Planici so zelo povoljne. Snega je še izredno veliko, sneg je dober in zlasti na skakalnici izborno utrjen. Obeta se nam res izreden užitek.

Prvenstvo banovine v grško-rimski rokoborbi

V soboto in nedeljo so se v dvorani Delavske zbornice vršile rokoborbe za prvenstvo dravske banovine. Tekmovanja so se udeležili razen prireditelja SK Ilirije še Marathon in Železničar iz Maribora. Najštevilnejšo ekipo je postavila Ilirija, dočim je Železničar, do nedavno najmočnejši klub v rokoborbi poslal enega samega tekmovalca. Skupno je sodelovalo 41 atletov. V štirih kategorijah je zmagala Ilirija, v dveh pa Marathon. Končno stanje točk znaša: Ilirija 22, Marathon 14, Železničar 0.

Kakor smo na kratko že poročali, je bilo zaradi velikega števila tekmovalcev potrebnih mnogo izločilnih tekem, ki so trajale ves sobotni večer in še v nedeljo. Že tekom popoldneva so absolvirali ves izločilne borbe in so bile v nedeljo zvečer samo finalne borbe. Tekmovanje je bilo dosti zanimivo, zlasti v soboto. V nedeljo je šlo za končni placement in so bili nastopajoči zaradi tega previdnejši, kar je povzročilo, da so bile borbe v nekaterih primerih precej enolične. Tekmovanje je pokazalo ogromen napredek Ilirijanov od lani. Zlasti so briljirali v souplessih in so s temi specialnimi prijemi dosegli več poenembnih zmag s touchem. Mariborčani so se izkazali kot rutinirani tekmovalci in so se posebno dobro odrezali v lahki in v srednji kategoriji.

Bantam kategorija: nastopilo je 8 tekmovalcev. Senzacijo je vzbudil mali Mariborčan Urankar s 44 kg najlažji med nastopajočimi. Po treh borbah je sicer izpadel, vendar ga nobeden ni mogel položiti na hrbet in je izgubil samo po točkah. V finale so se plasirali Jenko G., Vetrih in Borovnik (vsi Ilirija). Jenko in Vetrih sta dosegla 3 zmage in 1 poraz, v odločilni borbi pa je Jenko zmagal po točkah in postal banovinski prvak. Tretje mesto je zasedel Borovnik.

Peresna teža (6). V finale so prišli Gobec (M), ki je enkrat zmagal s touchem, dvakrat po točkah, Di Battista (I) 2 zmagi s touchem in 1 poraz ter Jenko Rudolf (I) z eno zmago in dvema porazoma. Vrstni red: Gobec 3 točke, Di Battista 2, Jenko 1.

Lahka kategorija (12). V tej kategoriji je briljiral znani kolesarski prvak Abulnar (I), ki je tik pred tekmovanjem prispel iz Italije in v petih nastopih gladko premagal svoje nasprotnike, trikrat s touchem, dvakrat po točkah in postal prvak. Drugo mesto je zasedel z 2 točkama Kramberger (M) s 4 touchi in enim porazom. 3. Verbošt (M) z 1 točko (4 zmage: 2 s touchem).

Welter kategorija (6). Najboljši je bil Kunaver (I), ki je vsakokrat zmagal s touchem vse svoje nasprotnike. V odločitvi za 2. in 3. mesto sta nastopila Stele (I) in Kangler (M). Zmagal je po točkah Stele in zasedel 2. mesto.

Srednja teža (4). V finale sta se plasirala Marathonca Fišer in Vidic z dvema touche zmagama ter Presetnik (I) z eno zmago. V odločitvi za naslov prvaka je Fišer premagal Vidica s touchem in ga potisnil na 2. mesto.

Polteška kategorija (5). Borbe so bile precej dolgočasne, ker so si bili nasprotniki skoro enakovredni. Zmagal je Gorjanc (I) 3 točke, 2. Pircher (M) 2 točki, 3. Stare (I).

Tekmam je prisostvoval savezni delegat Richter, ki je bil obenem vrhovni sodnik. Po končani rokoborbi so nastopili 3 pari boksarjev in sta se zlasti odlikovala talentirani Ficek in amaterski trener Orešič. Tekmama je prisostvovalo oba dneva veliko število gledalcev, ki so dvorano popolnoma zasedli.

Službene objave LNP

(Seja p. o. dne 7. marca 1934)

Verificirajo se s pravom takojšnjega nastopa (po § 18 »uputstva«) za Slovan Marchiotti Viktor, za ISSK Maribor Barkič Peter, za SK Sava Konec Andrej-Franček, za Zagorje Majcen Stanko; s pravom nastopa 17. marca 1934 za Olimp Tvrtković Grga, za Svobodo-Vič Drapek Vinko, Udovič Josip, za Železničar Turk Oton, za Disk Papler Stanko, za Grafiko Lavrih Karel; s pravom nastopa 30. aprila in 31. julija 1934 za ISSK Maribor Pischof Josip; s pravom nastopa 7. junija in 8. septembra 1934 za Svobodo-Zagorje Palčič Hinko. Popravlja se verifikacija igralca Kagerja Frica, Svoboda-Maribor, tako da ima pravo takojšnjega nastopa za vse tekme, ker že nad eno leto ni igral za svoj prejšnji klub. Popravlja se verifikacija igralca Derende Vlada, Hermes, tako da ima pravo nastopa 10. aprila in 10. julija 1934, ker se je naknadno ugotovilo, da še ni preteklo nad eno leto od njegovega zadnjega nastopa za prejšnji klub. V tej zvezi se preda Derenda Vlado k. o., ker je navedel v prijavnici napačne podatke. Vzame se na znanje izjava igralca Živanoviča Svetozara, da preklicuje svojo prijavo za Hermes in da ostane še nadalje član Ilirije, dalje izjava Škerjanca Viktorja, da preklicuje prijavo za Slovana in da ostane še nadalje član Hermesa, končno izjava Deržole Venčeslava glede preklica prijave za Rapid in da ostane član Viktorije-Karlovac. Razveljavi se verifikacija igralca Puschnerja Ervina za Primorje. — Suspendira se igralec Lebečnik Karol, Zagorje, dokler ne poravna obveznosti do prejšnja kluba (Svoboda-Zagorje).

Poziva se železničar, da pošlje v roku osmih dni izkaznico z izpolnjeno odjavnico za igralca Pischofa Josipa, ki se je prijavil za drug klub, Sloga-Loke za igralca Palčiča Hinka, ki se je tudi prijavil za drug klub.

K. o. se predajo igralci Poljšak Marjan, Slovan, in Brodnik Milan, Hermes zaradi prestopkov na tekmi 25. febr. 1934, Klingenstein Karol, Mars in Hribar Janez, Korotan-Ljubljana, zaradi prestopkov na pokalni tekmi Mars:Korotan 4. marca v Ljubljani.

Iz seznama verificiranih igralcev se črta Jeršek Danilo, SK Jadran. Novak, tajnik.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Do nadaljnjega se vršijo treningi ob vsakem vremenu za ligino skupino in prvo moštvo vsak torek in četrtek od 14.30 naprej. Juniorska skupina trenira v ponedeljek, sredo in petek od 14.30 dalje. Za časa treningov dostop na igrišču igralcem, ki ne spadajo dotični skupini, ki trenira, kakor tudi članstvu in občinstvu ni dovoljen. Danes ob 20. seja sekcijskega direktorija v klubskem tajništvu. Zaradi važnosti se prosi za polnoštevilno udeležbo.

ŽSK Hermes (uprava igrišča in kolesarska sekcija). Danes ob 19.30 seja uprave igrišča pri Kočarju. Na sejo naj prideta po dva zastopnika vsake sekcije. Zelo važno. — **Kolesarska sekcija.** Ob 20. seja sekcijskega odbora istotam. Zaradi prireditev vsi polnoštevilno.

ŽSK Hermes (table-tenis). Danes ob 18.30 seja sekcijskega odbora pri »Kočarju«.

Table tenis turnir za prehodni pokal SK Jugoslavije, ki je bil odigran v nedeljo v Celju, je bil zaključen z naslednjimi rezultati: pokal in prvo darilo je dobil Žiža (SK Ilirija, Ljubljana), drugo darilo Gerzinič (SK Ilirija), tretje in četrto darilo pa Drovenik in Kavčič (oba člana ljubljanskega ŽSK Hermesa). Single gospodov je pokazal, da Ljubljana še absolutno prevladuje v tej panogi sporta. V dublu si je pridobil par Gerzini. - Žiža (Ilirija) prvo, par Dvovenik - Kavčič (Hermes) pa drugo mesto. Razen navedenih so se udeležili turnirja tudi trije člani ISSK Maribora, eden član SK Reke iz Ljubljane in šest članov SK Jugoslavije v Celju.

Smučarski klub Ljubljana. Danes ob 18. važna seja tehničnega odbora v klubovem lokalu.

SK Bratsko, Jesenice. SK Bratstvo obvešča celokupno članstvo in prijatelje kluba, da bo V. redni letni občni zbor kluba v četrtek 22. marca ob 20. v restavraciji g. Legata na Jesenicah, Lukmanov trg št. 4 z naslednjim dnevnim redom: Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, poročilo predsednika, tajnika, blagajnika, gospodarja, preglednikov računov, načelnikov posameznih odsekov, volitev nove uprave, samostojni predlogi in slučajnosti. Članstvo se poziva, da se občnega zbora v kar največjem številu udeleži. Dalje pozivamo vse člane, ki še niso poravnali članarine za preteklo leto, da to nemudoma store in naj se v to svrho zglasijo pri blagajniku br. Ručigaju eno uro pred pričetkom občnega zbora, ker sicer nimajo glasovalne pravice. Ako občni zbor ob napovedani uri ne bi bil sklepčen, se bo vršil pol ure kasneje, ko je po § 11 klubovih pravil sklepčen ob vsakem številu članstva.

Iz življenja na deželi

DOBOVA. Občinski odbor Rdečega križa je imel nedavno v gledališki dvorani, v kateri ima društvo oder, redno skupščino. Navzoči so bili tudi zastopniki občinskega odbora RK iz Zakota, zastopniki dobovskega Sokola in tukajšnjih gasilskih čet. Po poročilih in čitanju poslanice glavnega odbora je bila dana odboru razrešnica s posebno pohvalo društveni blagajničarki. Za predsednika je bil ponovno izvoljen g. Ciril Prestor, za 1. podpredsednika in predsednika pomladka g. Ljudovit Kokot, za 2. podpredsednika g. Fran Toporišič, za tajnika g. Grbec, za blagajničarko ga. Jela Prestorjeva. — Na svečnico je priredil dramski odsek RK igro »Revček Andrejček« pod skrbnim vodstvom režiserja g. Grbca. Igra je bila dobro podana in obisk je bil številen. Pričakovati je od našega dramskega odseka še mnogo lepih kulturnih prireditev, s katerimi si društvo pridobiva sredstev za humani del društvenega poslanstva. Dolžnost vse naše javnosti je, da delu društva sledi in da tudi vsa ostala društva upoštevajo prireditve Rdečega križa. Ker je po novem zakonu postala organizacija Rdečega križa najvažnejša državna humana organizacija, je državljanska dolžnost nas vseh, da delamo za RK.

LESKOVEC V HALOZAH. Občinska organizacija JNS je imela letni občni zbor 18. februarja pod predsedstvom šolskega upravitelja g. Vrbiča ob veliki udeležbi članov, katerih šteje organizacija 54. Izvoljen je bil spet stari odbor z izjemo v vasi Veliki Varnici, ki jo zastopa g. Šmigoc Ivan, ugleden zaveden posestnik. — Te dni se poslavlja od nas komandir orožniške postaje g. France Ladinek, ki je premeščen v Banjo Luko. V Leskovcu je z vzorno vestnostjo služboval čez 12 let in je bil zelo priljubljen pri ljudstvu. Z njim izgubimo tudi dobrega družabnika. Želimo mu obilo sreče in zadovoljnosti na novem mestu.

RADOVLJICA. Obrtno društvo za Radovljico in okolico vabi obrtnike tega okoliša, da se udeleže društvenega občnega zbora v nedeljo 18. t. m. ob 15. brez razlike ali so člani društva ali ne. Na občnem zboru bo važno poročilo o davčnih zadevah. Poročal bo konzulent Zbornice za TOI g. Žagar. Ker je narodna skupščina pravkar sprejela davčne preosnove, je za vsakega obrtnika važno, da so mu vsaj osnovna načela pridobninskega davka znana. Znano je, da prav zaradi nepoznanja davčnih zakonov trpi marsikateri obrtnik na prekomernem obdavčenju. Zato, obrtniki pridite polnoštevilno!

LAVERCA. V nedeljo 4. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor krajevne organizacije JNS na Laverci, ki ga je vodil g. Ogrin. Sreski tajnik g. Borštnik je opravičil odsotnost poslanca g. Komana in očrtal politični položaj naše države ter govoril tudi o naših gospodarskih razmerah. Zborovalci so poročilo vzeli z zadovoljstvom na znanje. Pri volitvah so bili vsi predlagani odborniki soglasno izvoljeni. Pri slučajnostih se je oglasil k besedi delegat občinske organizacije iz Rudnika g. Zebal ter poročal o nekaterih občinskih zadevah. Navzočni so njegovo poročilo vzeli mestoma s pritrjevanjem na znanje. Po izjavi sreskega tajnika je krajevna organizacija na Laverci zaradi velikega števila članstva popolnoma samostojna ter posluje direktno s sresko organizacijo JNS za ljubljansko okolico. V sredo 7. t. m. se je odbor JNS na Laverci konstituiral takole: predsednik Ogrin Ivan, podpredsednik Dremelj Ivan, blagajnik Dežman Ivan, tajnik Wigele Ferdo, delegata za glavno skupščino Glavič Anton in Vodenik Ježef.

RUŠE. Mariborsko narodno gledališče bo gostovalo v nedeljo 18. t. m. ob 20. v Sokolskem domu v Rušah z izvrstno uspelo češko komedijo »Okence«. Delo je jako zabavno in odrsko učinkovito. Nabavite si vstopnice!

Za jugoslovanski patent št. 7075 od 1. januarja 1930 na:

Kemično neutralne zlitine chroma ali chrom - nikel - jekla

(»Chemisch neutrale Chrom- oder Chromnickelstahllegierungen«) se iščejo kupci ali odjemalci licenc.

Cenj. ponudbe na: ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Beethovnova ulica 2. 2874

Smirkov brusilni kolut

(Sandpapier-Schleifmaschine)

s 3 cilindri, 1200 mm širine, moderne konstrukcije, skoro nov, zelo ugodno naprodaj. Ugodna prilika za tovarno pohištva. Vprašati: »Standard« mašine, Beograd, Zagrebačka 2—3. 2872

POMLAD SE BLIŽA!

Pobrigajte se čim prej za seme!

Mauthnerjeva semena

60 LET NAJBOLJŠA!

Zahtevajte naš ilustrovani glavni katalog franko in brezplačno!

Mauthner Edmund a. d.
NOVI SAD 2826

2 Razlaga, zakaj moški motrijo žene

Po izrazu NJEGOVEGA lica lahko uganate, kaj misli o VAŠEM licu.

Če imate grdo kožo in polt, prstene barve, polno peg, bo imelo lice moških prezirljiv izraz. Čisto in nežno lice z mladostno svežino pa vzbuja iskreno divljenje in pogledi moških se ustavljajo na Vami. Najgrša koža in polt pa dobi novo presenetljivo lepoto že v treh dneh, če uporabljate kremo Tokalon bele barve (brez maščobe). Ta krema hrani, beli in napenja kožo. V kožo prodre takoj, oblaži razdražene kožne žleze, zožuje razširjene znojnice, odstranjuje zajedalce in vse gube, ki so posledica utrujenosti. Najbolj suha koža ostane trajno sveža in nežno vlažna, pri tem pa brez maščobe. To sredstvo odstranjuje tudi neugoden oljnat sijaj mastne kože. Uporabljajte to novo kremo Tokalon bele barve, vsako jutro in potem motrite, kako lepa koža lahko razvnema moška srca.

ZAHVALA

Vsem, ki so ob smrti našega nepozabnega soproga, očeta, sina in brata, gospoda

Habjana Cveta

knjigovodje v ind. plat. izd. v Jaršah, člana uprave in kraj. šol. odbora v Trzinu

nam izrazili svoje sožalje in dragemu rajnkemu izkazali zadnjo čast, ter podarili krasne vence, izrekamo našo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, Sokolskemu društvu Domžale in Radomlje, g. ravnatelju Šetini in njegovemu uradništvu in delavstvu, obč. upravi v Trzinu, g. Sicherlu, vodju pevskega zbora ter g. Arriglerju in Stenovcu za ganljive poslovilne besede in sploh vsem, ki so dragega pokojnika spremili do njegovega preranega groba.

Trzin, dne 12. marca 1934.

2867 **Žalujoči ostali.**

Tvrdka

I. Repše, Ljubljana

Tesarska ul. 7 (Karlovška c.)

priporoča vsakovrstne

specialne patentne

lestve

za: industrije, trgovce, obrtnike, sadjarje, vrtnarje, hišne posestnike, gasilna društva itd. Lestve se lahko uporabljajo na vse načine, tako da ena lestva nadomešča šest drugih. 2821

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Naznanjamo žalostno vest, da je naša srčnoljubljena hčerka, sestra in nečakinja, gospodična

Danica Severjeva

v nedeljo, dne 11. marca previdena s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 13. t. m. ob 2. uri pop. iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 12. marca 1934. 2871

Žalujoča rodbina SEVERJEVA in ostali sorodniki.

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

od 11. do 18. marca 1934.

SVETOVNI VELESEJEM

na katerem so zastopani narodi in države

ZNIŽANA VOŽNJA

za brze vlake in navadne vlake:

Jugoslavija	25 %
Češkoslovaška	50 %
Avstrija	25 %
Madžarska	25 %

Opozarjamo posebno na ugodnost znižane vožnje v Češkoslovaški: prej 33 odstotkov, sedaj pa 50 odstotkov popusta.

POJASNILA IN LEGITIMACIJE daje:

»ALOMA COMPANY«, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 2.
ČEŠKOSLOVAŠKI KONZULAT.
PUTNIK, Gajeva ulica za nebotičnikom.

Zahvala.

Ob priliki smrti naše drage mame, stare mame in tašče, gospe

Ivane Schott

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so nam izkazali sočutje na kakršenkoli način. Posebno se zahvaljujemo č. č. duhovščini za vodstvo pogreba, čč. sestram zavetišča Sv. Jožefa, za veliko požrtvovalnost v dolgotrajni bolezni in vsem, ki so nam izrazili svoje sožalje, za poklonjeno cvetje na krsto in vsem, ki so našo drago mamo spremili na zadnji poti.

Ljubljana, dne 12. marca 1934.

2875 **Žalujoči ostali.**

ZAHVALA

Ob prebridki izgubi naše nepozabne

KRISTINE

bodi izrečena najiskrenejša zahvala vsem, kateri so se nas spomnili v teh dnevih žalosti.

Posebno pa bodi izrečena najsrčnejša zahvala šefzdravniku gospodu dr. Fr. Debevcu za ves trud in skrb, ob času njene dolge bolezni, dalje častitemu gospodu dr. Demšarju, kateri je lajšal pokojnici njene poslednje ure.

Dalje izrekamo najsrčnejšo zahvalo Gasilski četi v Mostah, Pevskemu društvu Moste še posebej za krasne v srce segajoče žalostinke, Kolu Jugosl. sester v Mostah ter Vodmatskim dekletom, slednjima dvema še posebej za krasna šopka oz. venca.

Najsrčnejša zahvala vsem darovalkam krasnega cvetja ter vsem, kateri so spremili pokojnico na njeni poslednji poti.

Vsem skupaj »Bog plačaj«.

V Mostah pri Ljubljani, dne 13. marca 1934.

2879 **Žalujoča rodbina Zupan.**

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli povodom smrti naše nad vse ljubljene mame, stare mame, sestre, tete itd., gospe

ANE ČEPON roj. RIHAR

se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni »Lovskemu strelskemu klubu« v Ljubljani za krasni venec, dalje gospodom: prosv. šefu v pok. dr. Stanku Bevku, prof. dr. Novaku Francu, trgovcema Pavlu Fabijaniju in Jakobu Kavčiču, ter hotelirju Karolu Mikliču za krasne vence in častno spremstvo pri pogrebu, domačemu preč. gosp. župniku za njegov trud in požrtvovalnost ob njeni zadnji uri, ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so jo spremili v tako častnem številu na njeni zadnji poti.

Horjul, dne 12. marca 1934.

2877-a **Žalujoči ostali.**

H. H.: 2

Krinka proti krinki

Roman

»In samokres, ki vam tamle gleda iz žepa, je najbrže samo maskirano nalivno pero za podpisovanje naročilnic!?«

»Če se gospod konzul izvoli prepričati ...«

»Stoj, fant... kvišku roke! Da se moj lastni samokres ne sproži ... !«

»Moderna reč, vaš samokres, gospod konzul! Hotel sem vam le pokazati nekaj boljšega ...«

»Zdaj pa kar nehajte s svojimi burkami!! ...« je zakričal konzul, ki se ga je res lotevala besnost.

Videl sem, da ne prenese več dosti. Za take reči imam dober nos. Prav za prav mi ne bi bilo treba delj igrati vloge zasačenega vlomilca. Moral bi mu bil reči samo dve, tri besede ...

A čuden je bil od vraga. Konzul je bil še nekoliko staroverski in je nosil nočne srajce namestu pidžam. Mož v nočni srajci, s samokresom v roki in s premrlimi nogami, po katerih se kodrajo črne dlačice, mora človeka nehote pripraviti v smeh.

Toda v njegovih očeh je bila hudobna bliskavica. In beli zobje so se mu svetili takisto potuhnjeno, kakor renčečemu psu. Umazanosivi lasje so mu razmršeni viseli na velike uhlje.

Šele zdaj sem videl, da je imel konzulček nenavadno obilne, da kar nemarno velike uhlje. Ali so se le meni zdeli taki, ko so me bili zasačili vkljub vsej previdnosti!?

Ujet!... Brez težave bi si lahko izmislil kako bolj prijetno presenečenje. A zdaj ni časa za to. Vsaka sekunda je zlato, čeprav ne tisto, ki sem ga hotel dognati v debelem trebuhu železne gospe.

Moji možgani mrzlično delujejo. S stodvajsetkilometrsko brzino se zaganjajo na cesto, ki vodi v prostost. Zaman! Tahometer sreče kaže nesramno majhno številko.

Morda me moti tisto neumno onegá v konzulovi roki, ki meri z nezaslišano vztrajnostjo na domnevni sedež mojega razuma, med tem ko ubogljivo iztezam svoji sprednji dve proti nebu.

Njegov samokres je zastarel. Prav gotovo! A vendar mi nekaj pravi, da na te tri vatle, ki me ločijo od njega, najbrže ni brez učinka.

Zakaj neki konzul nič več ne govori!?

Tih in nem stoji pred menoj in me gleda s takim čudnim izrazom, da se ga kar ne morem privaditi.

Vraga, ali naj sam obnovim razgovor?

To neumno, molčeče buljenje spravlja človeka v zmešnjavo!

A preden utegnem premisliti, kako naj začnem novi pogovor, je menda končal svoj nemi pomenek s samim seboj. Odločitev je zapisana na njegovem obrazu, odločitev, ki ne obeta dobrega ...

Njegova zobata usta se odpro:

»Zdajle vam najprej potegnem vaš kanon iz žepa ...«

Tako govoreč se mi približa, pri čemer opazim, da zelo prijetno diši po kolonjski vodi. Mož neguje po tem takem vsaj svoje telo.

Konzulček, konzulček, večji gentleman si pa le, kakor sem mislil!

Njegov top mi sili zdaj kar v obraz. Premagovati se moram, da ne spustim svojih, še vedno dvignjenih rok nizdol in mu ne izbijem nevarne igrače.

Konzul je menda uganil moje misli. Mirno, a z glasom, ki razodeva veliko odločnost, pravi:

»Da vam ne pride na um!... Ležali bi na tleh, preden bi utegnili udariti. Ne podcenjujte moje prisotnosti duha. Sicer pa nima človeško življenje, posebno če ni moje lastno, zame nobene vrednosti... Mislite na to... zaradi sebe. Morda vas to ozdravi vaših neumnih misli ...«

Konzul se grdo nasmehne. Zobje mu gledajo izza ustnic kakor dekleta izza zavese v revijskem gledališču.

»Tako,« dé konzulček in vrže mojo elegantno pištolo na dvanajst strelov, najnovejšega sestava, s patentnimi naboji, na mizo.

Nekaj urnih prijemov, ki me s svojo veščino kar presenečajo, ga prepriča, da nimam drugega orožja. Očividno je »strokovnjak«. Da bi le imel dokaze v rokah ...

»Prosim, izvolite sesti!« reče zdaj konzul z glasom, ki si ga ne znam raztolmačiti, in pokaže na enega svojih težkih klubnjakov. Njegov obraz je nekam vesel, a v očeh mu poigravajo preteto čudni odsevi.

Konzulček, kaj te je obsedlo, da ponujaš vlomilcu naslanjač? Kakšna hudobija se skriva za tem?

Nu, morda je samo muha. Rad bi zaigral komedijo z nasprotnikom, ki ga še ni do dna izpregledal. Njegov podbradek je sirov, odločnost mu kar srši iz pogleda. Ta človek je igralec — toda igralec, ki igra svoje lastne igrokaze. Pisatelj in režiser v isti osebi.

Ve, da sem nekoliko zmeden, in to ga menda celo zabava, zakaj beli zobje mu zdaj pa zdaj priplešejo izza rdeče zavese ustnic, in v grlu mu renči smeh.

A meni je vzlic temu smehu tesno. Tako malo podoben je njegovemu obrazu. Zver tako kaže zobe, kadar je vesela. Gledam ga in me zebe.

Vendar, Bog ne daj, da bi mu pokazal, da se slabo počutim v svoji koži in da bi jo iz srca rad slekel, če bi bilo mogoče!

KARBOPAKET

T.P. Carbopaquet

Trboveljski premog v zabojčkih

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite **Din 3.- v znamkah.**

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana štev. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelek „Jutra", Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Inštrumentarko
išče za sanatorij v Zagrebu. Nastopi lahko takoj. Naslov za informacije v oglasnem oddelku »Jutra«. 8332-1

Gospoda
z lepim nastopom, darom govora in primerno izobrazbo iščemo za obiskovanje privatnih strank v svrho prodaje hladilnikov — Ponudbe pod »Inteligent 1934« na ogl. odd. »Jutra«. 8316-1

Knjigovodjo-korespondenta
sprejmem, event. samo za popoldan. Ponudbe z navedbo plače in dosedanjega službovanja na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Kartoteka«. 8383-1

Viničarja
oženjenega — brez otrok, zmožnega vseh pripadajočih del, sprejmem s 1. aprilom. Ponudbe na naslov: Franc Oset, Sv. Peter v Sav. dolini. 8007-1

Čevljar, pomočnik
dobi takoj službo. — Potrebno 2000 Din kavcije. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8393-1

Mlajša moška oseba
ki položi 1000 Din kavcije v gotovini, dobi takoj službo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Lahka služba«. 8416-1

Občina Krško-okolica išče zanesljivega
občinskega tajnika
po možnosti ako je že občinske posle vršil, z zahtevano izobrazbo. Nastop s 1. aprilom 1934. Prošnje do 20. t. m. 8405-1

Mesar, pomočnika
poštenega in močnega sprejme Leopold Dolanc, mesar v Zagorju ob Savi. 7938-1

Vajenci-ke

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Učenko
s primerno šolsko izobrazbo in poštenih staršev — sprejmem takoj v trgovino mešanega blaga. Osebno se je predstaviti v trgovini Rednak, Teharje pri Celju 8411-44

Službe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjš znesek 12 Din

Mesto natakarice
želi poštena in snažna gospodična, prikupljive zunanjosti. Najraje bi šla v sezonske kraje. Nastopi lahko s 1. ali 15. aprilom. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8382-2

Pekovski pomočnik
skupni delavec, vajen parne in navadne peči, išče službo za takoj ali s 1. aprilom. Cenj. naslove na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dober in trezen«. 8372-2

Perfektna kuharica
verzirana tudi v vseh vrtnih in gospodarskih poslih želi nameščenje pri kaki boljši družini, najraje na deželi. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani pod značko »Veselje na deželi«. 8354-2

Izurjena šivilja
se po nizki ceni priporoča za izdelovanje perila. Tudi entlanje. Proda več lepih prtov in perila. — Soklič, Domobranska štev. 23/I. 8202-2

Avto, moto

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

»Ford«
limuzino z 2 vrati, Type 929, Tudor, štiriseděžni, 40 Ks, 4 cilindrov — in

»Chevrolet«
odprt, Type 929, štiriseděžni, 46 Ks, 6 cilindrov, v popolnoma dobrem stanju prodamo za gotovino. Kolinska tovarna cikorije, d. d. v Ljubljani. 8062-10

Prodam

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din

Sadna drevesa
visoko- in nizkodebelne jabolane ter hruške, češplje, črešnje, višnje, breskve, marelice, agrse in ribez, zajamčena rodovitnost, dobite pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg 3. Zahtevajte cenik 7866-6

Železen štedilnik
večji, naprodaj na Mirju, Veretovškova ulica št. 26. 8398-6

2 ali 4 oleandri
in stara kranjska skrinja poceni naprodaj na Kralja Petra trgu št. 8/III, desno. Ogledati med 2. in 4. uro. 8403-6

Kupim

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pianino ali harmonij
dobro ohranjen, kupi Sokol Gradac v Beli Krajini. Ponudbe s točnim opisom instrumenta in zadnjo ceno na gornji naslov. 8373-7

Večjo množino butelj
in šampanjskih steklenic kupi bufet Karl Faveti, Ljubljana VII, Celovška c. št. 44. 8394-7

Štedilnik
majhnega, dobrega, emajliranega ali zidanega kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8410-7

Kapital

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Ureditev dolgov
sodne in izvensodne
poravnave,
konkurzne zadeve,
upeljavo, vodstvo, revizije in stalno nadzorstvo knjigovodstva
sestavo bilanc,
zadelavo proračunov in kalkulacij, nabavo kreditev, ureditev in likvidacijo kmečkih dolgov, vse trgovsko-obrtne informacije in druge neurejene poslovne zadeve poverite zaupno koncesijonirani komercijalni pisarni Lojze Zajc, sodni zadr. revizor in zaprisežen knjigovodski strokovnjak — Ljubljana, Gledališka ulica št. 7/I. 7916-16

Hranilne knjižice
kupujemo in prodajamo — ali damo na iste posojilo. Kulantni pogoji.
»Pučka štedionica«, Zagreb.
Naš zastopnik za dravsko banovino: Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12 86-16

Želim knjižice
Celjske posojilnice za tirjatev, ki je pupilarno varno zavarovana na prvem mestu, proti primernemu obrestovanju, odplačilu in poroštvu. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Varno 1934«. 7944-16

Bančne vloge
kupujemo in prodajamo najkulantneje. Naročila iz province izvršujemo najzanesljiveje. Za odgovor prosimo priložiti 3 Din v znamkah. Poslovni zavod d. d., Zagreb, Praška ulica 6/II. 90-16

Vrednostne papirje
kupuje in pregled žrebanj vrši Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10 in Aleksandrova cesta 4/II (palača Viktorija). 8079-16

2 knjižici
Mestne hranilnice ljubljanske, s cca 40—60.000 Din kupim proti takojšnji gotovini. Ponudbe z najnižjo ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod »Gotovina«. 8343-16

20.000 Din posojila
išče ločenka na večje posestvo z gostilno. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vrnem« 8181-16

Družabnika (co) ali financirja
iščem v svrho izkoriščanja patenta več milijonske vrednosti. Dopise na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Visoki dohodki«. 8388-16

Iščem založnika
z 18—30.000 Din v gotovini ali knjižicah, za velika in dobra naročila. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod pod »Železnina«. 8389-16

Družabnika
s kapitalom, za novo podjetje, kjerkoli v Sloveniji, išče koncesijoniran zidarski mojster. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Podjetje«. 8390-16

Vlogo
Ljudske posojilnice, 17.500 Din, prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 8404-16

Vrednote

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
ČERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3

Posest

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanja
prodamo
v solastnini proti plačilu v gotovini. Stavbne za druga Ljubljana, poštni predal 307. 77-20

V Stražišču pri Kranju
prodam stanovanjsko hišo s 5 stanovanji. Prosta davka do 1940, elektrika in vodnjak. Cena 120.000 Din. Pojasnila daje Županstvo Stražišče. 7940-20

Dobro podjetje
z lepim posestvom, na treh ulicah, tvornica v Ljubljani, prodam. Potreben kapital 300—500.000 Din. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »17« 8415-20

Pohištvo

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 1. Din

Kuhinjsko pohištvo
novo, nerabljeno, obstoječe iz 7 kosov (brez kredence) prodam za 350 Din. Ogledati dopolne. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 8396-12

V najem

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pension
kompletno urejen, vzamem v najem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Pension 115«. 8400-17

Lokali

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gostilna v Zagrebu
dobro idoča, v strogem centru mesta, radi selitve ugodno naprodaj. Dopisi pod »Redka priložnost« na oglasni oddelek »Jutra«. 8105-19

Delavnico
oddam s 1. aprilom v Sp. Šiški, Jenejeva cesta 16. 8370-10

Brivsko in frizersko delavnico
kupim v Ljubljani. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Plačljivo takoj«. 8397-19

Les

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kostanjev taninski les
v skorji in obeljen kupuje stalno in plača proti dulikatu: Hadi, Novo mesto 92-15

Jesenove plohe
prvovrstne, 40—140 mm debele in 3.5 m dolge, kupim. Ponudbe na naslov: Ing. A. Sodnik, Ljubljana, Zrinjskega 15. 8391-15

Pridelki

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Orehe in fižol
(prepeličar in cypro) prodam. Kupujem suhe gobe. Oskar Marić, Ptuj. 8020-33

Stanovanje oddam

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Petsob. stanovanje
z vsem komfortom, oddam s 1. majem v sredini mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 8293-21

Stanovanje
z 1 in 2 sobama oddam z aprilom. Pismene ponudbe na ogl. oddelek Jutra pod »April«. 8378-21

Dvosob. stanovanje
oddam s 1. majem v Rožni dolini, cesta VII št. 14 8371-21

Štirisob. stanovanje
s kopalnico in pritiklinami oddam z majem v Kolezijski ulici 14. Prodam tudi 2 parceli. 8407-21

2 stanovanji
trisobno in dvosobno, oddam na Starem trgu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 8409-21

Stanovanja

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje
išče z julijem mirna stranka. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Dober plačnik«. 8385-21/a

Sobo odda

Beseda 50 par. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 3 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Lepo sobo
solnčno, separirano, s kopalnico oddam v centru mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8367-23

Prijazno sobico
oddam enemu ali dvema gospodoma v Kolezijski ul. št. 21/I. 8160-23

Sobo z 2 posteljama
oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8384-23

Sostanovalca
k dijaku sprejmem po nizki ceni v centru mesta. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8408-23

Gdč., gospoda ali dva dijaka
poceni sprejmem v lepo sobo s posebnim vhodom, na željo tudi s hrano. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 7286-23

Sobo
poleg Evrope, za dva, in
sobico
z vhodom s stopnišče, oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8387-23

Sobo
s poseb. vhodom in električno razsvetljavo oddam blizu Tabora. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 8379-23

Solidno gospodično
sprejmem takoj kot sostanovalko Pred škofijo 20/I. 8375-23

Lepo sobo
solnčno, separirano, s kopalnico oddam v centru mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8374-23

Lepo sobo
s posebnim vhodom, oddam takoj ali pozneje gospodu, ozir. gospodični. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 8392-23

Sredi mesta
oddam takoj sobo s telefonom 1 ali 2 gospodičnama, ozir. zakoncema. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 8395-23

Dopisi

Beseda 2 Din, davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 20 Din.

Edlen
Obišajno! 8401-24

Glasbila

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dober pianino
(Bremitz) poceni naprodaj v Puharjevi ulici št. 12/I. 8381-26

Obrt

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zastonj
Karbo paketi se ne dobe nikjer, vendar najboljše, najhitrejše ste postrežení pri tvrdki Velepič, Ljubljana, Jerneja 25. Tvrdka nudi prvovrsten premog, koks, drva, kolobarje po najugodnejših cenah. Telefon 2708. 7491-30

Specijalna prikrojevalnica
izdeluje vse kroje (šnite) po meri in šurnalu, izgotavlja prvovrstne obleke, kostume in plašče, ter poučuje krojenje. — Jožica Kumelj, izvežbana v inozemstvu, Gledališka ul. 7, pritličje. 8331-30

Slike za legitimacije
izdeluje najhitreje fotograf Hiber Hugon, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 25. — Telefon 3011. 65-30

Stroji

Beseda 1 Din. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pisalni stroj
dobro ohranjen, kupi Sokolsko društvo Vič. 8232-29

Univerzal. stružnico
rabljeno, 1500 mm, v dobrem stanju kupimo pred plačilu v gotovini. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Stružnica«. 8377-29

Hidravlično stiskalnico
kupimo. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Preša«. 8376-29

Izgubljeno

Na progi Celje—Domžale
sem izgubil temno-rjavo aktovko. Pošten najditelj naj se proti nagradi 100 Din javi na naslov: Nikola Miljutin, Ljubljana, Beethovnova ulica št. 15, ali Celje, hotel »Union«. 8380-28

Rokavico
rjavo, usnjeno, damsko, desno, sem izgubila v nedeljo v električnem vozu od Rimske ceste do Sv. Petra cerkve. Pošten najditelj naj jo odda v ogl. oddelku »Jutra«. 8402-28

INDUSTRIJE! OBRTNIKI!

Svetovno znani Krautzbergerjevi lipski aparati za brizganje lakov in barv se dobivajo pri jugoslov. skladišču

FRANJO FORGAČ, Zagreb

Masarykova 18 Telefon 26-20

Zahtevajte specijelne ponudbe! 2080

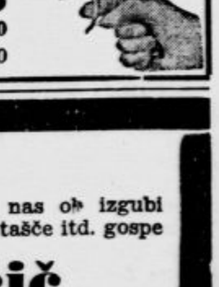

Ljuba Jurković:

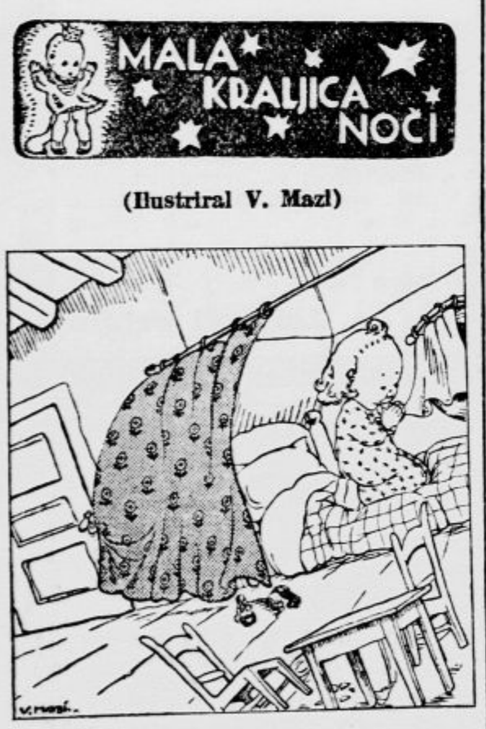

(Ilustriral V. Mazi)

24

Okoli polnoči se je jela ladja strahovito zibati. Vse je pokalo in prasketalo. Oprava se je valila z ene strani ladje na drugo, krožniki in kozarci so se razbijali. Vseh se je polastil strah, zakaj vsak trenutek je bilo pričakovati, da se ladja razbije in potopi. Lili je vroče molila k Jezuščku in Materi božji naj ji pomagata, da se živa vrne k svoji zlati mamici in dobremu atku.

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem, ki so nas ob izgubi naše nepozabne mame, stare mame, sestre, tašče itd. gospe

Adele Jenčič

tolažili in kakorkoli počastili spomin blage pokojnice, se najtopleje zahvaljujemo.

Sv. maša zadušnica bo v četrtek 15. marca ob 8. uri v župni cerkvi v Trnovem.

V Ljubljani, dne 13. marca 1934. 2878-a

Žalujoči ostali.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezersek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.